

Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse 2024

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
2. Resultatbedömning och slutsatser.....	5
2.1 Stödet till målgrupperna större än någonsin	6
2.2 Högsta antalet projektansökningar på tio år.....	6
2.3 Hela Sveriges arvsfond.....	7
2.4 Ökat stöd till målgruppen äldre personer	8
2.5 Projektens resultat lever vidare.....	8
2.6 Alla projekt är inom regeringens prioriterade områden.....	9
2.7 Hög bifallsfrekvens för lokalstödsprojekten	9
2.8 Förstärkning av kontrollarbetet.....	9
2.9 Betydande erfarenhetsspridning från projekten	11
2.10 Ökad kännedom och höjt förtroende	11
2.11 Kommunikation om Arvsfonden.....	12
2.12 Jämställdhet i projekten	12
2.13 Fortsatt låg andel administrationskostnader	13
2.14 Ökat inflöde av medel	13
3. Detta är allmänna arvsfonden.....	14
3.1 Arvsfondsdelegationen	14
3.2 Ärendehantering	15
3.3 Projektstöd.....	16
3.4 Lokalstöd - Stöd till byggnation av lokaler och anläggningar.....	16
3.5 Krav på redovisning	17
3.6 När Allmänna arvsfonden får egendom.....	17
3.7 Allmänna arvsfondens förvaltning	21

3.8	Influtna, utdelningsbara och beslutade medel.....	24
4.	Kostnad för förvaltning och administration.....	27
4.1	Utvecklingen av förvaltningskostnader.....	27
5.	Fördelning av stöd 2024.....	30
5.1	Antal inkomna ärenden.....	30
5.2	Antal beslut.....	32
5.3	Redovisningar.....	35
5.4	Översiktlig beskrivning av hur medlen ur Allmänna arvsfonden har disponerats.....	36
5.5	Redovisning av beviljade medel per målgrupp.....	39
5.6	Geografisk fördelning av beviljade medel.....	44
5.7	Projekt inom de prioriterade områdena.....	47
5.8	Andel organisationer som inte sökt eller beviljats medel tidigare.....	55
5.9	Arvsfondens stöd fördelat per organisationskategori.....	56
5.10	Fördelning av stöd till byggnation av lokaler och anläggningar.....	60
6.	Kvalitet, kontroll och stöd.....	63
6.1	Generella villkor för stöd ur Allmänna arvsfonden.....	63
6.2	Demokrativillkor.....	63
6.3	Kontroll inför beslut om stöd.....	64
6.4	Kontroll efter beslut om stöd.....	68
6.5	Juristfunktionen.....	76
6.6	Verksamhetsutveckling.....	77
6.7	Hantering av Riksrevisionens granskning och rekommendationer.....	78
7.	Kommunikation.....	80
7.1	Webbplatsen.....	80
7.2	Sociala medier.....	80
7.3	Arvsfondens nyhetsbrev.....	81

7.4	Arvsfonden i media.....	82
7.5	Kampanj – Allt börjar med en idé om något bättre.....	83
7.6	Förtroende- och kännedomsmätning.....	84
7.7	Informationsträffar.....	85
7.8	Målgrupp äldre	86
8.	Uppföljning och utvärdering.....	87
8.1	Uppföljning av överlevnad efter projektslut hos enskilda projekt	87
8.2	Uppföljning av projekten ur ett jämställdhetsperspektiv	94
8.3	Uppföljning av målgruppers delaktighet.....	102
8.4	Utvärderingsverksamheten	108
9.	Erfarenhetsspridning.....	111
9.1	Inledning	111
9.2	Externa aktiviteter 2024.....	111
9.3	Internt utvecklingsarbete 2024.....	115
9.4	Exempel på erfarenhetsspridning från enskilda arvsfondsprojekt.....	116
9.5	Hur arbetar arvsfondsprojekten med erfarenhetsspridning?.....	117

1. Inledning

Allmänna arvsfonden bildades 1928 och har sedan starten bidragit till att driva samhällsutvecklingen framåt för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Sedan den 1 juli 2021 ingår även äldre personer i fondens målgrupper.

Myndigheten Arvsfondsdelegationen har som uppgift att fördela stöd ur fonden, följa upp arvsfondsprojekt samt informera om fondens ändamål och fondmedlens användningsområde. Fonden förvaltas av Kammarkollegiet, som också ansvarar för avvecklingen av dödsbon i de fall Allmänna arvsfonden är arvinge.

Kammarkollegiet är även den myndighet som utgör Arvsfondsdelegationens kansli, det vill säga utför administrativa och handläggande uppgifter, inklusive kommunikationstjänster, åt Arvsfondsdelegationen.

2. Resultatbedömning och slutsatser

Under 2024 fördelade Arvsfondsdelegationen 956 miljoner kronor till 400 projekt. Aldrig tidigare har så mycket medel fördelats ur fonden under ett enskilt år. Fördelningen av medel ökade för samtliga av fondens fyra målgrupper och projektmedel fördelades till föreningar i samtliga 21 län i landet. Ansökningstrycket är det högsta på tio år. De avslutade arvsfondsprojekten överlever i en utsträckning som överstiger alla tidigare år.

Civilsamhället i Sverige har ett stort behov av nya lokaler och anläggningar, inte minst på idrotts- och kulturområdet. Landets föreningar, stiftelser och andra idéburna organisationer är ofta först att upptäcka nya samhällsutmaningar och har andra förutsättningar jämfört med offentliga och privata aktörer att möta dessa. Civilsamhället är därför en viktig samhällsresurs för att utveckla verksamheter, metoder eller arbetssätt för att också möta och bidra till lösningen av samhällsproblem, vare sig det gäller hedersrelaterat våld, utanförskap, psykisk ohälsa, underliggande orsaker till gängkriminalitet eller oönskad ensamhet. Allmänna arvsfonden är genom sin bredd och flexibilitet som finansiär av såväl byggnationer som andra utvecklingsprojekt en unik och central resurs och möjliggörare för Sveriges civilsamhälle.

Genom att det är de sökande organisationerna själva som väljer vilka problem de vill lösa eller möjligheter de vill tillvarata med ett utvecklingsarbete blir arvsfondsprojekten ständigt relevanta och en spegelbild av de utmaningar vårt samhälle står inför. I verksamhetsberättelsen presenteras ett antal exempel på arvsfondsprojekt för att åskådliggöra detta.

Under 2024 ökade antalet projektansökningar markant. Det berodde på flera saker. Pandemins hämmande grepp om civilsamhället släppte helt, antalet ansökningar som fokuserade på den senaste målgruppen äldre personer steg kraftigt och ett antal regeländringar som förbättrade möjligheterna för fler ideella organisationer att få stöd ur Allmänna arvsfonden infördes. Det förefaller dessutom som att civilsamhället i ökande grad söker sig till Allmänna

arvsfonden för finansiering när andra offentliga finansiärer, både statliga och kommunala, har mindre ekonomiskt utrymme.

2.1 Stödet till målgrupperna större än någonsin

Sammanfattningsvis kan konstateras att den totala volymen beslutade medel under 2024 var den högsta någonsin. Mätt som ettåriga beslut var volymen beslutade medel 956 miljoner kronor, vilket är 194 miljoner kronor mer än under 2023. Stödet fördelades på 400 projekt, vilket är 50 fler än under föregående år. Volymen beviljade medel ökade för samtliga fyra målgrupper jämfört med 2023. För såväl målgruppen barn som äldre personer var volymen fördelade projektmedel den högsta någonsin.

Av de beslutade medlen utgjorde 398 miljoner kronor stöd till byggnation av lokaler och anläggningar. Det är den högsta volymen någonsin och en ökning med 69 procent jämfört med året innan. Antalet nya lokalstödsprojekt var 119, vilket är det högsta antalet på minst 30 år och en ökning jämfört med 2023 med 55 procent.

För stödformen projektstöd uppgick volymen beslutade medel till 558 miljoner kronor. Det är 30 miljoner kronor högre än året innan. Antalet nya projektstöd uppgick till 110, vilket innebär en ökning med 42 procent jämfört med 2023.

Mätt som fleråriga beslut fattade Arvsfondsdelegationen beslut om 989 miljoner kronor under 2024. Det motsvarar den totalsumma som binds upp i de nya projekt som Arvsfondsdelegationen fattade beslut om under 2024. Det är 270 miljoner kronor mer än året innan.

2.2 Högsta antalet projektansökningar på tio år

Antalet inkommande nya ansökningar var totalt 865, vilket innebär en ökning med 52 procent, jämfört med året innan. Av dessa ansökningar utgjorde 596 projektstödsansökningar, vilket innebär en ökning med 46 procent jämfört med året innan. Antalet lokalstödsansökningar var 269, vilket var 107 fler än året innan och en ökning med 66 procent. Det totala ansökningstrycket är det högsta på tio år.

2.3 Hela Sveriges arvsfond

Under året finansierades arvsfondsprojekt i samtliga län i landet. Som tidigare år är det idrottsföreningar och funktionshindersorganisationer som får flest projekt finansierade ur Allmänna arvsfonden.

Den så kallade Projektbarometern visar det länsvisa utfallet av beviljade medel ur Allmänna arvsfonden per capita. Med detta sätt att mäta har föreningarna i Gotlands län, följt av föreningarna i Blekinge och Dalarnas län, fått mest medel ur fonden per invånare under 2024. Projektbarometern visar på relativt stora skillnader mellan länen.

Två tredjedelar av de nystartade projekt som beviljades medel under året drivs av organisationer som inte fått medel ur Allmänna arvsfonden tidigare. Det är samma nivå som året innan och det nionde året i rad som mer än 60 procent av projekten drivs av föreningar som aldrig tidigare fått medel ur fonden.

Antal aktiva deltagare i de projektstöd som slutredovisats under 2024 beräknas uppskattningsvis vara drygt 70 000 personer. Arvsfonden finansierar utvecklingsprojekt och antalet deltagare som redovisas är således de som deltar i utvecklingsarbetet. Med tanke på att en hög andel av projekten har resultat i form av metoder, hjälpmedel, arbetssätt eller hela verksamheter som lever vidare efter projektslut är det totalt sett avsevärt fler personer bland Arvsfondens målgrupper som har nytta av projektstöden.

Antalet deltagare i de lokaler/anläggningar som Allmänna arvsfonden har delfinansierat byggnationen av under perioden 2014–2020 uppskattas även de till i runda tal 70 000 personer. Uppgifterna över antalet deltagare baseras på uppskattningar från organisationerna själva och är förenade med relativt stora osäkerheter. Statistiken ger ändå en översiktlig bild av hur många ur fondens målgrupper som har nytta av dessa lokaler och anläggningar under de tio år som föreningarna åtagit sig att bedriva verksamhet.

2.4 Ökat stöd till målgruppen äldre personer

Under 2024 beviljades och godkändes 54 äldreprojekt ett belopp på totalt 98 miljoner kronor. Det är en ökning med 64 procent i antal och 68 procent mätt i kronor jämfört med året innan. Projekt med fokus på målgruppen äldre personer utgjorde 10 procent av fördelade medel. Året innan var motsvarande andel 8 procent. Av möjliga medel att fördela till samtliga målgrupper under 2024 utgjorde beslutade medel till äldreprojekt drygt 6 procent. Av de 54 projekten var 39 nya och resten var projekt som fick godkänt för att fortsätta med sitt andra eller tredje projektår.

2.5 Projektens resultat lever vidare

De uppföljningar som kansliet genomförde 2024 av avslutade arvsfondsprojekt visar att i 70 procent av dem lever resultaten av projekten vidare på ett tydligt sätt efter projektens slut (se bilaga 1 för en kort beskrivning av samtliga projekt som bedömts ha en tydlig överlevnad). Det betyder att Allmänna arvsfondens medel inte bara kommer de barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning som deltar i projekten till del. Fondens investeringar i projekten leder dessutom till att projektresultaten, i form av nya eller vidareutvecklade arbetsmetoder, verksamheter, hjälpmedel och arbetssätt sprids vidare och till betydande andel blir reguljär verksamhet efter det att arvsfondsprojekten har avslutats. De flesta av projektens resultat är därför till nytta för Allmänna arvsfondens målgrupper långt efter det att finansieringen ur fonden har upphört och når fler i målgrupperna än de individer som deltog i de tidsbegränsade projekten.

Under 2024 har en utvärdering genomförd av forskare vid Umeå universitet publicerats. Utvärderingen omfattade fem arvsfondsprojekt som syftat till att främja barn och ungas psykiska hälsa. Utvärderingen har gjorts på uppdrag av Arvsfondsdelegationen. Forskarnas bedömning är att samtliga projekt tydligt lever vidare efter projektslut, vid tidpunkten för utvärderingens genomförande.

Under perioden 2007 – 2024 har totalt 1424 arvsfondsprojekt utvärderats av forskare på uppdrag av Arvsfondsdelegationen. Resultaten har presenterats i drygt 60 utvärderingsrapporter. Vissa projekt utvärderades mer än tio år efter det att Arvsfondens finansiering upphört. Enligt forskarna har 53 procent av de slutredovisade projekt som ingått i utvärderingarna haft resultat som levt vidare efter projektslut. Forskarna har därmed funnit en överlevnadsgrad som är densamma som Arvsfondsdelegationen har kommit fram till i sin analys av 2329 slutredovisade projekt under samma artonårsperiod.

2.6 Alla projekt är inom regeringens prioriterade områden

En genomgång av fördelning av projektmedel visar att samtliga projektmedel riktas till projekt inom de prioriterade områden som regeringen har angivit. *Att främja psykisk och fysisk hälsa* är, liksom tidigare år, det prioriterade område som har flest projekt finansierade av Allmänna arvsfonden. Fem projekt har tilldelats totalt 10 miljoner kronor inom det nya prioriterade området *Främja arbetet med stöd till brottsoffer*.

2.7 Hög bifallsfrekvens för lokalstödsprojekten

Bifallsfrekvensen för nya projektstödsansökningar, det vill säga den andel av besluten som är bifall, var 23 procent, vilket är samma som året innan. Bifallsfrekvensen för nya lokalstödsansökningar var 61 procent, vilket är den högsta någonsin för den stödformen. En förklaring till den höga bifallsfrekvensen för lokalstöd är införandet av nya regler, inte minst en ökning av det maximala bidraget till 10 miljoner kronor. Bedömningen är att inga kvalitetskrav sänkts vid beredningen av inkommande ansökningar.

2.8 Förstärkning av kontrollarbetet

Under 2023/24 genomförde Riksrevisionen en effektivitetsrevision av delar av stödgivningen ur Allmänna arvsfonden. Riksrevisionens rekommendationer, som överlämnades till regeringen i mars 2024, har varit ett viktigt underlag för genomförda kvalitets- och effektivitetshöjande åtgärder.

Under året har en rad kontakter tagits och dialogmöten genomförts med rättsvårdande myndigheter samt myndigheter med tillgång till relevant information. Syftet med mötena var att etablera nya kontaktvägar, identifiera möjlighet till informationsdelning och andra samarbeten samt att öka Arvsfondens kunskap om välfärdsbrottslighet.

Därutöver har samråd genomförts med representanter från civilsamhället med erfarenhet av arvsfondsprojekt under ledning av NOD (Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället). I arbetet med att ta fram åtgärder har Arvsfonden strävat efter att de ska vara så effektiva och proportionerliga som möjligt. Syftet med samråden var att beakta de konsekvenser som nya kontrollåtgärder får för sökande och stödmottagande organisationer.

Som ett resultat av Riksrevisionens effektivitetsgranskning har bland annat förkontrollen av den sökande organisationen strukturerats och stärkts ytterligare.

Under 2024 har det även tillkommit en möjlighet för lokalstödsprojekt att söka stöd för att anlita en extern redovisningskonsult för hantering av projektens bokföring.

Till följd av att maxtaket för finansiering av lokalstödsprojekt under året höjdes till tio miljoner kronor har ett antal nya kontrollåtgärder införts, utöver de som redan gällt sedan tidigare. Dessutom har en ny informationssida på Arvsfondens webbplats tagits fram i syfte att stötta stödmottagare. Sidan innehåller ett antal kontrollmoment som stödmottagaren bör göra på tilltänkta leverantörer för att säkerställa att det handlar om seriösa aktörer.

Under 2024 har även nya granskningsåtgärder arbetats fram i samråd med branschorganisationen FAR (Föreningen Auktoriserade Revisorer). De nya rapporterna lanserades på Arvsfondens webbplats i januari 2025. I samband med att antalet granskningsåtgärder utökats har även beloppen för ekonomiskt stöd för revisorernas obligatoriska granskning av arvsfondsprojekt höjts från 25 000 kronor till 50 000 kronor för projektstöd och från 15 000 kronor till 30 000 kronor för lokalstöd.

Under året har dessutom ett arbete genomförts för att anpassa kraven om demokratisk grund till det nya demokrativillkoret som infördes 1 januari 2025.

2.9 Betydande erfarenhetsspridning från projekten

Under 2024 har en rad aktiviteter genomförts av Arvsfondsdelegationen för att sprida erfarenheter från pågående eller avslutade arvsfondsprojekt. De flesta aktiviteter har inriktats på de två teman som delegationen beslutat skulle vara prioriterade under 2024; *Hur bidrar Arvsfonden till att skapa motståndskraft hos unga så att de kan stå emot destruktivitet och få möjligheter att stärkas och utvecklas som individer och Sociala mötesplatser för äldre och personer med funktionsnedsättning.*

Arvsfondens enkätundersökning till avslutade arvsfondsprojekt visar att majoriteten av projekten fortsätter arbetet med erfarenhetsspridning och att det finns ett stort intresse av projektens resultat, verksamheter, metoder, arbetssätt och material även efter att projektet är avslutat.

Enkätundersökningen visar att arvsfondsprojektens resultat fortsätter att leva vidare och används på flera sätt och på olika arenor.

De organisationer som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden samarbetar och samverkar med en rad aktörer såväl offentliga som ideella och privata. Kunskaper, erfarenheter och metoder sprids på det sättet vidare genom de organisationer som deltar i projekten.

De pågående arvsfondsprojekten är i varje given tidpunkt långt fler än 500 och finns över hela landet. Med tanke på att det inte är ovanligt att ett arvsfondsprojekt har fem till tio samarbetsorganisationer blir den totala erfarenhetsspridningen från samtliga projekt betydande.

2.10 Ökad kännedom och höjt förtroende

Varje år genomförs en kännedoms- och förtroendemätning hos allmänheten. 2024 års mätning visar på en tydlig ökning av kännedomen hos allmänheten. Även förtroendet för Allmänna arvsfonden ligger på en högre nivå än de senaste åren. Andelen negativa är den lägsta på minst fem år.

2.11 Kommunikation om Arvsfonden

2024 var ett intensivt år för Allmänna arvsfonden ur ett kommunikationsperspektiv. Under våren hanterades många frågor och kommunikationsinsatser genomfördes med anledning av Riksrevisionens rapport. Under hösten genomfördes en kampanj som gick ut brett i andra kommunikationskanaler än de egna.

Fler besökare har hittat till webbplatsen. Under 2024 lockade startsidan 67 procent fler besök än föregående år.

Allt fler följer Allmänna arvsfondens konton i sociala medier. Facebook ökade med 1169 följare, Instagram ökade med 388 följare och LinkedIn, Arvsfondens nyaste kanal har fått 1992 nya följare under 2024.

Allmänna arvsfondens exponering och genomslag i redaktionella medier har varit fortsatt hög. Sveriges Radio är den redaktion där Allmänna Arvsfonden väcker störst intresse.

Under hösten genomfördes en kampanj med budskapet: *Allt börjar med en idé om något bättre*. Budskapet vände sig direkt till civilsamhället och kommunikationen gick ut brett i tryck och digitala plattformar.

2.12 Jämställdhet i projekten

I de slutredovisade projekt som erhöll projektstöd och vars slutredovisningar granskats 2024 är 70 procent av projektledarna kvinnor. När det gäller de lokalstödsprojekt som granskats gäller det omvända förhållandet och 70 procent av projektledarna är män.

En uppföljning av de projektstöd som slutredovisats under 2024 visar att könsfördelningen av de aktiva deltagarna i projekten även detta år var relativt jämn, eller 44 procent pojkar/män och 56 procent flickor/kvinnor.

En uppföljning av de lokalstöd som fick stöd för fyra respektive tio år sedan genomförs varje år. Uppföljningen visar att i de lokaler/anläggningar som fick stöd ur Allmänna arvsfonden för tio år sedan var uppskattningsvis 55 procent

av deltagarna män medan 45 procent var kvinnor. Motsvarande uppföljning för de lokaler/anläggningar som fick stöd för fyra år sedan visar att 53 procent av deltagarna var män medan 47 procent var kvinnor.

2.13 Fortsatt låg andel administrationskostnader

Driftskostnaderna i förhållande till fördelade medel låg kvar på 6,3 procent under 2024. Med tanke på att kontrollarbetet samtidigt förstärkts kan administrationen fortfarande anses vara kostnadseffektiv.

Kostnaderna för kansliet ökade under 2024 med 12,9 miljoner kronor eller 25 procent jämfört med året innan. Samtidigt ökade volymen utdelade medel med 194 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med nästan drygt 25 procent.

Antalet beslut ökade med 11 procent under 2024, vilket gjorde att driftskostnaderna per beslut ökade från 45 300 kronor till 50 800 kronor under 2024.

Att driftskostnaderna per beslut ökade beror främst på att antalet årsrapporter från pågående projekt samt antalet slutrapporter från avslutade projekt var lägre än tidigare år, beroende på relativt få nystartade projekt under pandemiåren.

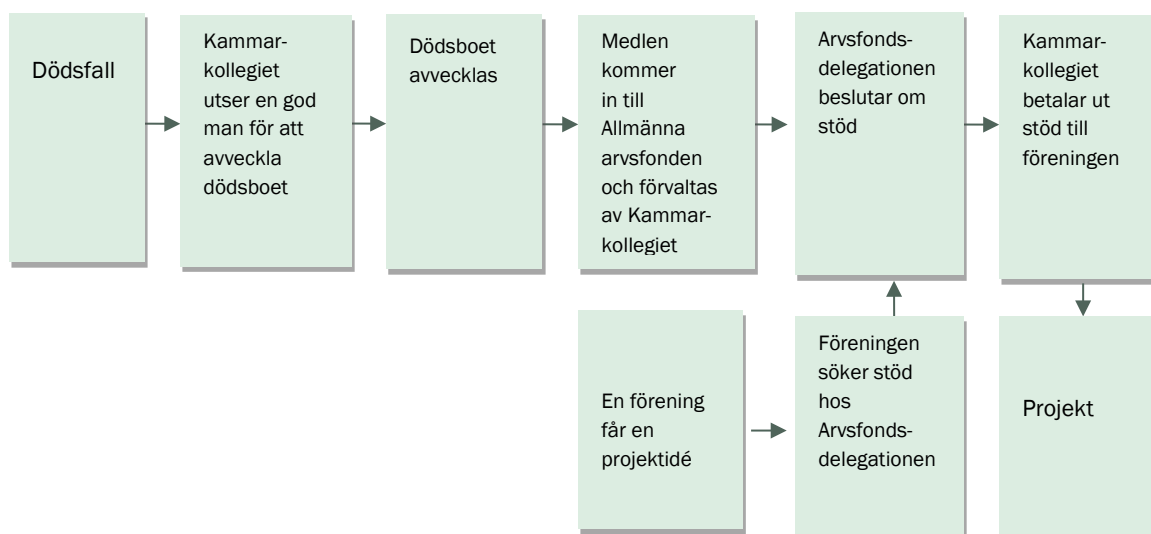
2.14 Ökat inflöde av medel

Inflödet av medel till Allmänna arvsfonden från dödsboavveckling, metallåtervinning efter kremation och direktavkastning på befintligt kapital uppgick under 2024 till 1 815 miljoner kronor, vilket är en ökning med nästan 458 miljoner kronor.

3. Detta är allmänna arvsfonden

Enligt ett beslut av riksdagen 1928 uteslöts kusiner och mer avlägsna släktingar från arvsrätt. Samtidigt bildades Allmänna arvsfonden. Kvarlåtenskap efter personer utan nära släktingar, och som inte skrivit testamente, ska i stället tillfalla Allmänna arvsfonden. Fonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar, äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Närmare bestämmelser finns i lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden, den så kallade arvsfondslagen.

Figur 1 - från dödsbo till projekt

3.1 Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationens arbetsuppgifter regleras i arvsfondslagen samt i förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden. Delegationen ska fördela stöd ur fonden, följa upp projekt som beviljats stöd samt informera allmänheten om fondens ändamål och fondmedlens användningsområde. Arvsfondsdelegationen består av nio ledamöter som utses av regeringen. Majoriteten i delegationen utgörs av sakkunniga personer utanför

Regeringskansliet och majoritetsbeslut gäller vid beslut om tilldelning av medel ur fonden. Ledamöterna är utvalda så att expertis och företrädare finns för frågor som rör fondens tre målgrupper. Under 2024 var följande personer ledamöter i Arvsfondsdelegationen:

3.1.1 Ordförande

Gunilla Malmberg, f.d. departementsråd (till och med 31 maj 2024)

Niklas Ekstrand, finansråd Finansdepartementet, (1 juni 2024 – 30 november 2024)

Ulrika Stuart Hamilton, f.d. statssekreterare på Utbildningsdepartementet och f.d. generalsekreterare för FAMNA, (från och med 1 december 2024)

3.1.2 Vice ordförande

Lenita Freidenvall, enhetschef, Arbetsmarknadsdepartementet

3.1.3 Övriga ledamöter

Pia Bergman, expert inom ekonomisk brottslighet, (från och med 1 juni 2024)

Noura Berrouba ordförande, Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer

Beatrice Hopstadius, f.d. enhetschef, Socialstyrelsen

Magnus Jägerskog, generalsekreterare, BRIS

Mattias Lundekvam, förbundsordförande, Hörselskadades Riksförbund

Christer Pallin, f.d. chefsjurist, Riksidrottsförbundet

Eva Sahlén, samordnare, Sveriges Kommuner och Regioner (till och med 31 maj 2024)

Peter Sikström, generalsekreterare, SPF Seniorerna

3.2 Ärendehantering

De ansökningar om projekt- och lokalstöd och de redovisningar som kommer in till Arvsfondsdelegationen hanteras av Kammarkollegiet, som är den myndighet som utför de administrativa och handläggande uppgifterna åt Arvsfondsdelegationen. Handläggare, controllers, administratörer och jurister

arbetar tillsammans med handläggningen, både under beredningen av ansökningar och under de pågående projekten.

Vid bedömningen av ansökningar inhämtas synpunkter från referenspersoner på andra myndigheter, organisationer samt kommuner och regioner. Innan ett förslag till beslut lämnas till Arvsfondsdelegationen har ärendet först beretts i en beredningsgrupp bestående av flera handläggare och därefter föredragits för ansvarig enhetschef. På så sätt får ansökningarna en allsidig bedömning och förslag till beslut kvalitetssäkras. Läs mer om ärendehantering i avsnitt 6. Kvalitet, kontroll och stöd.

3.3 Projektstöd

Stöd ur fonden får lämnas till en verksamhet som är utvecklande för någon av fondens målgrupper och som har förutsättningar att främja målgruppen även efter det att stödet ur fonden har upphört. Ett utvecklingsarbete ska vara nödvändigt för att undersöka om metoden, arbetssättet eller verksamheten fungerar. Vid bedömning om stöd ska hänsyn tas till om någon av Allmänna arvsfondens målgrupper deltar i planeringen eller genomförandet av projektet.

De som kan erhålla stöd är organisationer som bedriver ideell verksamhet, men även offentliga huvudmän kan beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. Så kan till exempel en kommun beviljas stöd för att genomföra ett projekt. I sådana fall måste projektet bedrivas i nära samarbete med en ideell organisation. Ett projekt kan, enligt gällande praxis, beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under normalt högst tre år. Projekt som beviljas stöd ska kunna bidra till att berörda målgruppers villkor och förutsättningar förbättras och utvecklas.

3.4 Lokalstöd – Stöd till byggnation av lokaler och anläggningar

Stöd kan även lämnas för del av kostnader för ny-, om-, eller tillbyggnad av lokaler och anläggningar för att möjliggöra utvecklande verksamheter för någon eller några av fondens målgrupper. Utgångspunkten är att det inte får

finnas en liknande verksamhet inom en mils radie, för att en verksamhet ska betraktas som tillräckligt utvecklande för att finansiering ska kunna erhållas ur Allmänna arvsfonden. Undantag från denna grundregel kan göras om Arvsfondsdelegationen finner det motiverat. Endast organisationer som bedriver ideell verksamhet kan beviljas lokalstöd.

En organisation som beviljats lokalstöd förbinder sig, i normalfallet, att driva den nya verksamheten under minst tio år. Lokalen eller anläggningen ska ägas av den sökande organisationen eller hyras med långtidskontrakt. Under beredningen av lokalstödsansökningar hämtas alltid uppgifter in om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Inför samtliga beslut om bifall äger en dialog rum med berörd kommun. Målgruppernas delaktighet i såväl planeringen som verksamheten bedöms, liksom möjligheten att driva verksamheten i tio år.

3.5 Krav på redovisning

Varje mottagare av stöd ur Allmänna arvsfonden ska senast de datum som anges i beslutet om stöd lämna en skriftlig redovisning av det genomförda projektarbetet till Arvsfondsdelegationen. Dessutom ska en ekonomisk redovisning för hur det beviljade beloppet har använts lämnas. Den ekonomiska redovisningen ska vara bestyrkt av godkänd eller auktoriserad revisor.

Till följd av ändringar i granskningsstandarden för den typ av rapport som revisorerna ska lämna har uppdaterade rapporter tagits fram i samråd med Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR). Är det ett projektstöd ska den ekonomiska redovisningen för varje projektår bestyrkas på detta sätt. Systemet med fleråriga projektstödsbeslut innebär att de årliga projektredovisningarna granskas och godkänns av kansliet inför varje kommande projektår. Läs mer om projektens redovisningar i avsnitt 6. Kvalitet, kontroll och stöd.

3.6 När Allmänna arvsfonden får egendom

Allmänna arvsfondens rätt till arv bevakas av Kammarkollegiet, som även för fondens talan i mål och ärenden som rör fondens rätt till arv. De huvudsakliga

uppgifterna är att avveckla kvarlåtenskap som tillfallit fonden och ta ställning till testamenten där Allmänna arvsfonden är den legala arvingen.

Verksamhetens resultat redovisas årligen i Kammarkollegiets årsredovisning.

3.6.1 Arv till fonden

Om någon avlider utan att efterlämna make/maka eller närmare släktingar än kusiner ärver Allmänna arvsfonden kvarlåtenskapen. Det förutsätter att arvlåtaren inte förordnat om sin kvarlåtenskap i testamente till någon annan och detta godkänns av Kammarkollegiet för fondens räkning. Om arvlåtaren var änka eller änking tillfaller arvet Allmänna arvsfonden endast om det inte heller finns några arvsberättigade släktingar efter den först avlidne maken. En förutsättning är att dessa till exempel inte uteslutits från arv på grund av testamente eller att de inte tidigare fått ut vad de var berättigade till. Förutom arv kan fonden få egendom genom bland annat förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, gåva eller testamente. Allmänna arvsfonden tillförs sedan juli 2016 också värdet av återvunna metaller efter kremering. Det är innehavarna av krematorierna som ansvarar för att återvinningen genomförs och att ersättningen tillförs Allmänna arvsfonden.

Uppdraget för verksamheten är att bevaka arvlåtarens och Allmänna arvsfondens rätt. Genom målsättningen att avveckla kvarlåtenskapen från arvlåtarna respektfullt, etiskt, kostnadseffektivt och rättssäkert skapas de allra bästa förutsättningarna Allmänna arvsfondens målgrupper. Det övergripande målet illustrerar att Allmänna arvsfondens rätt, utöver kostnadseffektivt och rättssäkert, ska bevakas på ett etiskt sätt. Det innebär att handläggningen präglas av hänsyn till arvlåtarens yttersta vilja. Handläggningsåtgärder utförs så att både resultat och tillvägagångssätt kan antas vara i överensstämmelse med vad arvlåtaren skulle ha föredragit. Även om dödsboets medel inte räcker till det, finansierar Allmänna arvsfonden gravsten och skötsel om det är vad arvlåtaren kan förmodas hade velat. Finns det en familjegrav läggs arvlåtaren till sista vilan i den och inskriptionen kompletteras.

Under 2024 kom det in 1 696 avvecklings- eller testamentsärenden till Kammarkollegiet vilket är fyra procent fler än 2023, då det kom in 1 631

ärenden. Under året avgjordes 1 591 avvecklings- och testamentsärenden, vilket är en ökning från 2023 då 1 493 ärenden avgjordes. Under 2024 var antalet inkomna avvecklings- och testamentsärenden 105 fler än antalet avgjorda ärenden. Det innebär att tillväxttakten av ärendebalanser minskat med 24 procent jämfört med 2023, då antalet inkomna avvecklings- och testamentsärenden var 138 fler.

För att följa hur effektivt verksamheten bedrivs finns ett antal indikatorer. Riktmärket är att åtminstone 70 procent av dödsbona avvecklas inom tre år från det att anmälan kom in till Kammarkollegiet och 90 procent av testamentena ha godkänts inom sex månader. En annan indikator är andel godkända redovisningar inom sex månader från det att redovisning kom in till Kammarkollegiet, där riktmärket är 80 procent.

Andel avgjorda avvecklingsärenden inom tre år har minskat från 65 procent 2023 till 62 procent 2024 och andel godkända testamenten inom sex månader har minskat från 93 procent 2023 till 92 procent 2024. Andel godkända redovisningar inom sex månader har minskat från 20 procent 2023 till 11 procent 2024. Utmaningar i form av sjukfrånvaro och ett mindre väl anpassat systemstöd har inneburit att målnivån för redovisningsärenden dessvärre inte har kunnat nås under 2024 heller. En påbörjad översyn av arbetsprocessen har inte kunnat slutföras, vilket också påverkat resultatet.

Våren 2023 startade Arvsenheten ett särskilt utvecklingsprojekt i syfte att effektivisera handläggningen genom bland annat digitalisering och effektivisering av processer och handlägningsstöd. Projektet har under 2024 lett till att det nya användargränssnittet Spira lanserades, samt en arbetsprocess för digital hantering av gravvårdsfakturor. Projektet har även tagit fram digitala tjänster som leder till ökad kvalitet i handläggningen samt minskad pappershantering. De nya processerna har initialt konstaterats kräva ökade arbetsinsatser, bland annat i form av skanning av handlingar, för att möjliggöra digitaliseringen. Parallellt med projektet har processer och arbetssätt utvecklats som ökar förmågan till intern effektivisering av verksamheten.

3.6.2 God man förordnas

När ett dödsbo tillfallit Allmänna arvsfonden förordnar Kammarkollegiet en syssloman, en så kallad god man. Den gode mannen företräder fonden vid boutredningen och sköter det praktiska arbetet med avvecklingen av dödsboet. Avvecklingsförfarandet sker i samspel mellan den gode mannen och medarbetarna vid Kammarkollegiet, som fattar beslut i viktiga frågor under förfarandet. Den gode mannen står under Kammarkollegiets tillsyn. När avvecklingen av dödsboet är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till Kammarkollegiet och betalar in de medel som finns kvar till fonden.

Vartannat år följs verksamheten även upp genom en enkät som besvaras av de gode män Kammarkollegiet anlitar. Enkäten genomförs nästa gång 2025.

3.6.3 Testamenten granskas

I de fallen en person utan släktarvingar har förordnat om sin kvarlåtenskap i testamente ska Allmänna arvsfonden delges testamentet i egenskap av legal arvinge och dödsbodelägare. Efter det har Allmänna arvsfonden sex månader på sig för att ta ställning till om testamentet ska godkännas eller klandras. Om testamentet klandras prövar domstol testamentets giltighet. Denna klanderfrist medför krav på en snabb handläggning. Ett godkännande av ett testamente förutsätter i många fall utredning för att säkerställa att testators yttersta vilja överensstämmer med hur den kommit till uttryck i testamentet. Denna utredning ger Allmänna arvsfonden anledning att i ett fåtal fall per år klandra ingivna testamenten.

3.6.4 Arv avstås

Allmänna arvsfonden kan i vissa fall avstå från arv eller försäkringsbelopp, som tillfallit Allmänna arvsfonden till någon annan. Det får ske om det med hänsyn till uttalanden av arvlåtaren eller till andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja. Arv och försäkringsbelopp får också avstås till arvlåtarens sambo eller någon annan person som har stått arvlåtaren nära, om det kan anses skäligt.

Fastigheter med höga naturvärden kan också avstås för att bevaras och till exempel ingå i naturreservat. Det är också möjligt att avstå egendom ur kulturvårdssynpunkt, exempelvis till hembygdsföreningar och muséer. Om det finns särskilda skäl får samtidigt ett belopp av det arv som tillfallit fonden avstås till den som tar emot egendomen för sådana omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att bevara egendomen. Vissa utpekade länsstyrelser bistår Kammarkollegiet med viss utredning i dessa ärenden.

En ansökan om avstående ska ges in till Kammarkollegiet senast tre år efter dödsfallet eller efter det att arvet genom preskription tillfallit fonden.

Under 2024 prövades och avgjordes 49 ansökningar om avstående. Av dessa bifölls 26 helt, 4 delvis bifall, 13 avslogs och 6 ärenden avskrevs eller avvisades. Det innebär att 61 procent av ansökningarna bifölls helt eller delvis, 27 procent avslogs och 12 procent avskrevs eller avvisades.

3.7 Allmänna arvsfondens förvaltning

Kammarkollegiet förvaltar Allmänna arvsfondens kapital som en särskild fond och lämnar varje år en redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden till regeringen. Redovisningen granskas av Riksrevisionen inom ramen för den årliga revisionen.

I tabell 1 framgår att det bokförda värdet av fondens tillgångar den 31 december 2024 uppgick till 12 058 miljoner kronor, en ökning med 1 107 miljoner kronor jämfört med 31 december 2023.

Tabell 1 - Fondens värdeutveckling

Bokfört värde (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Tillgångar	12 058	10 951	9 812	9 211	8 455
Skulder	-700	-646	-610	-607	-614
Summa	11 358	10 305	9 202	8 605	7 841

Fondens marknadsvärde (tabell 2) uppgick vid samma tidpunkt till nästan 15 miljarder kronor.

Tabell 2 - Fondens marknadsvärde

Marknadsvärde (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Tillgångar	15 561	14 016	12 266	13 408	12 121
Skulder	-700	-646	-610	-607	-614
Summa	14 861	13 370	11 656	12 801	11 507

* Marknadsvärde = Marknadsvärde värdepappersinnehav + Bokfört värde övriga tillgångar.

3.7.1 Avkastning

Sedan 2012 har fonddelegationen inom Kammarkollegiet i uppdrag att besluta om långsiktig placeringsinriktning och strategiska frågor för förvaltningen av Allmänna arvsfondens kapital. Fonddelegationen, som utses av regeringen, är ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet för kapitalförvaltningen. Den är sammansatt av personer med kompetens och lång erfarenhet inom kapitalförvaltning och närliggande områden. Kammarkollegiets kapitalförvaltning sker i syfte att tillgodose såväl behovet av en god direktavkastning som önskemålet om värdebeständighet.

Fondens tillgångar är placerade i andelar i Kammarkollegiets svenska respektive utländska aktiekonsortier samt aktieindex-, företagsobligations- och räntekonsortier. Därutöver placeras även en mindre del i alternativa investeringsfonder (fastighetsfonder), vilka är externt förvaltade. Den höga aktieandelen är beslutad mot bakgrund av fondens långa placeringshorisont.

Tabell 3 visar totalavkastningen för Allmänna arvsfondens placeringar de senaste två åren. Med totalavkastning avses den sammantagna avkastningen av direktavkastning och marknadsvärdesförändringar under ett år.

Tabell 3 - Totalavkastning per tillgångsslag

Procent (%)	2024 Avkastning	2024 Index	2023 Avkastning	2023 Index
Svenska ränteplaceringar ¹⁾	5,5	3,8	6,8	5,6
Svenska aktier ²⁾	9,4	7,2	17,1	17,9
Utländska aktier ³⁾	25,6	27,5	18,7	18,2
Alternativa investeringsfonder	-7,0	-6,3	-0,9	-1,0
Bankmedel	3,6	3,7	3,3	3,3
Portföljens totalavkastning	8,7	7,8	11,9	11,8

¹⁾ OMRX Bond All 1-3 Years samt Solactive SEK NCR Fix Short IG Corp Index

²⁾ OMX Stockholm Benchmark Index Cap GI, ESG-justerad samt OMX Stockholm 60 Cap GI ESG-justerat

³⁾ Solactive ISS ESG Global Index, Screened Paris

Under 2024 har räntor fortsatt att falla tillbaka drivet av sänkta styrräntor. Lägre räntor har varit en bidragande orsak till en fortsatt god riskaptit som präglade inte minst det första halvåret 2024. Andra halvåret har varit mer tudelat med en fortsatt stark utveckling på den amerikanska börsen samtidigt som europeiska börser var i stort oförändrade. Portföljen växte med 8,7 procent under året med positiva bidrag från såväl aktier som ränteplaceringar. Alternativa placeringar minskade värde under året. Vid utgången av 2024 var det förvaltade kapitalet 15,87 miljarder kronor att jämföra med 14,15 miljarder kronor vid årets början.

Den totala avkastningen på 8,7 procent under 2024 innebär ett positivt bidrag till det långsiktiga målet på tre procents real avkastning. De senaste tio åren har avkastningen uppfyllt målet vilket främst förklaras av en god aktiemarknadsutveckling. Investeringsportföljens avkastning har varit bättre än jämförelseindex under 2024. Även allokeringsarbetet har givit ett positivt bidrag i förhållande till index.

3.8 Influtna, utdelningsbara och beslutade medel

3.8.1 Influtna medel

Det finns tre kategorier av medel som tillfaller Allmänna arvsfonden: arv, medel från metallåtervinning (värdet av återvunna metaller efter kremering) och direktavkastning på befintligt kapital som till exempel aktieutdelningar. Sedan 1 juli 2021 finns det inte längre något krav på att en tiondel av de medel som tillfaller Allmänna arvsfonden under året ska läggas till fonden, så kallad kapitalisering, utan medlen ska kunna delas ut för fondens ändamål.

I tabell 4 redovisas medel som inlevererades till Allmänna arvsfonden under åren 2020–2024. Under 2024 uppgick den summan till 1 815 miljoner kronor, vilket är en ökning med 458 miljoner kronor, eller 34 procent från 2023.

Tabell 4- Inlevererade medel till Allmänna arvsfonden

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Influtna arvsmedel	1 197	859	716	777	815
Ersättning från metallåtervinning	178	105	95	94	96
Kapitalisering 10%	-	-	-	-	-91
Direktavkastning	440	393	349	325	205
Totalt	1 815	1 357	1 160	1 196	1 025

Influtna arvsmedel uppgick till 1 197 miljoner kronor, vilket är en ökning med 338 miljoner kronor, eller 40 procent från 2023. Det högre inflödet av arvsmedel under 2024 beror till stor del på ett enskilt ärende, vars inflöde motsvarar 18 procent av de inbetalda medlen från arv totalt.

Ersättning från metallåtervinning ökade under 2024 med 73 miljoner kronor, eller 70 procent. Den högre nivån 2024 beror på ökade priser på guld och på ändrade periodiserings- och inbetalningsrutiner hos ett av återvinningsföretagen.

Direktavkastningen ökade med 47 miljoner kronor, eller tolv procent jämfört med 2023. Det förklaras i första hand av stigande utdelningar från

börsföretagen men även till viss del att kupongbetalningar på ränteplaceringar har fortsatt att öka då ränteläget är högre idag än för ett par år sedan. Över tid tenderar direktavkastningen att öka, vilket beror på att förmögensvärdet stiger.

3.8.2 Utdelningsbara medel

Från och med 1 juli 2021 är det ett regeringsbeslut som ligger till grund för hur stor del av Allmänna arvsfondens samlade tillgångar som ska vara tillgängliga för utdelning det närmast följande året och beräknad nivå för de två därpå följande åren. Regeringens beslut får inte medföra att fondens långsiktiga förvaltning och fortlevnad äventyras. Högst en tiondel av de medel som regeringen beslutar får fördelas till verksamheter till förmån för äldre personer. Sedan 1 juli 2021 gäller dessutom att Allmänna arvsfondens kapital får tas i anspråk för fondens ändamål även till den del det redovisas som bundet.

För 2024 beslutade regeringen att 1,6 miljarder kronor var tillgängliga för utdelning ur Allmänna arvsfondens samlade tillgångar. Samma nivå beslutades även för 2025 och regeringen angav samtidigt beräknad nivå för 2026 till 1,8 miljarder kronor och för 2027 till 2,0 miljarder kronor.

Tabell 5 - Utdelningsbara medel

(mnkr)	2025	2024	2023	2022	2021
Utdelningsbara medel	1 600	1 600	1 600	1 600	1 638

3.8.3 Beslutade och utbetalda medel

För att kunna redogöra för de projektmedel som Arvsfondsdelegationen fördelar ur Allmänna arvsfonden lämnar Kammarkollegiet två olika slags uppgifter. ”Fleråriga beslut” avser det belopp för hela projektperioden som Arvsfondsdelegationen har fattat beslut om under året och beskriver hur mycket medel som binds upp i nya projekt. ”Ettåriga beslut” avser samtliga lokalstöd och första året i de nya projektstöd som delegationen fattat beslut om

samt de projektmedel som kan betalas ut till pågående projektstöd efter beslut om godkänd årsrapport.

I tabell 6 framgår att ”ettåriga beslut” uppgick till 956 miljoner kronor under 2024, vilket är en ökning med 193 miljoner och 25 procent sedan 2023. ”Fleråriga beslut” uppgick under 2024 till 989 miljoner kronor. Ökningen med 270 miljoner kronor sedan 2023 motsvarar 38 procent.

Tabell 6 - Beslutade bidrag

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Ettåriga beslut	956	763	741	814	799
Fleråriga beslut	989	719	733	803	817

Utbetalda bidrag avser de bidrag som betalats ut till projekten under året. Kammarkollegiet betalar ut beviljat stöd efter rekvisition. Under 2024 betalades 846 miljoner kronor ut till projekt som beviljats stöd, vilket är en ökning med 150 miljoner kronor jämfört med 2023 (se tabell 7).

Tabell 7 - Utbetalda bidrag

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Utbetalda bidrag	846	714	780	797	722

3.8.4 Redovisning av fördelade medel till målgruppen äldre

Från och med 1 juli 2021 får högst en tiondel av de medel som regeringen beslutar tillgängliga för utdelning fördelas till verksamheter till förmån för äldre personer. Fördelningen av medel ska följas upp löpande av Arvsfondsdelegationen och redovisas i myndighetens verksamhetsberättelse.

Under 2024 beslutade Arvsfondsdelegationen om 39 nya projekt till målgruppen äldre och totalt belopp som fördelades till nya och pågående projekt var 98,7 miljoner kronor. Det motsvarar 6,2 procent av de 1,6 miljarder kronor som regeringen beslutade tillgängligt för utdelning 2024. Läs mer om fördelningen till målgruppen äldre personer under avsnitt 5.5.3.

4. Kostnad för förvaltning och administration

Allmänna arvsfondens medel används för att täcka Kammarkollegiets kostnader för administration av dödsboavveckling, hantering av återkravsärenden, fondförvaltning och utbetalningar av projektmedel. På samma sätt används fonden för att täcka kostnaderna för Arvsfondsdelegationens kansli.

4.1 Utvecklingen av förvaltningskostnader

De totala kostnaderna för arvsfondsverksamheten vid Kammarkollegiet uppgick till 114,7 miljoner kronor under 2024 (se tabell 7). Det innebär att kostnaderna ökade med 17,4 miljoner kronor, eller 18 procent, jämfört med 2023. Kammarkollegiets kostnader för fondförvaltning minskade med en miljon kronor medan dödsboavveckling ökade med fem miljoner kronor. Kostnaderna för Arvsfondsdelegationens kansli ökade under samma period med 12,9 miljoner kronor eller 25 procent.

Tabell 8 - Förvaltnings- och administrationskostnader

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Kammarkollegiet	50,5	46,0	42,1	40,0	35,5
Dödsboavveckling med mera	31,0	25,9	24,3	23,0	21,1
Fondförvaltning	17,0	18,0	15,8	15,0	12,5
Utbetalning av beviljat stöd med mera	2,5	2,1	2,0	2,0	1,9
Arvsfondsdelegationens kansli	64,2	51,3	50,4	45,9	41,3
Personalkostnader	38,1	32,4	30,6	28,3	25,3
Lokalkostnader	5,5	4,6	4,3	3,6	2,7
Övriga kostnader	20,6	14,3	15,5	14,0	13,4
Totalt förvaltnings- och administrationskostnader	114,7	97,3	92,5	85,9	76,8

För att volymen av beviljade projektmedel över tid ska kunna motsvara inflödet av medel till Allmänna arvsfonden har den handläggande och administrativa

verksamheten vid Kammarkollegiet kontinuerligt stärkts. Detta har skett i takt med att inflödet av medel till Allmänna arvsfonden ökat.

I regleringsbrevet för 2024 beslutade regeringen att öka förvaltningsresurserna för Kammarkollegiets arbete med Allmänna arvsfonden med närmare 30 procent för att ytterligare öka det belopp som fördelas i stöd ur fonden och fortsätta stärka arbetet med kontroll och granskning av fondmedlens användning.

Personalkostnaderna för Arvsfondsdelegationens kansli uppgick under 2024 till 38,1 miljoner kronor till följd av bland annat rekrytering av fler handläggare och administratörer till verksamheten. Lokalkostnaderna uppgick till 5,5 miljoner kronor och övriga kostnader till 20,6 miljoner kronor. Bakom ökningen av övriga kostnader ligger ett antal utvecklingsinsatser som till exempel införande av e-tjänster för ansökan av projektmedel och anpassningar av systemstödet för handläggning. Det har även genomförts kommunikationsinsatser i syfte att öka antal ansökningar. Med fler medarbetare och högre budget för övriga kostnader ökar även de myndighetsgemensamma kostnaderna (OH).

Tabell 9 - Kostnaderna för kansliet i förhållande till beslutade projektmedel

(%)	2024	2023	2022	2021	2020
Andelen driftskostnader	6,3	6,3	6,4	5,3	4,9

Tabellen visar utvecklingen av kostnaderna för kansliet i förhållande till beslutade projektmedel. I kostnaderna ingår samtliga driftskostnader, det vill säga även del av overheadkostnader samt verksamhetens kostnader för bland annat kommunikation och utvärdering.

Mätt i förhållande till beslutade projektmedel (ettårig fördelning) uppgick kostnaderna Arvsfondsdelegationens kansli under 2024 till 6,3 procent, vilket är samma nivå som 2023. Anledningen till den bibehållna nivån är att de beslutade projektmedlen under 2024 ökat i samma takt som förstärkningen av kansliets kapacitet, det vill säga med 25 procent.

En annan indikator är driftskostnader per beslut. Denna indikator visar att driftskostnaderna per beslut ökade med 12 procent under 2024 (se tabell 10). Det beror på att driftskostnaderna ökade mer än vad antalet beslut gjorde.

Som beslut räknas de bifalls- och avslagsbeslut som Arvsfondsdelegationen fattat, men även kansliets godkännanden av de pågående projektens redovisningar och projektplaner samt de ansökningar som, efter ibland omfattande handläggning, har återkallats av den sökande organisationen och därmed läggs till handlingarna. Under 2024 uppgick antalet beslut till 1 263, varav 317 ärenden avsåg godkända redovisningar (se text i anslutning till figur 5 samt tabell 12). Det innebär att antalet beslut ökade med 130, eller 11 procent, jämfört med året innan. Att antalet beslut ökade totalt sett beror på att antalet nya ansökningar med tillhörande beslut ökade starkt, vilket överkompenserade att antalet godkännanden av pågående projekt varit något lägre än normalt, som en följd av pandemin.

Tabell 10 - Kostnaderna för kansliet per beslut

(Kr)	2024	2023	2022	2021	2020
Driftskostnader per beslut	50 800	45 300	42 800	35 200	30 800

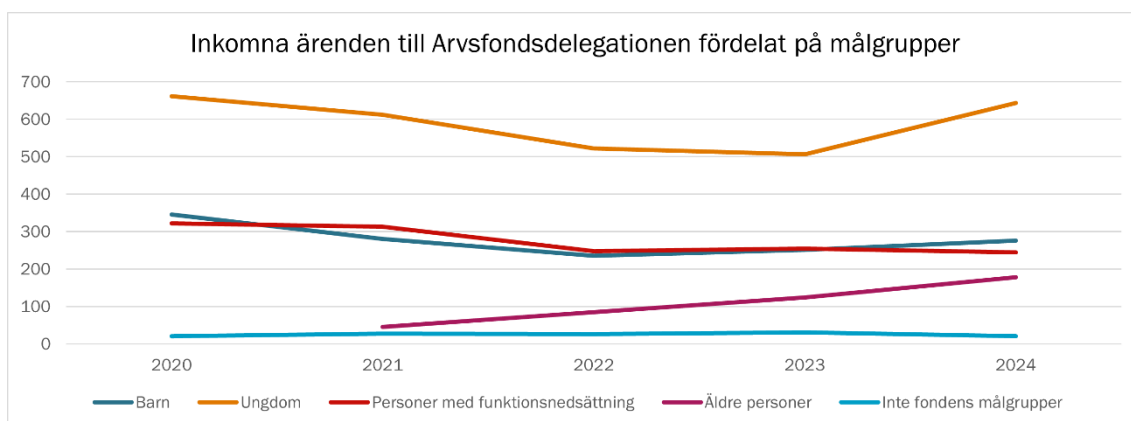
5. Fördelning av stöd 2024

5.1 Antal inkomna ärenden

Under 2024 inkom det 1 359 ärenden till Arvsfondsdelegationen, vilket är drygt 16 procent fler än året innan då motsvarande antal var 1170. Det bör nämnas att de flesta enskilda ärenden berör fler än en av Arvsfondens målgrupper.

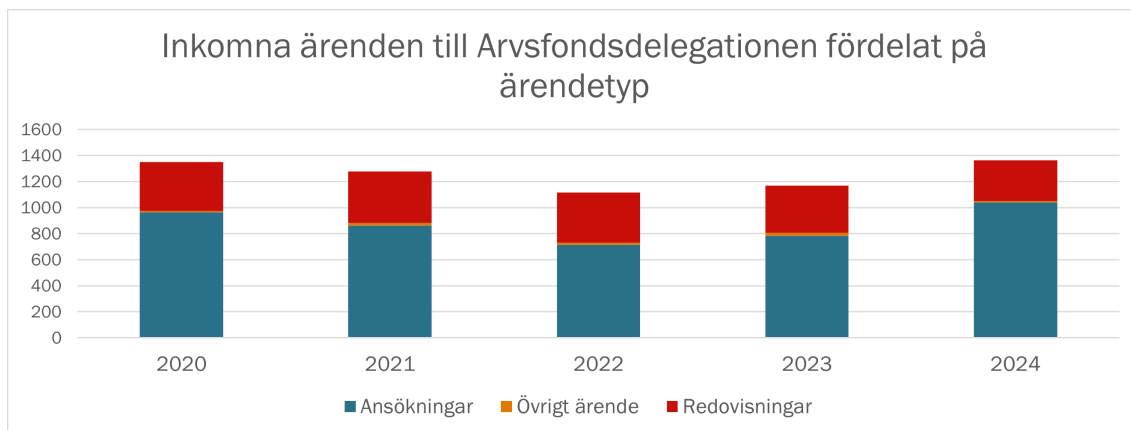
Kansliet gör en kategorisering av vilken av målgrupperna som är den huvudsakliga. Som tidigare år utgör ärendena som har huvudsakligt fokus på målgruppen ungdomar nästan hälften av samtliga ärenden.

Figur 2 - Inkomna ärenden (antal) till Arvsfondsdelegationen fördelat på målgrupper

Som tidigare år utgörs majoriteten av inkomna ärenden av ansökningar (se figur 3). I kategorin ansökningar ingår såväl nya projektansökningar som tilläggsansökningar och så kallade fortsättningsansökningar från pågående projekt som vill ha godkänt av kansliet för att få fortsätta med projektet nästkommande år. I kategorin redovisningar ingår såväl årsrapporter som slutrapporter.

Figur 3 - Inkomna ärenden (antal) till Arvsfondsdelegationen fördelat på ärendetyp

Antalet nya ansökningar under 2024 uppgår till 865, vilket är en ökning med 52 procent jämfört med 2023 då motsvarande antal var 569 (se figur 4). Båda stödformerna uppvisar stora ökningar i antalet nya ansökningar när utfallet för 2024 jämförs med utfallet under 2023. Antalet nya ansökningar för lokal- och anläggningsstöd ökar från 162 till 269, vilket innebär en ökning med 66 procent. Antalet projektstödsansökningar ökar från 407 till 596, vilket motsvarar en ökning med 46 procent.

De bakomliggande faktorerna till ökningen av antalet nya ansökningar till Allmänna arvsfonden är främst föreningslivets uppdämda behov efter pandemin, den nya målgruppen äldre personer som tillkom 1 juli 2021, att Arvsfondsdelegationen har beslutat att förbättra reglerna så att fler organisationer i civilsamhället ska kunna att få medel ur Allmänna arvsfonden samt att andra offentliga aktörer har minskade möjligheter till finansiering av byggnationer och andra utvecklingsprojekt. Därtill kommer Arvsfondsdelegationens ökade egna kommunikativa insatser för att få in fler ansökningar med potential. För lokal- och anläggningsstödet är antalet inkomna ansökningar de högsta på mer än tio år. För projektstöd är antalet nya ansökningar uppe i samma nivåer som före pandemin.

Figur 4- Inkomna nya ansökningar till Arvsfondsdelegationen fördelat på stödform

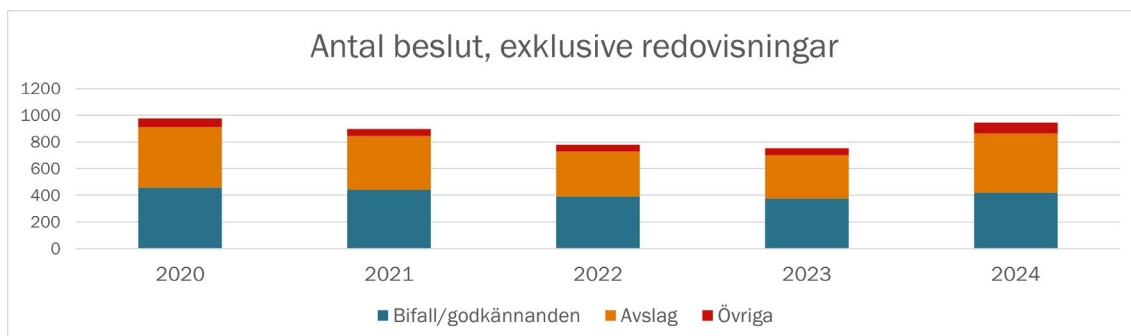

5.2 Antal beslut

I figur 5 visas utvecklingen av antalet beslut. Bifall beslutas av Arvsfondsdelegationen och innebär att en organisation får projektmedel för ett nytt projekt eller ökad budgetram för ett pågående projekt. Godkännanden innebär att kansliet godkänner att ett pågående projekt får fortsätta enligt plan ytterligare ett år, inom den budgetram Arvsfondsdelegationen redan beslutat.

Under 2024 har sammanlagt 946 beslut fattats, exklusive redovisningar. Det är en ökning med drygt 25 procent jämfört med året innan, då 754 beslut fattades. Antalet beslut under perioden 2020 – 2023 påverkades i stor utsträckning av pandemin och var lägre än åren dessförinnan.

Figur 5 - Antal beslut, exklusive redovisningar

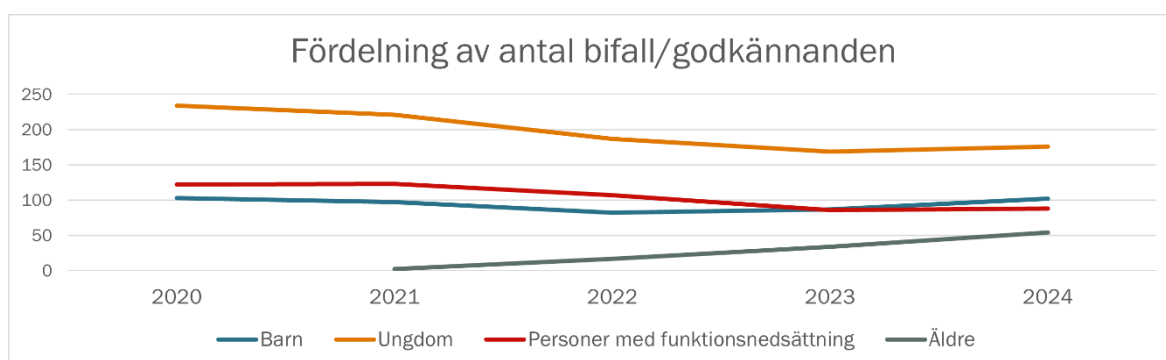
Under 2024 var antalet bifall och godkännanden 420 och antalet övriga beslut var 84. Antalet ansökningar som Arvsfondsdelegationen avslag var 442. Skälen för avslag har bland annat varit att projekten inte haft tillräckligt hög

delaktighet från målgruppen eller avsett ansökningar som inte motiverar att Allmänna arvsfonden finansierar med så höga belopp som angivits i ansökan.

Andra ansökningar har fått avslag för att de inte haft en rimlig plan för hur projekten ska kunna främja målgrupperna efter projektslut, att ansökningarna avsett enbart ett enstaka arrangemang eller att ansökan kommit från föreningar som inte motsvarar kraven på demokratisk struktur.

I figur 6 redovisas antalet bifall/godkännanden per målgrupp. Jämfört med året innan ökade antalet från 376 till 420. Det är en ökning med 12 procent. Det bör noteras att antalet bifall/godkännanden ökade för samtliga målgrupper under 2024. Pandemins negativa effekter på antalet bifall/godkännanden till och med 2023 syns tydligt för samtliga målgrupper, förutom målgruppen äldre som blev Arvsfondens fjärde målgrupp den 1 juli 2021. Trendbrottet vad gäller den stora ökningen av antalet nya bifall under 2024 syns inte i figur 6, eftersom antalet projektstöd som fick godkännande för sitt andra respektive tredje projektår var mycket lågt under 2024, till följd av pandemin.

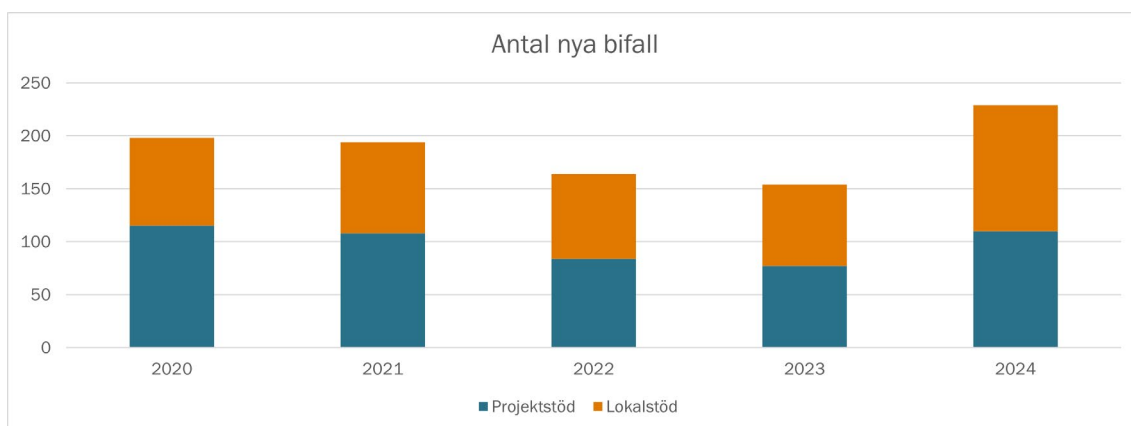
Figur 6- Fördelning av antal bifall/godkännanden

I figur 7 syns den stora ökningen av nya bifall under 2024 på ett tydligt sätt. Antalet nya projektstöd uppgick till 110, vilket är en ökning med 42 procent jämfört med 2023 då motsvarande antal var 77. Antalet nya lokal- och anläggningsstöd var 119, vilket är

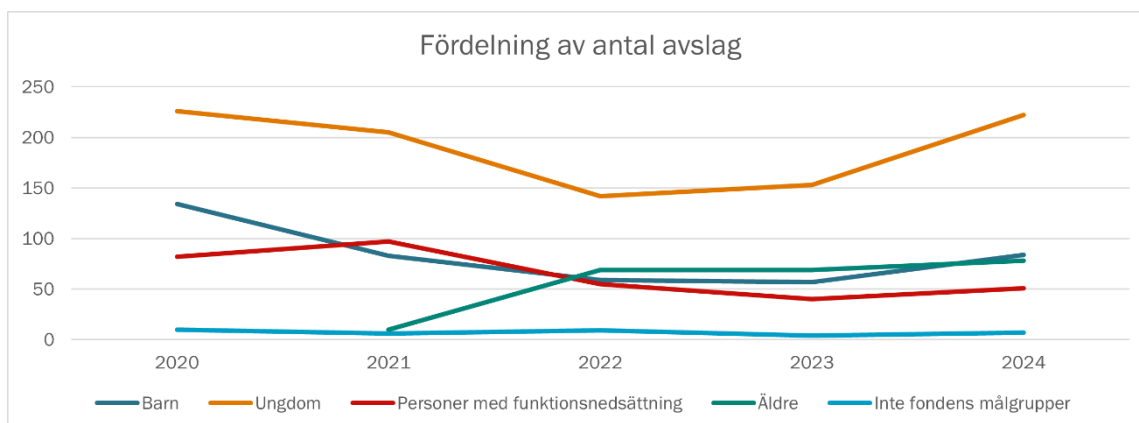
en ökning med 55 procent jämfört med 2023 då motsvarande antal även för denna stödform var 77.

Figur 7 - Antal nya bifall

Det totala antalet avslag ökade från 323 under 2023 till 442 under 2024. Antalet avslag ökade för samtliga fyra målgrupper under året (se figur 8).

Figur 8 - Fördelning av antal avslag

Under 2024 fick 229 ansökningar om nya projekt bifall, vilket är 75 fler än föregående år. I genomsnitt har 34 procent av de nya ansökningar som Arvsfondsdelegationen fattat beslut om under året beviljats stöd.

Tabell 11 visar statistiken för båda stödformerna. Om man tittar enbart på andelen bifall för stödformen lokal- och anläggningsstöd var den 61 procent. Det är den högsta bifallsfrekvensen någonsin för den stödformen. Förklaringen är de förbättrade regler för föreningslivet som införts vid stöd till byggprojekt.

För stödformen projektstöd var bifallsfrekvensen 23 procent, vilket är samma som året innan, men något lägre än tidigare år. Det indikerar att kvalitetskraven på projektstödsansökningarna inte sänkts.

Tabell 11 – Andel bifall för nya ansökningar

(%)	2024	2023	2022	2021	2020
Bifallsfrekvens totalt	34	32	33	32	30
Bifallsfrekvens lokalstöd	61	52	46	47	51
Bifallsfrekvens projektstöd	23	23	26	26	24

5.3 Redovisningar

Arvsfondsdelegationen fattar fleråriga projektstödsbeslut. Dock ska föregående års projektredovisning godkännas innan ett projekt kan fortsätta med finansiering ur Allmänna arvsfonden. Det görs i samband med att projektplanen för nästkommande år hanteras. De årliga projektredovisningarna granskas av kansliet utifrån en checklista innan de kan godkännas. Även projektens slutredovisningar granskas och godkänns. Under 2024 har totalt 317 redovisningar granskats och godkänts. Det är en minskning jämfört med föregående år. Orsaken är att relativt få nya projekt startade under och åren efter pandemin.

Tabell 112 – Godkända redovisningar

(st)	2024	2023	2022	2021	2020
Godkända redovisningar	317	379	399	407	363

5.4 Översiktlig beskrivning av hur medlen ur Allmänna arvsfonden har disponerats

Projekten har ofta sammansatta syften och omfattar flera av Allmänna arvsfondens målgrupper. I den statistik som redovisas har projekten kategoriserats utifrån dess huvudsakliga inriktning. För att jämföra beslutsvolymen över tid redovisas samtliga beslutade bifallsbelopp som ettåriga från och med detta avsnitt i verksamhetsberättelsen.

Redovisat som ettåriga bifallsbeslut har 956 miljoner kronor fördelats till 400 projekt under 2024. Antalet projekt som fick bidrag ur Allmänna arvsfonden var högre än tidigare år. Antalet bifallsbeslut var under året 420 till de 400 projekten. Orsaken till differensen är att flera av projekten fick mer än ett bifallsbeslut, genom så kallade tilläggsbeslut.

Tabell 13 visar att antalet projekt ökat med 14 procent och att volymen fördelade medel ökat med 25 procent under 2024. Den genomsnittliga projektstödsbudgeten har minskat något jämfört med de senaste åren. Budgeten för lokalstödsprojekten har däremot ökat, främst beroende på att det maximala stödet höjdes från 6 till 10 miljoner kronor under andra halvåret 2024.

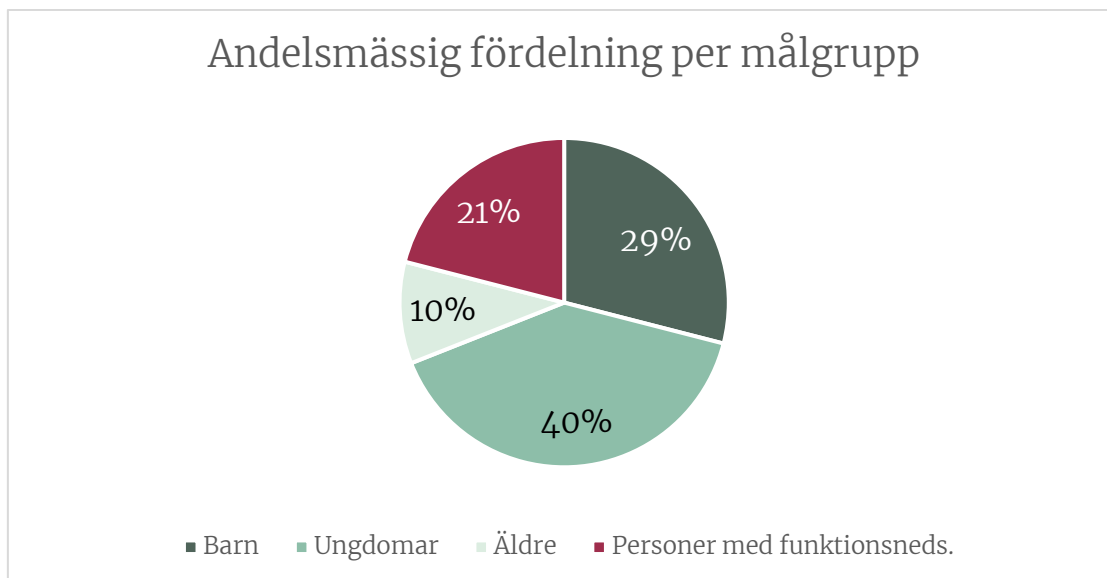
Tabell 123 - Utveckling av fördelning av stöd

(st)	2024	2023	2022	2021	2020
Antal projekt (st.) ¹	400	350	371	397	416
Fördelning av stöd (mnkr)	956	763	741	814	799
Genomsnittlig projektstorlek ² nya projektstöd (mnkr)	1,8	2,0	2,0	1,9	1,7
Genomsnittlig projektstorlek lokalstöd (mnkr)	3,3	3,0	2,8	2,5	2,7

¹ Beviljade projekt samt godkända "fortsättningsansökningar", d.v.s. godkända årsrapporter.

² Budget för det första projektåret

Figur 9 - Fördelning av medel per målgrupp (totalt 956 miljoner kr)

Figur 9 visar den totala fördelningen av beslutade medel per målgrupp. Under 2024 beslutades om 274 miljoner kronor till barnprojekt. Vad gäller målgruppen ungdomar var nivån på beslutade medel 380 miljoner kronor. För målgruppen personer med funktionsnedsättning ligger volymen beslutade medel på 203 miljoner kronor och projekt som fokuserar på äldre personer uppgår till 99 miljoner kronor. Fördelningen av medel ur Allmänna arvsfonden ökade för samtliga fyra målgrupper jämfört med året innan.

Projekt som riktar sig till målgruppen personer med funktionsnedsättning avser projekt där huvudfokus ligger på personer med funktionsnedsättning äldre än 25 år eller sådana projekt utan fokus på viss ålder, exempelvis projekt där målgruppen är alla med en viss funktionsnedsättning. Projekt som riktar sig till barn och ungdomar med funktionsnedsättning redovisas under rubriken barn respektive ungdom. Om det av ansökan framgår att den huvudsakliga målgruppen är personer från 65 år utan funktionsnedsättning redovisas projektet som ett äldreprojekt.

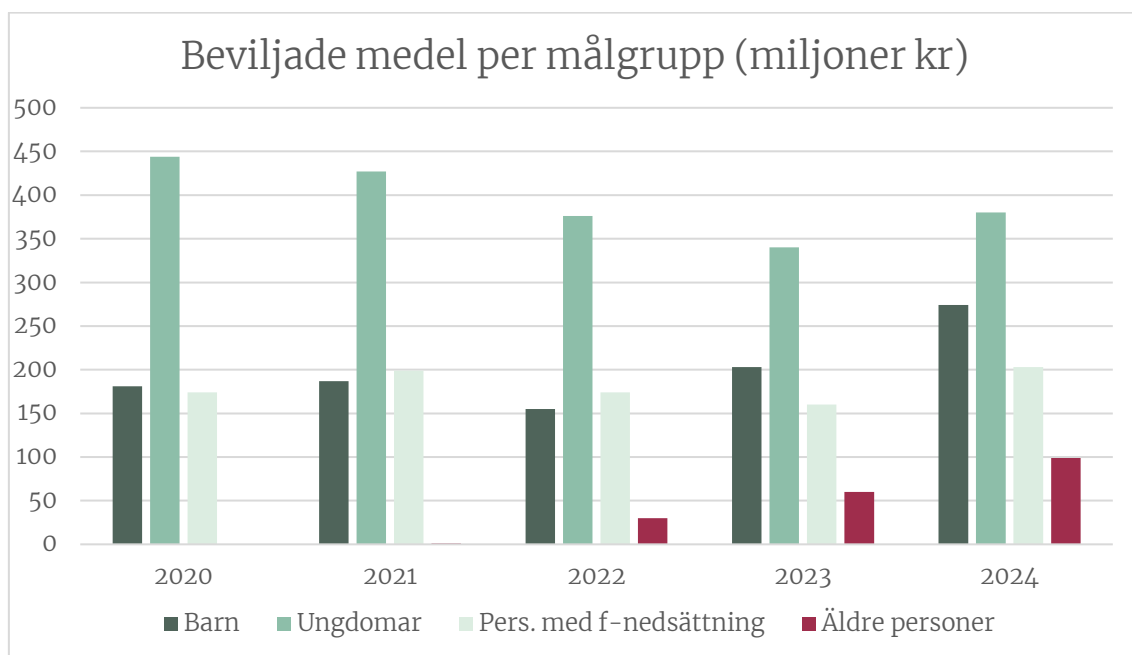
Den procentuella fördelningen av beviljade medel för 2024 skiljer sig något från året innan. Skillnaden är att andelen för målgruppen äldre personer har ökat från åtta till tio procent och att målgruppen barn ökat från 27 till 29 procent av totalt beviljat belopp. 40 procent av medlen går till ungdomsprojekt,

vilket är en minskning från 2023 då andelen var 46 procent. En dryg femtedel (21 procent) går till projekt som fokuserar på personer med funktionsnedsättning, vilket är samma andel som året innan.

Om projektstöd som fokuserar på barn och ungdomar med funktionsnedsättning räknas in under rubriken personer med funktionsnedsättning uppgår volymen beslutade projektmedel till den målgruppen till 228 miljoner kronor, eller 41 procent av det belopp som beviljades i projektstöd under 2024. För den andra stödformen, lokalstöd, gäller att samtliga lokaler och anläggningar som byggs med lokalstödsmedel ur Allmänna arvsfonden ska vara tillgänglighetsanpassade.

I figur 10 redovisas utvecklingen av beslutade projektmedel per målgrupp under perioden 2020–2024. Den tydligaste förändringen är att volymen beviljade medel har ökat för alla fyra målgrupper jämfört med året innan. Volymen fördelade medel till barnprojekt är den högsta någonsin. Detsamma gäller för målgruppen äldre personer.

Figur 10 - Beviljade medel per målgrupp 2020–2024 (mnkr)

5.5 Redovisning av beviljade medel per målgrupp

Arvsfondsdelegationen har två stödformer. Den ena stödformen är projektstöd, som innebär att föreningen erhåller stöd för att utveckla en verksamhet, metod, utbildningsinsats, ett arbetssätt eller delaktighets-/informationsarbete under normalt sett högst tre år. Den andra stödformen är lokal- och anläggningsstöd (även kallad lokalstöd), vilket innebär att en förening kan erhålla stöd för ny-, om- och tillbyggnad av en lokal eller anläggning som behövs för att driva en utvecklande verksamhet. Den senare stödformen har vuxit kraftigt de senaste åren. Om inget annat anges gäller redovisningen för båda stödformerna. I några enstaka fall har samma projekt fått fler än ett beslut under samma år (så kallade tilläggsbeslut). Därför skiljer sig antalet bifallsbeslut från antalet beviljade projekt.

5.5.1 Målgruppen barn

Under 2024 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 274 miljoner kronor till projekt med fokus på målgruppen barn (se tabell 14). Det innebär en ökning med 71 miljoner kronor (35 procent) jämfört med 2023. Antalet beviljade och godkända projekt under 2024 var 94, vilket är 19 fler än året innan.

Tabell 14 - Projekt till förmån för barn under 12 år

Projektändamål	Antal projekt	Summa, TKR
Fritid/Idrott	49	174 280
Information/Utbildning	13	29 161
Kultur	7	9 262
Barn i utsatta situationer	6	17 300
Familjestöd	6	14 938
Demokrati/Delaktighet	3	3 924
Psykisk ohälsa	2	8 671
Jämställdhet/Könsroller	2	4 613
Förebyggande av Brott/Våld/Mobbning	2	4 465
Integration	1	4 219
Miljö	1	992
Bemötande	1	1 862
Rehabilitering	1	717
Totalt	94	274 404

5.5.2 Målgruppen ungdomar

Under 2024 beslutade Arvsfondsdelegationen om drygt 380 miljoner kronor till projekt med fokus på målgruppen ungdom (se tabell 15). Jämfört med föregående år innebär det en ökning med 41 miljoner kronor (12 procent).

Antalet beviljade och godkända projekt under 2024 var 169, vilket är 10 fler än året innan.

Tabell 15 - Projekt till förmån för ungdomar 12-25 år

Projektändamål	Antal projekt	Summa, TKR
Fritid/Idrott	53	152 557
Information/Utbildning	24	45 267
Demokrati/Delaktighet	18	38 242
Psykisk ohälsa	15	27 551
Förebyggande av Brott/Våld/Mobbning	14	38 396
Kultur	12	20 562
Utsatta barn och ungdomar	10	16 542
Miljö	7	11 182
Arbete/Sysselsättning	6	10 699
Integration	3	4 038
Bemötande	3	7 569
Jämställdhet/Könsroller	2	3 132
Drogförebyggande	1	2 338
Tillgänglighet	1	2 037
Totalt	169	380 112

5.5.3 Målgruppen äldre personer

Under 2024 ökade såväl beviljade medel som antalet projekt som fokuserar på fondens nyaste målgrupp kraftigt, jämfört med året innan då Arvsfondsdelegationen beviljade drygt 59 miljoner kronor till 33 projekt med fokus på äldre personer.

Tabell 16 – Projekt till förmån för äldre personer

Projektändamål	Antal projekt	Summa, TKR
Fritid/Idrott	27	54 016
Demokrati/Delaktighet	7	12 009
Information/Utbildning	6	7 694
Kultur	6	7 765
Psykisk ohälsa	2	5 615
Tillgänglighet	2	2 933
Miljö	1	3 308
Familjestöd	1	2 366
Arbete/Sysselsättning	1	1 764
Förebyggande av Brott/Våld/Mobbning	1	1 225
Totalt	54	98 695

5.5.4 Målgruppen personer med funktionsnedsättning

Under 2024 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 203 miljoner kronor till projekt med fokus på målgruppen personer med funktionsnedsättning (se tabell 17). Det är 43 miljoner kronor mer än under 2023. Antalet beviljade och godkända projekt under 2024 var 83, vilket är samma som föregående år.

Tabell 17 – Projekt till förmån för personer med funktionsnedsättning

Projektändamål	Antal projekt	Summa, TKR
Fritid/Idrott	15	45 187
Information/Utbildning	14	28 933
Kultur	11	25 216
Demokrati/Delaktighet	11	24 074
Psykisk ohälsa	9	18 177
Tillgänglighet	7	30 323
Rehabilitering	6	11 504
Integration	3	5 954
Arbete/Sysselsättning	2	4 110
Förebyggande av brott/våld/mobbning	2	3 484
Bemötande	1	2 650
Kost och motion	1	2 130
Drogförebyggande	1	1 382
Totalt	83	203 124

5.6 Geografisk fördelning av beviljade medel

Till lokala och regionala räknas projekt som genomförs på en eller flera angränsade orter, en eller flera angränsade län samt projekt som genomförs exempelvis i ett par av storstadsregionerna. Varje projekt inkluderas bara en gång i statistiken och projektet hänförs till det län där organisationen har sitt säte. Resterande medel gick till det som definieras som nationella projekt. Exempel på nationella projekt är barn- och ungdomsprojekt som samarbetar med kulturinstitutioner över hela landet eller en nationell funktionshindersonsorganisation som tagit fram en utbildningsstrategi för personer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Av de medel som beslutades under 2024 fördelades 671 miljoner kronor (70 procent) till lokala och regionala projekt. 2023 var motsvarande andel 64 procent. Under 2024 var det således en högre andel av beviljade medel som fördelades till lokala och regionala projekt än året innan.

Drygt 68 procent (273) av beviljade projekt är av lokal eller regional natur, medan resterande projekt utgörs av nationella projekt. Det betyder att andelen lokala och regionala projekt antalsmässigt är något högre än året innan. Under 2024 finansierade Allmänna arvsfonden projekt i samtliga län i landet. Flest ansökningar kommer från föreningar i storstadsområdena, där det också finns högst antal föreningar och personer. Föreningar i de tre storstadsområdena är också de som fått flest bifall och flest avslag på inkommande ansökningar. Ett betydande antal beviljade projekt genomförs av organisationer som har sitt säte i Stockholm, men en stor andel av dessa projekt bedöms vara nationella.

Tabell 18 redovisar den länsvisa fördelningen av medel ur Allmänna arvsfonden. Tabellen visar endast de lokala och regionala projekten. De nationella projekten är inte medräknade.

Tabell 18 – Regional fördelning av beviljade medel till lokala och regionala projekt

Län	Antal projekt	Summa, MNKR
Västra Götaland	47	123
Skåne	40	88
Stockholm	42	83
Dalarna	11	40
Gävleborg	13	38
Östergötland	15	34
Norrbottn	12	31
Västerbotten	10	30
Uppsala	9	27
Kronoberg	7	25
Jönköping	8	24
Västmanland	8	21
Gotland	5	21
Jämtland	7	17
Halland	7	17
Kalmar	7	15
Värmland	9	12
Örebro	8	8
Västernorrland	3	6
Södermanland	3	6
Blekinge	2	5
Totalt	273	671

Arvsfondsdelegationen har under ett antal år tagit fram en så kallad Projektbarometer, som visar den länsvisa fördelningen av medel ur Allmänna arvsfonden med hänsyn tagen till antal invånare i respektive län. Beräknat på det sättet framträder en bild som visar att det inte är de befolkningsrikaste

länen som får ut mest av Allmänna arvsfonden per invånare (se tabell 19). I tabellen ingår endast de projekt som bedöms som lokala eller regionala, det vill säga samma projekt som redovisas i tabell 18. Mest medel ur Allmänna arvsfonden i förhållande till antalet invånare tilldelades föreningar i Gotlands län, följt av föreningarna i Blekinge och Dalarnas län.

Tabell 19 – Regional fördelning av beviljade medel per invånare i respektive län

Län	Beviljade medel per invånare i länet (kr/invånare)	Ranking
Gotlands län	338	1
Blekinge län	333	2
Dalarnas län	138	3
Gävleborgs län	132	4
Norrbottnens län	127	5
Jämtlands län	124	6
Kronobergs län	122	7
Västerbottens län	107	8
Västmanlands län	73	9
Östergötlands län	72	10
Västra Götalands län	69	11
Uppsala län	67	12
Jönköpings län	64	13
Kalmar län	62	14
Skåne län	61	15
Hallands län	48	16
Värmlands län	41	17
Stockholms län	33	18
Örebro län	25	19
Västernorrlands län	23	20
Södermanlands län	21	21

5.7 Projekt inom de prioriterade områdena

Av tabell 20 framgår att samtliga av beviljade medel har gått till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Det ska i sammanhanget påpekas att de prioriterade områdena sammantaget har en bred inriktning. Liksom tidigare år har en stor andel av projekten (47 procent) fokus på att främja psykisk och fysisk hälsa. En orsak till det är att de allra flesta lokalstödsprojekt har kategoriserats inom det prioriterade området. Noterbart är att det beviljats fem projekt inom det nya prioriterade området Främja arbetet med stöd till brottsoffer samtidigt som endast ett projekt kategoriserats inom området Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering.

Tabell 13 - Projektfördelning inom de prioriterade områdena

Prioriterade områden	Antal bifallsbeslut	Summa, TKR
Främja psykisk och fysisk hälsa	199	534 063
Öka delaktighet och stärka demokratin	61	114 608
Ökad delaktighet i kulturlivet	38	58 936
Förebygga våld, mobbning och trakasserier	30	58 724
Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	19	46 579
Stärka inflytandet för barn och unga	18	35 268
Främja etableringen på arbetsmarknaden	11	23 192
Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning	11	14 081
Ökad jämställdhet och jämlikhet	10	19 101
Stärka barnets rättigheter	8	18 796
Främja ett starkt föräldraskap	7	16 637
Främja arbetet med stöd till brottsoffer	5	9 938
Information och tillämpning av FN:s barnkonvention	2	3 921
Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering	1	2 491
Totalt	420	956 335

I det följande presenteras exempel på projekt inom de 13 områden regeringen angivit som prioriterade i sin årliga skrivelse till riksdagen (2023/24:162). Detta för att illustrera vilken typ av projekt som kategoriseras inom vart och ett av de prioriterade områdena.

5.7.1 Främja fysisk och psykisk hälsa

5.7.1.1 Projektet ” Seniorskul – Idrott för äldre”, RF-SISU Dalarna

Projektets syfte är att förbättra den fysiska och psykiska hälsan för målgruppen äldre personer. I projektet ska äldre personer få möjlighet att prova olika typer av fysiska aktiviteter för att på så sätt förbättra sin hälsa och samtidigt introduceras in i föreningslivet. Projektet drivs i nära samverkan med idrottsföreningar i Dalarna samt föreningar som samlar äldre personer i regionen. Genom projektet bildas ett nätverk av föreningar som tillsammans kan skapa intressanta och anpassade aktiviteter för målgruppen. Kommuner medverkar genom att sprida information om projektet till personer som inte deltar i föreningslivet. Efter projektet ska metoder för samverkan finnas i regionens alla kommuner och fler föreningar ska erbjuda aktiviteter anpassade för äldre personer. Fler äldre personer ska vara aktiva i föreningslivet och ha möjlighet att stärka sin hälsa både fysiskt och psykiskt när projektet avslutas.

5.7.2 Främja ett stärkt föräldraskap

5.7.2.1 Projektet ” Extra mor- och farföräldrar – tre generationer möts”, Föreningen Svenska med baby

Projektets mål är att bidra till ökad inkludering av små barn (0-2 år) till föräldrar som är nya i Sverige eller utlandsfödda. Detta ska göras genom att utveckla en metod med språkträningsgrupper där svensktalande personer 65 år eller äldre är volontärer. Projektet ska därigenom bidra till ökad integration och, redan vid tidig ålder, skapa generationsöverskridande möten samt minska ofrivillig ensamhet bland äldre personer.

Samarbete kommer att ske med seniororganisationer och stadsdelsförvaltningar i Stockholm med målsättningen att projektet ska integreras i Svenska med babys ordinarie verksamhet. Under projektets sista år

kommer metoden och erfarenheterna att presenteras för fler aktörer på andra platser i Sverige.

5.7.3 Stärka barnets rättigheter

5.7.3.1 Projektet ”Vägen tillbaka – Om problematisk skolfrånvaro och återinskolning”, Föreningen Attention Riks

I projektet ska Riksförbundet Attention utveckla metoder som stärker, stödjer och ger verktyg till familjer med barn som har en problematisk skolfrånvaro. Genom att samla erfarenheter och fungerande metoder i en interaktiv plattform kan barn, föräldrar och skolpersonal tillsammans identifiera behov och önskemål som leder till en återgång till skola och undervisning. Projektet ska, tillsammans med målgruppen, ta fram och driva studiecirkel som fokuserar på strategier som motverkar återfall men även fungerar som kunskapsstöd. Med projektet hoppas Attention kunna medverka till en attitydförändring som minskar familjernas upplevda stigma. Utbildningarna och metoderna ska förvaltas av riksförbundet Attention och spridas till samtliga lokalföreningar men även till samverkansparter och andra intressenter.

5.7.4 Förebygga våld, mobbning och trakasserier

5.7.4.1 Projektet ” Stöd på dina villkor - anpassat stöd på teckenspråk”, Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk

Syftet med projektet är att kunna tillhandahålla ett anpassat stöd till döva, hörselskadade och dövblinda tjejer och kvinnor med intellektuell funktionsnedsättning som blir utsatta för våld i olika former. Projektets mål är att ta fram ett adekvat bemötande av målgruppen som vänder sig till jouten. För att uppnå det ska projektet utveckla alla delar i sitt stöd och anpassa det till målgruppen. I projektet ingår att ta fram och testa olika kommunikations- och stödmaterial, starta utbildningsinsatser för volontärer, starta anhöriggrupper och testa peer-to-peer verksamhet där målgruppen föreläser eller deltar i filmer och utbildar om vad våld är samt vilket stöd man kan få. Dessa verksamheter ska sedan implementeras i joutens ordinarie arbete med stöd till våldsutsatta och till anhöriga till våldsutsatta. Projektet ska även testa ett

våldspreventivt arbete gentemot målgruppen samt ta fram rutiner för hur jouren ska kunna stötta LSS- och SoL-personal.

Efter projektslut kommer verksamheten att fortsätta inom ramen för sökande organisations ordinarie verksamhet och hos samverkande organisationer.

5.7.5 Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

5.7.5.1 Projektet ”Stockholm United”, Hörselskadades förening i Stockholm

Projektet syftar till att utveckla och testa nya arbetsätt för ökad inkludering av personer med hörselskada som inte är födda i Sverige eller har annat modersmål än svenska. Målet är att öka kunskap och medvetenhet kring hörselidentitet, målgruppens rättigheter samt skapa en mer inkluderad och representativ funktionsrättsorganisation. Inom projektet ska föreningen och dess samarbetsorganisationer tillsammans med målgruppen arbeta med att få en större insikt och förståelse kring utmaningar. De ska tillsammans ta fram förslag på strategier och lösningar. Ambassadörer och förebilder utbildas och i samverkan med olika aktörer som möter målgruppen kommer projektet att testa nya metoder och strategier. Efter projektet är avslutat ska det finnas ett nytt informationsmaterial till målgruppen samt till aktörer som möter målgruppen. De nya nätverken samt dess ambassadörer kommer att fortsätta skapa aktiviteter inom ordinarie verksamhet.

5.7.6 Främja etableringen på arbetsmarknaden

5.7.6.1 Projektet ”Vi vill bidra i partnerskap”, Riksföreningen JAG

Projektet vänder sig till personer med omfattande funktionsnedsättningar som har eller kan få personlig assistans.

Syftet med projektet är att öka inkludering och skapa meningsfull sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Detta ska göras genom att tillsammans med företag och målgruppen utveckla olika typer

av samverkans- och partnerskapsmodeller och samtidigt stärka företagens kunskap om och arbete med relevanta hållbarhetsmål enligt Agenda 2030.

Riksföreningen JAG har tidigare tagit fram en ”Vi vill bidra-metod” där målgruppen inkluderas i arbetslivet inom offentlig sektor med stöd av personlig assistans. Metoden är idag väl etablerad i tre kommuner.

Målet med detta projekt är att anpassa arbetssättet och metodiken för att kunna skapa arbets- och/eller praktikplatser till målgruppen även inom den privata sektorn.

Efter projektets slut ska det finnas olika samverkansmodeller och hållbarhetstjänster samt en etablerad verksamhet med en beprövad modell för samarbete mellan den ideella och den privata sektorn. Beroende på samverkansmodell, företagens storlek och behov kommer företagen finansiera eventuella kostnader kring deltagarnas praktikplats i arbetslivet.

5.7.7 Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning

5.7.7.1 Projektet ”Digitala möten mellan sjukhusclowner och äldre personer med IF, autism och förvärvad hjärnskada”, Föreningen Clownmedicin-Glädjeverkstan

I projektet utvecklas en metod för regelbundna digitala möten mellan clowner och äldre personer med funktionsnedsättning som bor i gruppbostad och som ofta upplever isolering då de inte längre är berättigade till daglig verksamhet. Fokus ligger på digitala möten då dessa skapar utrymme att nå många personer i målgruppen, men clownerna gör även fysiska besök hos brukarna. En central grupp att arbeta med under projektet är den personal som dagligen finns i målgruppens närhet. Projektet genomförs i Stockholm respektive nordvästra Skåne.

5.7.8 Ökad delaktighet i kulturlivet

5.7.8.1 Projektet ”KRAM – Kreativitet, Relationer, Allas lika värde, Mod att vara sig själv”, Emma Ricklunds stiftelse

Tillsammans med målgruppen barn och ungdomar vill man utveckla ett nytt kulturpedagogiskt arbetssätt där målgruppens behov, reflekterande, viljor och den konstnärliga processen står i centrum. Projektet ska bygga upp tre fysiska konstpedagogiska noder i Saxnäs, Dikanäs och Vilhelmina och även skapa en uppsökande mobil verksamhet baserad på det nya arbetssättet. Syftet är att ge barn och ungdomar insikter om konst och kultur och dess symbios med känslolivet, och genom kulturskapande bidra till en mer levande glesbygd i inlands- och fjällnära kommuner där de samiska och svenska kulturerna lever sida vid sida.

För att skapa en hållbar struktur för metoden och tillgängliggöra verksamheten för målgruppen ska det utvecklas ett samarbete med skolan, fritidsgården, elevhälsan, biblioteket, föreningar och med konstnärer som besöker Ricklundgården. Processen och det nya arbetssättet ska sammanfattas i en metodhandbok och en film. Efter projektet ska verksamheten ombildas till en förening. Arbetssättet ska inlemmas i stiftelsens konstpedagogiska verkstad EMMAS ordinarie verksamhet på Ricklundgården.

5.7.9 Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering

5.7.9.1 Projektet ”Skate nation”, Stiftelsen Fryshuset

Stiftelsen vill utveckla, dokumentera, formalisera och sprida Skate Nation-metoden, som i projektet ska testas på tre nya geografiska platser i Sverige. Projektet "Skate Nation" riktar sig till barn och ungdomar i åldrarna 7-20 år, med fokus på dem som söker eller har fått uppehållstillstånd och/eller inte har svenskfödda föräldrar. Metoden blandar skateboardåkning med inslag som syftar till att stärka målgruppens språkutveckling och integration och därmed ge bättre förutsättningar i exempelvis skolan och på arbetsmarknaden. Erfarenheterna som görs i projektet samlas i en metodsamling som ska kunna användas av nya skateboardföreningar för ytterligare spridning. Projektet

genomförs i nära samarbete med bland annat Skateboardförbundet, kommuner och ett antal lokala skateboardföreningar.

5.7.10 Stärka inflytandet för barn och unga

5.7.10.1 Projektet ”Barns och ungas rätt till begravningsplatsen – En levande plats för kunskap, inflytande & demokrati”, Föreningen LARM

Projektet ska utveckla en metod genom vilken barn och unga får upptäcka och lära sig mer om begravningsplatser och begravningsstraditioner.

Arbetet kommer att innefatta såväl nutid som historia och spänna över mångfalden av religioner och kulturer i det svenska samhället. Även aspekter kring biologisk mångfald och hållbarhet ingår i projektet. Utöver att väcka barns och ungas nyfikenhet och öka deras kunskap ska projektet, med utgångspunkt i Barnkonventionen, utveckla verktyg för att tydligare implementera målgruppens perspektiv i begravningsverksamheten. En viktig del i detta blir att stärka målgruppens delaktighet och inflytande och att bereda plats för barn och unga i de utvecklings- och beslutsforum som arbetar med planering och utformning av landets begravningsplatser. Som en del i detta ska även ett barn- och ungdomsråd inrättas. Ett digitalt verktyg, en handbok och en utställning tas fram inom ramen för projektet. Stödmottagaren ansvarar tillsammans med ett stort antal samverkanspartner för att materialet fortsatt utvecklas och sprids, att den pedagogiska verksamhet som tas fram i projektet fortsätter samt att barn- och ungdomsrådet permanentas.

5.7.11 Ökad jämställdhet och jämlikhet

5.7.11.1 Projektet ”Play!”, Föreningen: MÄN för jämställdhet Göteborg

För att förändra destruktiva killnormer utvecklar MÄN Göteborg en metod där mellanstadieelever genom dramaövningar samt samtals- och värderingsövningar ges verktygen att undersöka och ifrågasätta stereotypa könsroller. I projektet ska man tillsammans med barnen skapa en teaterföreställning på temat som sedan ska spelas i klassrum i Göteborgsregionen. I samband med föreställningen får målgruppen prata om

sina upplevelser och testa dramaövningar i workshops. Detta arbete ligger till grund för utveckling av ett metodmaterial med övningar och filmsekvenser med ungas egna berättelser kring kön. Man utvecklar också en utbildning för pedagoger så att de kan använda materialet självständigt i klassrummet.

Efter projekttiden ska metoden implementeras i medverkande skolor och spridas nationellt av MÄN. Ambitionen är att skolor ska kunna boka föreställningen genom Skapande skola som ett fristående komplement till metodmaterialet.

5.7.12 Öka delaktighet och stärka demokratin

5.7.12.1 Projektet ”Min rätt”, Studieförbundet Vuxenskolan Västra Götaland

Projektet syftar till att stärka den demokratiska delaktigheten och det politiska engagemanget hos personer med intellektuella funktionsnedsättningar (IF) mellan valen. Tillsammans med målgruppen ska Studieförbundet Vuxenskolan Västra Götaland utveckla metoder och mötesplatser där personer med IF kan träffa beslutsfattare, inhämta kunskap och engagera sig politiskt.

I projektet ska en grundutbildning i mellanvalsdemokrati och en anpassad ledarskapsutbildning tas fram. Personer med IF ska utbildas till cirkelledare och själva leda studiecirkel för andra ur målgruppen. Metoden inflytandekafé ska även anpassas och användas som mötesplats för beslutsfattare och målgruppen. Projektet ska resultera i en framtagen cirkelledarutbildning, ett anpassat studiematerial om mellanvalsdemokrati och studiecirkel som leds av personer med IF. Metodmaterialet kommer tas fram på klarspråk, på lättläst svenska och med bildstöd. Materialet ska tillgängliggöras på studieförbundets hemsida och användas av andra avdelningar inom förbundet och kommuner i Sverige.

5.7.13 Främja arbetet med stöd till brottsoffer

5.7.13.1 Projektet ”Stärkt stöd genom rättskedjan för personer med funktionsnedsättning”, Brottsofferjouren Sverige

Syfte och mål med projektet är att förbättra och kvalitetssäkra stödet för personer med funktionsnedsättning genom hela rättskedjan så att fler ur målgruppen får det stöd de har rätt till. Brottsofferjouren (BOJ) vill, tillsammans med brukarorganisationer, revidera och digitalisera boken Våldsamt (O)synlig – en bok om brottsutsatthet och funktionsnedsättning för att öka kunskapen i ämnet.

Vidare vill organisationerna kvalitetssäkra stödet till målgruppen genom att dels utveckla stödet för dem inom verksamheten som möter målgruppen, dels tillgänglighetsanpassa BOJ:s webbsida så fler kan ta del av och förstå all information. På så sätt kommer personer med funktionsnedsättning att få ökad kvalitet och ett mer likvärdigt stöd. Målgruppen kommer att vara delaktig i utvecklingen av allt material som tas fram och efter projektets slut kommer bok, webbutbildning samt webbsida att finnas kvar och leva vidare i organisationens reguljära verksamhet.

5.8 Andel organisationer som inte sökt eller beviljats medel tidigare

Av de ansökningar som inkom under 2024 härrör 51 procent från organisationer som sökte medel ur Allmänna arvsfonden för första gången. Det visar resultatet av en genomgång kansliet genomfört av ansökningar inkomna från och med 2004.

Figur 11 – Andel av projektansökningar som inlämnats från organisationer som inte ansökt om stöd ur Allmänna arvsfonden tidigare

Liksom tidigare år har mer än 60 procent av de organisationer som beviljades stöd för nya projekt under 2024 inte fått stöd ur Allmänna arvsfonden tidigare, enligt genomgång av bifallsbesluten från och med 2004 (se figur 12).

Figur 12 – Andel av nya beviljade projekt som går till organisationer som inte fått stöd ur Allmänna arvsfonden tidigare

5.9 Arvsfondens stöd fördelat per organisationskategori

Ansökningarna till Arvsfondsdelegationen kommer från ett brett spektrum av organisationer runt om i landet. Allt från stora etablerade och välkända intresseorganisationer till små lokala föreningar. De organisationskategorier som redovisas är framtagna av Arvsfondsdelegationen och har varit desamma som använts de senaste nitton åren. Nytt för årets uppföljning är kategorin bygdegårds- eller hembygdsföreningar. Dessa föreningar finns särredovisade för att de ökat i antal vad gäller beviljade projektansökningar, inte minst för lokalstöd. De organisationer som har associationsformen stiftelse särredovisas

inte i denna verksamhetsberättelse, utan dessa organisationer har fördelats på övriga organisationskategorier. Under 2024 har 24 bifallsbeslut fattats och totalt drygt 42 miljoner kronor fördelats till organisationer som bedrivs i stiftelseform.

Även om många organisationer kan passa in i fler än en kategori ger indelningen en bild av vilka typer av organisationer som beviljas mest medel ur Allmänna arvsfonden per år. Det är också viktigt att notera att kategoriseringen avser organisationstyp, medan projekten kan ha många olika slags inriktningar, exempelvis kan en funktionshinderorganisation driva ett kulturprojekt. Vissa bifall avser samma organisation och projekt (fortsättnings- och tilläggsbeslut) vilket innebär att antalet bifall inte är detsamma som antalet projekt. Vissa organisationer har också under året fått stöd till fler än ett projekt.

I nästan alla projekt finns det ett antal andra organisationer som medverkar som samarbetspartners.

Redovisningen av bifall i tabell 21 omfattar nya projektansökningar, fortsättningsansökningar och tilläggsansökningar. I bilaga 2 till verksamhetsberättelsen redovisas samtliga organisationer som fick stöd ur Allmänna arvsfonden under 2024.

Idrottsföreningar är, likt föregående år, den organisationskategori som haft flest bifallsbeslut 2024. En stor andel av dessa föreningar har beviljats lokalstöd, det vill säga finansiering av byggnation av lokaler och anläggningar. Idrottsföreningarna som fått stöd avser främst att utveckla sina verksamheter med nya eller fler aktiviteter och nå fler av Arvsfondens målgrupper samt göra tillgänglighetsanpassningar, förlänga säsongen och skapa förutsättningar för verksamhet året runt. Mer övergripande mål för projekten är bland annat att skapa nya mötesplatser och främja fysisk och psykisk hälsa för Arvsfondens målgrupper.

Som tidigare år är funktionshindersorganisationer den organisationskategori som har näst flest bifallsbeslut. Projekt som beviljats stöd i denna kategori har en stor bredd. Många syftar till att ta fram metoder, verktyg och hjälpmedel.

Flera projekt syftar också till ökad delaktighet och egenmakt samt att förbättra den psykiska och fysiska hälsan. Vidare finns projekt som syftar till att skapa förutsättningar för sysselsättning och utbildning samt att erbjuda olika typer av socialt stöd.

Härnäst följer organisationskategorierna ungdomsorganisationer och kulturföreningar. Flera projekt som drivs av ungdomsorganisationer syftar till att stärka ungas psykiska hälsa. Kulturföreningar driver olika kulturprojekt, bland annat musikverksamheter, estetiska verksamheter och olika kulturaktiviteter.

Därefter följer studieförbund och sociala organisationer. Inom kategorin studieförbund finns bland annat projekt som vänder sig till personer med olika funktionsnedsättningar, med syfte att öka deras delaktighet samt ge stöd och kunskap. Förutom att driva egna projekt är det vanligt att studieförbund är samarbetspartners i arvsfondsprojekt. Sociala organisationer driver många olika slags projekt, däribland projekt inriktade på ungas delaktighet och inkludering, rättighetsfrågor, föräldraskapsstöd, samt våldspreventivt arbete.

Offentliga huvudmän kan söka medel ur Arvsfonden om projekten utförs i samverkan med en eller flera ideella föreningar. Projekt som drivs av offentliga huvudmän är få och samtliga som fått bifall 2024 genomförs antingen av kommuner eller regioner och flera av dessa är kulturprojekt.

Den nya organisationskategorin bygdegårds- eller hembygdsförening omfattar lokalstödsprojekt, med ett undantag. Lokalstödsprojekten syftar främst till olika tillgänglighetsanpassningar av lokaler.

Ett fåtal bifallsbeslut är projekt som drivs av äldreorganisationer, trossamfund och universitet. Äldreorganisationer genomför bland annat projekt som syftar till att minska ensamhet och isolering, bryta digitalt utanförskap och motverka ålderism. Projekt som drivs av trossamfund syftar bland annat till att minska utanförskap bland unga och personer med funktionsnedsättning. Projekt som genomförs av universitet är inriktade på hållbarhetsfrågor och stöd i undervisning för personer med funktionsnedsättning.

Noterbart är att ingen organisation bildad på etnisk grund har beviljats medel ur Allmänna arvsfonden under 2024.

Inom kategorin Övriga organisationer återfinns ett brett spektrum av organisationer som ägnar sig åt vitt skilda verksamheter. Projekten omfattar olika målgrupper och har stor bredd. Fler organisationer inom denna kategori arbetar för mänskliga rättigheter.

Tabell 21 – Bifallsbeslut fördelat på olika kategorier av organisationer

Organisationskategori	Antal bifallsbeslut	Summa, TKR
Idrottsföreningar	125	371 794
Funktionshindersorganisationer	51	122 156
Ungdomsorganisationer	29	74 316
Kulturföreningar	26	50 131
Studieförbund	26	46 298
Sociala organisationer	25	53 653
Offentliga huvudmän	12	19 221
Bygdegårds- eller hembygdsförening	9	9 086
Äldreorganisation	7	8 658
Trossamfund	5	7 809
Universitet och högskolor	2	3 412
Organisationer bildade på etnisk grund	0	0
Övriga	103	189 803
Totalt	420	956 335

5.10 Fördelning av stöd till byggnation av lokaler och anläggningar

Lokalstödet nådde sin högsta nivå någonsin under 2024 när det gäller fördelade projektmedel. Antalet beviljade nya projekt är det högsta på minst 30 år (se tabell 22).

Tabell 22 - Antal nya lokalstödsprojekt och summa beviljade medel

Stödform	2024	2023	2022	2021	2020
Antal nya lokalstödsprojekt	119	77	80	86	83
Beviljade nya lokalstödsprojekt (mnkr)	398	235	221	217	220

Under året beviljades 119 nya ansökningar och två tilläggsansökningar, vilket är en ökning med nästan 55 procent jämfört med 2023. Totalt fördelades 398 miljoner kronor till nya projekt, vilket är en ökning med drygt 69 procent jämfört med året innan.

Fotbollsprojekt beviljades mest stöd, cirka 90 miljoner kronor fördelades till 17 projekt. På andra plats hamnade aktivitetsparker/multiarenor för olika typer av spontan idrott och aktivitet. Ett exempel på en förening som fick stöd för att bygga en aktivitetspark var Röstånga Idrottssällskap. Aktivitetsparken ska bland annat innehålla en yta för bollsport och annan aktivitet, klätterblock, streetbasketplan, skateboardyta, fast lekutrustning, sittplatser för vila och sociala möten samt så kallade lekotoper (naturbaserade lekmiljöer byggda av naturmaterial). På tredje plats när det gäller beviljade medel hamnade projekt som syftar till att göra om-/till- eller nybyggnationer av förenings- och samlingslokaler.

Alla projekt som får ur Arvsfonden klassificeras utifrån ändamål och prioriterat område. Av de 19 ändamål som finns är "Fritid/idrott" vanligast förekommande inom lokalstödet och mer än 90 procent av lokalstödsprojekten hänförs till det ändamålet. Det har både sin förklaring i att det är flest idrottsföreningar som söker lokalstöd och på att många andra verksamheter passar in i begreppet fritid. För många föreningar är syftet med att bygga

lokaler och anläggningar just att kunna erbjuda målgrupperna olika typer av aktiviteter (som kan ha inslag av både idrott, kultur, friluftsliv, sociala aktiviteter, scouting och mycket annat) på fritiden.

Ungdomar brukar traditionellt vara den största huvudsakliga målgruppen inom lokalstödet, men under 2024 var det lika många barn- som ungdomsprojekt (40 vardera). Antalet projekt för äldre över 65 år ökade från 17 projekt 2023 till 29 projekt 2024, medan vuxna med funktionsnedsättning var huvudmålgrupp i tio projekt. Det kan tilläggas att projekt som syftar till att tillgänglighetsanpassa lokaler har blivit allt vanligare sedan Arvsfonden införde ny praxis för tillgänglighetsprojekt. Under året beviljades femton tillgänglighetsprojekt nästan 21 miljoner kronor.

Under 2024 beviljades medel ur Allmänna arvsfonden till byggnationer av föreningslivets lokaler i samtliga landets 21 län. Västra Götaland var det län som hade flest beviljade lokalstöd, följt av Stockholm och Östergötland.

Tabell 23 - Regional fördelning av beviljade medel till byggnation av lokaler och anläggningar (s.k. lokalstöd)

Län	Antal beviljade ansökningar	Summa, MNKR
Västra Götaland	24	80
Dalarna	6	31
Gävleborg	7	28
Östergötland	10	26
Kronoberg	5	24
Norrbottn	8	23
Skåne	6	22
Jönköping	6	21
Gotland	5	21
Uppsala	5	20
Västerbotten	3	17
Jämtland	6	14
Halland	5	14
Västmanland	3	14
Stockholm	12	11
Kalmar	3	10
Värmland	6	6
Västernorrland	2	5
Södermanland	1	4
Blekinge	1	4
Örebro	2	1
Totalt	119	398

6. Kvalitet, kontroll och stöd

Nedan beskrivs det arbete som genomförs löpande samt de särskilda insatser som genomförts under 2024 för att säkra hög kvalitet i handläggningen, bidra till god kontroll av arvsfondsmedlens användning samt ge målgruppsanpassat stöd till sökande och stödmottagande organisationer.

6.1 Generella villkor för stöd ur Allmänna arvsfonden

I de generella villkor som Arvsfondsdelegationen beslutat om beskrivs bland annat vad pengar ur Allmänna arvsfonden inte får användas till. Den sökande organisationen bekräftar i sin ansökan att de läst och godkänt de generella villkoren. Om den stödmottagande organisationen bryter mot villkoren kan den bli återbetalningsskyldig. Som komplement till villkoren finns det förtydligande riktlinjer om jäv och demokrati.

6.2 Demokrativillkor

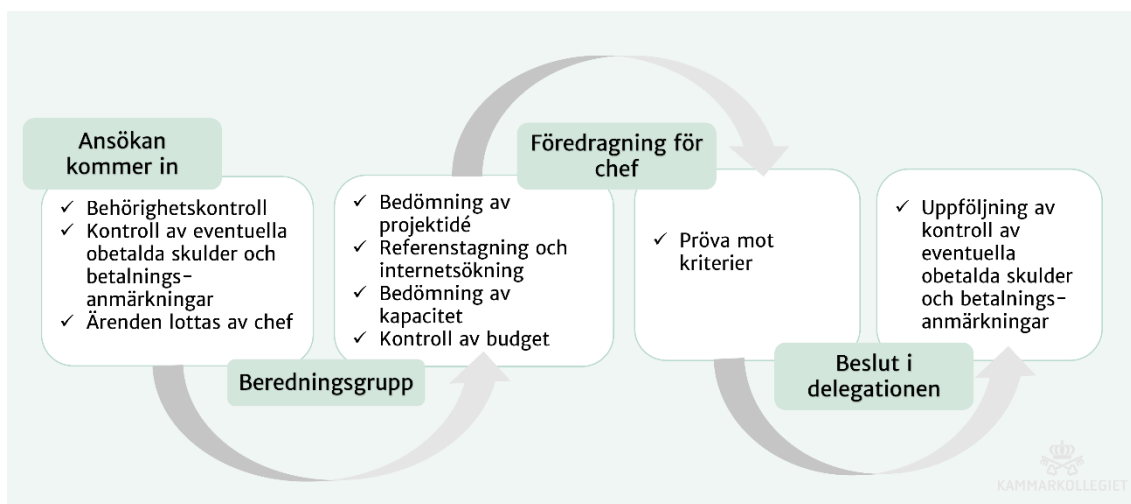
Den sökande organisationen bekräftar i sin ansökan att den egna organisationens verksamhet samt det planerade projektets verksamhet inte strider mot Allmänna arvsfondens krav på demokratisk grund och demokratisk struktur. Med demokratisk grund avses att den sökande organisationens verksamhet och verksamheten i projektet inte får strida mot grundläggande demokratiska värderingar, exempelvis respekt för allas lika värde och rättigheter och jämställdhet.

Med demokratisk struktur avses att den sökande i sina stadgar och på årsmötet bland annat måste respektera majoritetsbeslut, att medlemmar har rösträtt, det ska finnas en vald styrelse och en oberoende revisor. Medlemskapet måste också vara öppet och frivilligt. Under året har ett arbete genomförts för att anpassa kraven om demokratisk grund till det nya demokrativillkoret som infördes 1 januari 2025. För associationsformen stiftelser har särskilda bedömningsgrunder tagits fram vad gäller demokratisk struktur.

6.3 Kontroll inför beslut om stöd

Figur 13 - Kontroller inför beslut

Innan Arvsfondsdelegationen fattar beslut om stöd genomför kansliet flera kontroller av den stödsökande organisationen och den planerade verksamheten. En kontroll görs av att den/de som har skrivit på en projektansökan också har behörighet att företräda den sökande organisationen, liksom en genomgång av sökande organisations stadgar, ekonomiska underlag och verksamhetsberättelse. Det görs även en kontroll av skatteregistrering och om organisationen har några obetalda skulder eller betalningsanmärkningar.

Som ett stöd i att bedöma den sökande organisationens kapacitet att driva ett arvsfondsprojekt har ett antal riskindikatorer tagits fram. Indikatorerna används initialt i bedömningen av inkomna ansökningar och pekar på de fall där ytterligare utredning av den sökande organisationens kapacitet behöver göras.

Därtill görs en granskning både av den sökande organisationens hemsida och en kontroll av vad som anges om och av organisationen på internet i övrigt. Handläggaren gör också en avstämning med projektets samarbetspartners. Har organisationen inte tidigare sökt medel från Arvsfonden görs även referenstagning, genom kontakt med kommunen eller annan etablerad samhällsaktör.

Innan ett beslut om bifall fattas har ansvarig handläggare alltid en dialog med den sökande organisationen och de centrala samarbetsorganisationerna. Viktiga delar i dialogen är målgruppens delaktighet i projektet, förutsättningarna för att genomföra projektet, planen för verksamhetens fortlevnad efter projektets slut samt projektets finansiering.

6.3.1 Kontroll och bedömning av projektens budget

Kansliets handläggare och controllers går igenom samtliga budgetar innan de tas upp för beslut av Arvsfondsdelegationen. Kansliet gör en bedömning av relationen mellan den ansökta projektbudgeten och den planerade verksamheten i projektet, en jämförelse av budgeten med andra arvsfondsprojekt samt en bedömning utifrån gällande riktlinjer och praxis. Det sker löpande en utveckling av de regler och praxis som gäller vid bedömning av budget.

6.3.1.1 Lokalstöd

För stödformen lokalstöd kan medel sökas för byggnationskostnader för ny-, till- eller ombyggnation. Under 2024 fattade Arvsfondsdelegationen beslut om att höja maxtaket för finansiering vad gäller stödformen lokalstöd. Stöd kan sedan september 2024 beviljas för maximalt 80 procent av stödberättigade kostnader upp till och med tio miljoner kronor (tidigare sex miljoner kronor) inklusive moms. Samtliga sökta belopp ska styrkas med offerter. För stödformen lokalstöd är kostnader för exempelvis löner, bygglov eller lösa inventarier inte stödberättigade och godkänns därför inte. Kontroll görs av att budgeterade belopp överensstämmer med offerter och att offerterna, samt i förlängningen budgeten, enbart innehåller stödberättigade kostnader. Utöver detta godkänns kostnader för den obligatoriska revisionen efter avslutat projekt.

Under 2024 har det även införts en möjlighet för lokalstödsprojekt att söka stöd för att anlita en extern redovisningskonsult för hantering av projektets bokföring.

I samband med att maxtaket för finansiering under året höjdes till tio miljoner kronor inklusive moms har ett antal nya kontrollåtgärder införts, utöver dem som redan gällt sedan tidigare. Utbetalning av medel sker nu i fler steg än tidigare, beroende på det beviljade beloppets storlek. Ett delrapporteringskrav har införts vilket innebär att lokalstödsprojekt måste redovisa hur byggnationen fortlöper samt bifoga ett bankkontoutdrag för kontot avsett för arvsfondsmedlen för att kunna få den andra respektive tredje utbetalningen. Dessutom har en ny informationssida på Arvsfondens webbplats tagits fram i syfte att stötta stödmottagare att anlita seriösa aktörer. Sidan innehåller ett antal kontrollmoment som stödmottagaren bör tillämpa på tilltänkta leverantörer för att säkerställa att det handlar om seriösa aktörer. Ett pilotprojekt har pågått under 2024 för att utreda om och på vilket sätt kontrollmomenten av tilltänkta leverantörer kan bli obligatoriskt för lokalstödsprojekt.

6.3.1.2 Projektstöd

Budgeten för stödformen projektstöd är uppdelad i budgetposter där huvudposterna bland annat är löner, externa tjänster och lokalkostnader. Det efterfrågas även information kring övrig och/eller annan finansiering, eventuella intäkter och ideellt arbete. För samtliga budgetposter gäller att budgeten, så långt det går, ska vara baserad på förväntade faktiska projektkostnader. I regel godkänns därför inte schablonmässiga uppskattningar eller generella påslag, kostnaderna ska i stället vara specificerade och/eller baserade på till exempel offerter. Ospecificerade overhead-kostnader godkänns inte. Vid upprättande av budget ska även pris- och miljömedvetenhet beaktas.

För kostnader som delas med ordinarie verksamhet godkänns den del av kostnaden som är direkt förknippad med den tilltänkta projektverksamheten. Dessa typer av kostnader förekommer främst inom budgetposterna löner och lokalhyra, när exempelvis en anställd enbart ska arbeta deltid inom projektet eller där en lokal endast delvis kommer att användas i projektet. I dessa fall behöver stödmottagande organisation kunna styrka på vilket sätt man kommit fram till hur stor del av kostnaden som ska finansieras inom ramen för

projektverksamheten samt med underlag styrka vad den totala kostnaden uppgår till. För budgetposten lokalhyra kan det till exempel handla om uppgifter kring hur stor del av lokalens yta som ska nyttjas i projektet samt att den totala kostnaden styrks med hyresavier.

För budgetposten löner ska lönenivåerna och antalet anställda ligga i linje med projektets omfattning och komplexitet. Projekten bör få så bra förutsättningar som möjligt, hur komplext och stort ett projekt är gör därför skillnad i bedömningen av projektet. De sökande måste motivera sökta lönenivåer samt lönebikostnader där de senare ska ligga i linje med övriga anställda inom organisationen och följa de arbetsrättsliga lagar som finns.

Det finns få maxtak för kostnader i projekten, men två av dem gäller inköp av dator och mobiltelefon. Eftersom utgångspunkten är att den utrustning som köps in har en livslängd om tre år och därmed ska användas under hela projekttiden är Arvsfonden restriktiva med att godkänna inköp av utrustning år två och tre.

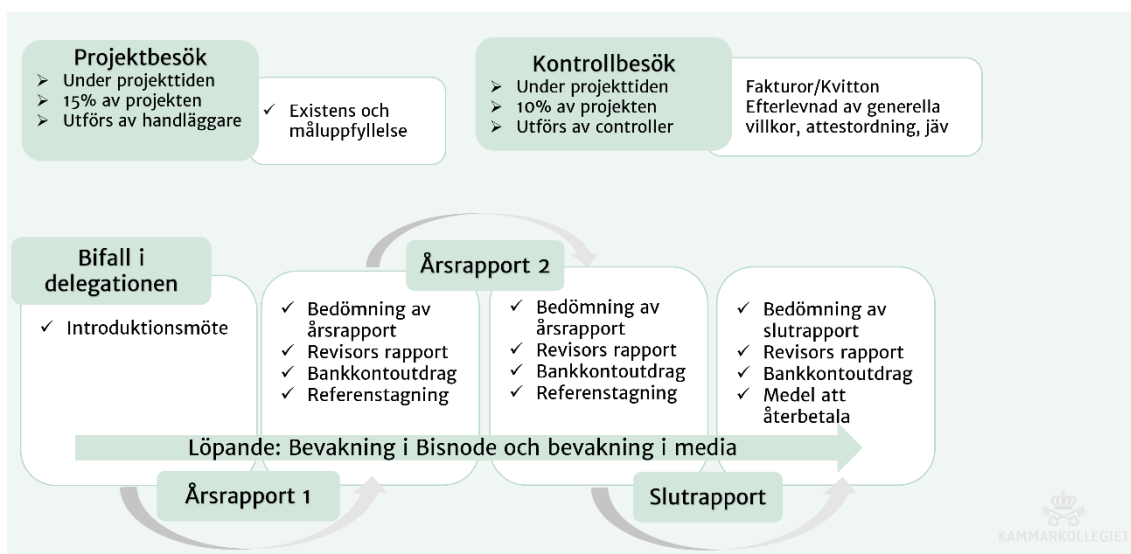
6.3.1.3 Föredragning för chef

När alla kontroller genomförts och ärendena beretts enligt ovan görs en föredragning av varje ärende för ansvarig chef. Genom att alla ärenden föredras för ansvarig chef görs ytterligare en kontroll av att alla ansökningar får en enhetlig bedömning inför Arvsfondsdelegationens beslut.

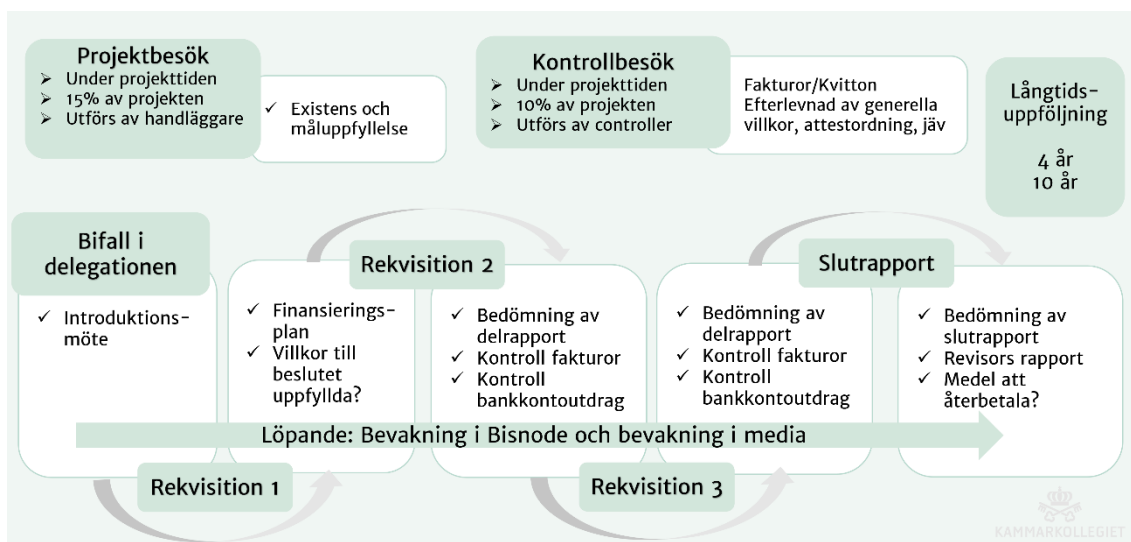
6.4 Kontroll efter beslut om stöd

När en organisation har fått pengar ur Arvsfonden görs ytterligare kontroller av projektet och den stödmottagande organisationen.

Figur 14 - Kontroller efter beslut om projektstöd

Figur 15 - Kontroller efter beslut om lokalstöd

6.4.1 Obligatorisk introduktion för nya arvsfondsprojekt

Ansvariga inom de organisationer som beviljats medel för projekt ska genomgå en obligatorisk introduktion under projektets första år. För lokalstödsprojekten gäller att de ska delta i introduktionen innan byggnationen påbörjas. Syftet är att säkerställa att de krav som gäller för att erhålla och nyttja medel ur Allmänna arvsfonden är väl kända, men även att kansliet ska få närmare kontakt med representanter för organisationen och projektet samt att projekten ska få tillfälle att ställa frågor.

Den obligatoriska introduktionen är uppdelad på två tillfällen för varje projekt: en allmän introduktion och en individuell genomgång med projektets handläggare. Den allmänna introduktionen genomförs i form av förinspelade filmer som distribueras till projekten i direkt anslutning till att de fått sina beslut om arvsfondsmedel. Vid den allmänna introduktionen får projekten information om bland annat Allmänna arvsfondens generella villkor och jäv, uppföljningsverksamheten och hur man kan vara en god ambassadör för Arvsfonden. Projekten får även information om de viktigaste ekonomiska villkoren och aspekterna av att genomföra ett projekt och hur kansliets controllerfunktion arbetar med kontrollbesök. Den information som förmedlas vid den allmänna introduktionen finns även på Allmänna arvsfondens webbplats. Efter den allmänna introduktionen kallar handläggarna projekten till en obligatorisk individuell genomgång, även den digital. Vid den individuella introduktionen ska som huvudregel även representant från styrelsen i form av ordförande eller kassör närvara.

6.4.2 Transparens om projekten

Alla pågående projekt- och lokalstöd finns presenterade på Arvsfondens webbplats. Syftet är att informera allmänheten om vilka projekt som har fått medel ur Arvsfonden och vad projekten ska göra. De organisationer som är samarbetspartners i ett arvsfondsprojekt får kopia på bifallsbeslutet och de får även en kopia på senare beslut om projektet av någon anledning avbryts.

6.4.3 Löpande kontakt med projekten

Arvsfondsdelegationens kansli har kontakt med projekten under hela projekttiden, för att stämma av och för att besvara de frågor projekten ställer. Det kan till exempel handla om behov av att göra förändringar i projektens budget eller i planerade aktiviteter. I de fall det gäller ekonomiska frågor kopplas controllers in vid behov för att ge vägledning. Controllerfunktionen ger även löpande stöd till projekten i till exempel redovisningsfrågor. Projekten får även en projekthandbok, som har tagits fram i samarbete med projekten och innehåller en mängd råd kring hur ett arvsfondsprojekt kan drivas. Handboken skickas ut till projekten i samband med beslut om stöd och finns även att ladda ner från Arvsfondens webbplats.

Handläggarna genomför årligen projektbesök på plats. Under 2024 besökte handläggarna 57 projekt på plats runt om i landet. Det motsvarar 15 procent av antalet projekt som hade fått bifall eller godkänt att fortsätta sitt projekt under 2023. Utöver detta har även handläggarna tagit del av projektaktiviteter på distans samt hållit digitala träffar med projekten.

6.4.4 Årlig redovisning

Arvsfondsdelegationen fattar fleråriga beslut för projektstöd. Det betyder att ett projekt får en budgetram för hela projektperioden, normalt upp till tre år. Efter varje genomfört projektår skickar stödmottagaren in en årsrapport och en ekonomisk redovisning samt en plan för nästkommande projektår. Den ekonomiska redovisningen ska granskas av en kvalificerad revisor som avlämnar en rapport över faktiska iakttagelser. Det är kansliet som godkänner årsrapporten och därmed att projektet får fortsätta med stöd ur Allmänna arvsfonden. Som en del av detta godkännande görs liknande kontroller som inför Arvsfondsdelegationens ursprungliga bifallsbeslut. Det betyder kontroll av obetalda skulder, betalningsanmärkningar, den sökandes webbplats, vad som anges av och om organisationen på internet, direktavstämning med

samarbetsorganisationer i projekten med mera.³ Organisationen ska inkomma med utdrag från bankkontot för samtliga projektmånader, controllerfunktionen stämmer av att ett separat bankkonto finns för stödet från Arvsfonden och gör stickprovsvisa kontroller av transaktionerna på kontot. Controllerfunktionen hjälper vid behov handläggarna att granska och följa upp de ekonomiska redovisningarna.

Efter det sista projektåret görs en särskild slutrapport. Lokalstödsprojekt redovisas när byggnationen är klar, senast två eller tre år efter beslut beroende på vilken utgåva av de generella villkoren projekten omfattas av. Vid andra och tredje rekvireringstillfället måste lokalstödsprojekten inkomma med fakturaunderlag som styrker att föregående rekvisition är förbrukad innan ytterligare medel utbetalas. Sedan 2024 måste även nya lokalstödsprojekt inkomma med en delrapportering enligt beskrivningen i avsnitt 6.3.1 ovan. I samband med att slutrapporten inkommer stämmer controllerfunktionen av utbetalda medel mot intygade kostnader och intäkter av revisorn. Eventuell mellanskillnad återbetalas till Allmänna arvsfonden.

6.4.5 Projekten granskas av en revisor

Samtliga projekt granskas av kvalificerad revisor som är auktoriserad eller godkänd av Revisorsinspektionen. I revisorns rapport framgår bland annat om projektens rapporterade kostnader överensstämmer med budgetposterna i Arvsfondsdelegationens beslut. Revisorerna ska även ange iakttagelser ifall det inte finns en fastställd attestordning, om det har förekommit närståendeförhållanden, om de utbetalda medlen inte hållits avskilda eller om det finns kostnader som inte är stödberättigade enligt Arvsfondens villkor.

Under 2024 har nya granskningsåtgärder arbetats fram i samråd med branschorganisationen FAR (Föreningen Auktoriserade Revisorer). De nya granskningsåtgärderna handlar om avstämning av att stödmottagaren har lämnat in inkomstdeklaration, samt i förekommande fall bilagan Särskild uppgift, till Skatteverket för det senaste räkenskapsåret, avstämning av

---

³ Kontrollen av obetalda skulder och betalningsanmärkningar görs löpande via bevakningstjänst.

förekomst av kostnadsräntor eller förseningsavgifter på skattekontot samt avstämning mot Bolagsverket om någon i styrelsen eller person med behörighet till det separata bankkontot för arvsfondsmedel har näringsförbud. De nya rapporterna lanserades på Arvsfondens webbplats i januari 2025.

I samband med att antalet granskningsåtgärder har utökats har även beviljat stöd för revisorns granskning av arvsfondsprojekt höjts från 25 000 kronor till 50 000 kronor för projektstöd och från 15 000 kronor till 30 000 kronor för lokalstöd. I 31 procent av inkomna granskningsrapporter under 2024 har revisorerna lämnat avvikande iakttagelser, vilket är en något mindre andel än året innan, då motsvarande andel var 35 procent. Bland revisorernas avvikande iakttagelser är en av de vanligaste att lönenivåerna inte stämmer mot beviljad budget.

Om revisorn har kommenterat att lönerna överstiger beviljad budget kontaktar kansliet projektägaren för att följa upp iakttagelsen. I de fall överskjutande lönekostnader inte har kunnat motiverats har överskjutande del inte godkänts som en kostnad i projektet och därmed fått bekostas av stödmottagande organisation.

Controllerfunktionen går igenom samtliga inkomna granskningsrapporter för att säkerställa att samtliga iakttagelser följs upp. En kontroll görs även mot Revisorsinspektionens register för att säkerställa att revisorn är godkänd eller auktoriserad. Controllerfunktionen går även igenom och kontrollerar att det belopp och den period som revisorn intygat överensstämmer med lämnad ekonomisk årsrapport. Två av de genomförda kontrollerna som beskrivs i avsnittet om kontrollbesök och skrivbordskontroller nedan har initierats efter iakttagelser i revisorers granskningsrapporter.

6.4.6 Kontrollbesök och skrivbordskontroller

Utöver de kontroller av samtliga pågående projekt som redovisas ovan görs dessutom kompletterande och mer djupgående kontroller. Syftet med dessa är att granska stödmottagarens interna rutiner för styrning och kontroll, till exempel att finansiering av ej stödberättigade kostnader inte förekommer och att rutiner för attest existerar och efterföljs. Kontrollerna har även ett

förebyggande syfte mot oegentligheter och bedrägerier. I kontrollerande och uppföljande syfte görs besök på plats hos projekten för att försäkra sig om att projektet genomförs, att aktiviteterna är genomförda i den omfattning de ska och att produkterna och tjänsterna som köpts in inom ramen för projektet har levererats och är stödberättigade.

Urvalet av vilka projekt som kontrolleras på detta sätt sker delvis slumpmässigt och delvis utifrån en risk- och väsentlighetsbedömning. Under 2024 har 33 kontroller genomförts, varav åtta av kontrollerna genomfördes på plats (kontrollbesök) och resterande genomfördes på distans (skrivbordskontroller). Det innebär att controllerfunktionen genomförde kontroll av 9 procent av projektpopulationen, det vill säga av antalet projekt som under 2023 hade fått antingen ett bifallsbeslut för ett nytt projekt eller ett godkännande att få fortsätta med ett pågående projekt under 2024. I prioriteringen mellan projekt i respektive urval utgår controllerfunktionen bland annat ifrån hur akut det är med en kontroll och var i projektperioden projektet befinner sig. Riskurval prioriteras framför slumpurval. Controllerfunktionen har hittills alltid kunnat utföra kontroller av samtliga projekt inom riskurvalet.

Totalt med handläggarnas projektbesök (se avsnitt 6.4.3) besöktes således 65 projekt på plats under 2024. Det motsvarar 17 procent av projektpopulationen.

Under 2024 har controllerfunktionen utfört en särskild kartläggning av sju projekt då extern information indikerade förekomst av oegentligheter inom och mellan projekten. Under kartläggningen utreddes företrädares kopplingar till avlönade personer inom föreningarna och mellan andra föreningar och bolag som inte har fått stöd från Allmänna arvsfonden. Under arbetet genomfördes möten med Ekobrottsmyndigheten där iakttagelser som gjorts diskuterades för att se om det kunde vara skäl för att misstänka bedrägeri. Kartläggningen resulterade i att ett av de sju projekten direkt överlämnades till Kammarkollegiet för beslut om återkrav och att en polisanmälan upprättades. Två av de övriga sju projekten i kartläggningen lades till i riskurvalet för en fördjupad kontroll, vilket ledde till att ett av dessa två projekt avbröts och en polisanmälan upprättades.

I kategorin risk och väsentlighet granskades 30 projekt under året. Fyra avsåg lokalstöd och resterande 26 avsåg projektstöd. Två (7 procent) av kontrollerna i riskurvalet ledde till att projekten avbröts. I 14 (47 procent) av projekten gjordes iakttagelser som, efter påpekande, åtgärdades av stödmottagaren.

Controllerfunktionen har gjort kontrollbesök/skrivbordskontroller av tre projekt i kategorin slump under året. Två av granskningarna avsåg lokalstöd och en avsåg projektstöd. I ett av projekten gjordes iakttagelser som, efter controllerfunktionens påpekande, åtgärdades av stödmottagaren. Det relativt låga antalet kontrollbesök i kategorin slump förklaras av att risk och väsentlighet hade högsta prioritet, samtidigt som controllerfunktionen under del av året har fått prioritera utvecklingsarbete.

Sammantaget i kategorierna risk och slump har brister som krävt åtgärd från stödmottagaren identifierats. De funna bristerna som krävt åtgärder har haft olika karaktär. Bland annat har kontrollerna visat att arvsfondsmedel inte hållits på separat bankkonto, att de tillfälligt lånats ut samt att lönenivåer överstigande beviljad budget och jävsproblematik förekommit. Samtliga iakttagelser var av sådan art att de inte hade kunnat upptäckas vid ansökningstillfället utan har uppstått efter att projektet har startat. I de fall där iakttagelser gjorts har controllerfunktionen meddelat stödmottagande organisation att dessa behöver rättas. Stödmottagande organisation har i samtliga fall, utom två, avhjälpt bristerna. I de två fallen bedömdes bristerna så stora att projekten avbröts i förtid, utan att organisationerna gavs möjlighet att åtgärda dem.

Proaktiva och stödande insatser har gjorts vid i stort sett samtliga kontroller. Proaktiviteten har bestått i att mindre felaktigheter som upptäckts har åtgärdats innan redovisningen granskats av revisor och inlämnats till Arvsfonden. De stödande insatserna har bestått i exempelvis rådgivning i bokföring, hantering av medlen på det separata bankkontot, stöd inför redovisning eller omdisponering av budget.

6.4.7 Enkät av upplevelsen av kontrollerna

Vartannat år genomförs en enkätundersökning av hur organisationer som haft kontrollbesök upplevt dessa. Den senaste enkätundersökning genomfördes under 2023 och vände sig till dem som haft en kontroll sedan förra enkäten skickades ut. Enkäten skickades ut till totalt 67 organisationer, varav 37 svarade på enkäten. Den övergripande slutsatsen av enkätundersökningen är att organisationernas upplevelse av kontrollbesöken är positiva. 78 procent av organisationerna var nöjda eller mycket nöjda med kontrollbesöket.

6.4.8 Långtidsuppföljning av lokal- och anläggningsstöd

Samtliga organisationer som har beviljats lokal- och anläggningsstöd (hädanefter lokalstöd) från Arvsfonden förbinder sig att bedriva den nya verksamheten i minst tio år från beslutet. Denna uppföljning görs vid två tillfällen: efter fyra respektive tio år. Uppföljningen görs genom en enkät som skickas till stödmottagande organisationer (se även avsnitt 8).

De lokalstödsprojekt som fick beslut om stöd för tio år sedan (2014) och som ingår i tioårsuppföljningen har omfattat 66 stödmottagande organisationer. Samtliga organisationer utom en (i det fallet gick nyttjanderättsupplåtaren i konkurs) bedriver fortfarande den verksamhet som organisationen beviljats medel för och planerar att fortsatt göra det.

De lokalstödsprojekt som fick beslut om stöd för fyra år sedan (2020) och som ingår i fyraårsuppföljningen har omfattat 75 organisationer. Alla organisationer har svarat att de fortfarande bedriver den verksamhet som organisationerna beviljats medel för och att man planerar att fortsätta göra det hela förbindelsetiden ut, det vill säga tio år.

6.4.9 Överlämnande av ärenden till Kammarkollegiet

Enligt lag (2021:401) om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen överlämna ärenden till Kammarkollegiet, om det finns skäl att överväga ett åliggande för mottagaren att betala tillbaka stöd ur fonden. Under 2024 gjordes tre överlämnanden till Kammarkollegiet.

Under 2024 har ett överlämnat ärende till Kammarkollegiets prövats i domstol. Ärendet gällde en stödmottagare som gått i konkurs och återbetalat Arvsfondens medel, men där konkursförvaltaren stämde Kammarkollegiet för att medlen skulle återföras till konkursboet. Stockholms tingsrätt ansåg i Mål nr T824-24 att Arvsfondens medel är skyddade mot utmätning i enlighet med 5 kap 6 § utsökningsbalken och käromålet ogillades därför. Ingen överklagan av domen gjordes.

6.5 Juristfunktionen

Juristfunktionen finns inom Allmänna arvsfonden som en stöd- och kontrollfunktion. Dels för att ge kansliets medarbetare stöd genom rådgivning och utbildning, dels för att utveckla rutiner för att kvalitetssäkra verksamheten. Funktionen svarar löpande på frågor som uppstår i handläggningen och är vid behov ett bollplank för andra funktioner.

Vid frågor som rör hinder mot utbetalning av projektmedel och överlämning till Kammarkollegiet för beslut om eventuellt återkrav är alltid juristfunktionen involverad. Under året har fyra ärenden hanterats för att hindra utbetalning av projektmedel till pågående projekt. Juristerna arbetar också med de rutiner som gäller för hantering av personuppgifter och samverkar med övriga delar inom Kammarkollegiet kring detta.

Ett projekt som överlämnades till Kammarkollegiet 2023 gällande återkrav för oredovisade medel kombinerades även med en polisanmälan mot organisationen. Ärendet lades ner under 2024. Efter avstämning med Ekobrottsmyndigheten gjordes fem polisanmälningar under 2024. I fyra av fallen har det framkommit att personer som avlönats på heltid eller 80% i Arvsfondsprojekt även haft andra mycket höga inkomster som gör att Arvsfondens kansli ställer sig tveksam till om personerna kunnat arbeta så mycket i projektet som de avlönats för. I ett fall har en anställd använt projektmedel för privata utgifter. Dessa anmälningar är fortfarande under utredning av polisen.

Samverkan med andra myndigheter är av stor betydelse för Arvsfondens verksamhet och sker kontinuerligt i flera myndighetsnätverk.

6.6 Verksamhetsutveckling

Sedan 2023 genomgår alla inkomna ansökningar en första granskning av den sökande organisationens behörighet, innan ansökan bedöms i sak. Under 2024 har denna granskning förstärkts och utvecklats. Beredningsprocessen har genom detta effektiviserats.

I juni 2024 lanserades Allmänna arvsfondens första två e-tjänster: ansökan om projektstöd och ansökan om lokalstöd. Möjligheten att ansöka om stöd på pappersblankett kvarstår, men mycket snabbt har e-tjänsten vuxit till att ta emot den absolut största andelen av alla ansökningar – närmare 80 procent vid slutet av året. Under året har arbete med att utveckla en ansökan om effektstöd pågått. Effektstöd är en helt ny projektform som syftar till att sprida erfarenheter, resultat och metoder från lyckade arvsfondsprojekt till fler aktörer och breddade målgrupper. Ansökan om effektstöd (e-tjänst och blankett) lanserades i januari 2025. Utvecklingen av en kommande e-tjänst för årsrapportering av projektstöd har pågått parallellt och kommer att driftsättas under 2025. I väntan på e-tjänst för årsrapport har en funktionsbrevlåda startats för att ge möjlighet att inkomma med såväl års- som slutrapporter via e-post. Det bidrar till en effektivare och snabbare granskning av projekten.

Under hösten har verksamheten jobbat med processkartläggning och behovsinsamling som ska ligga till grund för kravspecifikation gällande nya systemstöd. Syftet är att effektivisera handläggning och förvaltning, öka digitaliseringstakten och kundnöjdheten. Verksamheten har även ingått i en referensgrupp för Kammarkollegiets arbete med att utveckla datalager. Sammantaget lägger Kammarkollegiets digitaliseringsarbete grunden för att mer effektivt kunna använda tillgänglig data för att förbättra stödet till arvsfondsprojekt och kontrollen av medlens användning.

6.7 Hantering av Riksrevisionens granskning och rekommendationer

Riksrevisionen publicerade den 5 mars 2024 rapporten *Allmänna arvsfonden – pengar som söker mening* (RiR 2024:2). Den 29 april lämnade Kammarkollegiet och Arvsfondsdelegationen ett yttrande till regeringen avseende rapporten samt en redogörelse av åtgärdsplan. Flera av de risker som uppmärksammades i Riksrevisionens rapport reduceras primärt genom lagändringar och insatser som ligger utanför Kammarkollegiets och Arvsfondsdelegationens mandat. Under 2024 har kansliet fokuserat på att fördjupa förståelsen för de rekommendationer som Riksrevisionen lämnade och ta fram förslag på åtgärder som kan genomföras inom befintliga regelverk. Flera av dessa åtgärder genomfördes redan under 2024, exempel är utökad granskning av sökande organisationers kapacitet (se avsnitt 6.3) och nya granskningsåtgärder för revisorer i pågående projekt (se avsnitt 6.4.5).

Det arbete som kansliet har bedrivit med anledning av Riksrevisionens rapport under 2024 kan i övrigt sammanfattas enligt följande:

- Ett flertal kontakter har tagits och dialogmöten genomförts med rättsvårdande myndigheter samt myndigheter med tillgång till relevant information som exempelvis Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Polisen, Utbetalningsmyndigheten och Revisorsinspektionen. Syftet med mötena var att etablera kontaktvägar, identifiera möjlighet till informationsdelning och andra samarbeten samt att öka vår kunskap om välfärdsbrottslighet.
- Samverkan har genomförts med statsbidragsgivande myndigheter inom jurist – respektive kontrollernätverken i syfte att i så stor utsträckning som möjligt se till att krav och kontroller på civilsamhällesorganisationerna är så lika som möjligt, oavsett vilken myndighet det är som betalar ut bidraget.
- Samråd har genomförts med representanter från civilsamhället med erfarenhet av arvsfondsprojekt under ledning av NOD (Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället). I

arbetet med att ta fram åtgärder har Arvsfonden strävat efter att de ska vara så effektiva och proportionerliga som möjligt. Syftet med samråden var att beakta de konsekvenser som nya kontrollåtgärder får för sökande och stödmottagande organisationer.

- Ett uppdrag till extern expertis (Sweco) att analysera förutsättningar för – och konsekvenser av Riksrevisionens rekommendationer lades ut. Sweco bedömde att flertalet av rekommendationerna inte var möjliga för Arvsfonden att omhänderta eftersom de inte var ändamålsenliga eller effektiva för att reducera de identifierade riskerna. Sweco bedömde att vissa rekommendationer redan var omhändertagna och att det efter fortsatt utredning borde finnas möjlighet att arbeta vidare med en av rekommendationerna (att ta in och analysera deklaraionsuppgifter och utdrag från skattekonto).
- En fördjupad riskanalys med fokus på de externa risker för brottslighet som föreligger har tagits fram. Riskanalysen ligger till grund för den fortsatta och kontinuerliga utvecklingen av kontrollverksamheten.

7. Kommunikation

7.1 Webbplatsen

Webbplatsen är navet för Allmänna arvsfondens kommunikation. På www.arvsfonden.se finns information om fonden och om de projekt som får stöd, och om vad som krävs för att söka stöd. Där publiceras mallar och verktyg till pågående projekt. På webbplatsen återfinns även information om hur dödsboavveckling går till när Allmänna arvsfonden är arvinge, med länkar till Kammarkollegiets webbplats för mer information om dessa frågor.

Fler besökare har hittat till webbplatsen. Under 2024 lockade startsidan 67 procent fler besök än föregående år, delvis en effekt av höstens kampanj som drev trafik till startsidan.

I juni 2024 lanserades Allmänna arvsfondens första två e-tjänster, ansökan om lokalstöd respektive ansökan projektstöd. I samband med lanseringen anpassades webbplatsens innehåll för att vägleda ansökare i denna process. Ett annat större utvecklingsarbete som har skett på arvsfonden.se är en omarbetad funktion för webbplatsens kakor, så att användare nu enkelt själva kan välja att återkalla sitt samtycke för kakor. Detta för att uppfylla Post- och telestyrelsens riktlinjer för webbplatsers användning av kakor.

På flertalet webbsidor finns frågan ”Hjälpte informationen på denna sida dig?” med svarsalternativen Ja och Nej samt möjlighet att lämna ett fritextsvar om man svarar Nej. Under året valde 3783 användare att besvara frågan. Av dessa var 78 procent nöjda med besöket på webbplatsen, en ökning med 4 procentenheter sedan föregående år. Fritextsvaren ger oss värdefull information i arbetet med att förbättra innehållet på webbplatsen. Under 2025 kommer en större webbundersökning att genomföras, för att på ett djupare sätt ta reda på hur webbplatsen används och uppfattas.

7.2 Sociala medier

Under 2024 bidrog en genomförd kampanj riktad till fondens primära målgrupper, aktiva inom organisationer som kan ansöka om stöd, till en

fördubblad budget för annonsering i fondens kanaler hos Meta. Den ökade ekonomiska satsningen på innehåll och annonsering resulterade i att Facebookkontots räckvidd ökade med 86,9 procent och länkklick med 93,9 procent i jämförelse med föregående år. Även Instagrams räckvidd ökade med drygt 111 procent. Även här syns en fördubbling i interaktioner, en ökning med tyngdpunkt på kvartal tre och fyra.

7.2.1 Antalet följare

Facebook ökade med 1169 följare netto (vilket innebär antalet när de som avföljt under året räknats bort). Det resulterade i 12 322 följare.

X (tidigare Twitter) är vilande och mäts inte.

Instagram ökade med 388 följare under året. Det resulterade i 3 829 följare.

LinkedIn är Arvsfondens nyaste kanal med särskilt fokus på erfarenhetsspridning. Syftet är att nå personer som i sin yrkesroll eller ideella engagemang möter fondens målgrupper, och som kan ha nytta av de erfarenheter, metoder och verktyg som tagits fram inom arvsfondsprojekt. Det har även fungerat väl som kanal för att driva trafik till fondens konferenser. LinkedIn-kontot har ökat från 2008 följare till drygt 3200 vid årets slut.

7.3 Arvsfondens nyhetsbrev

Syftet med Arvsfondens nyhetsbrev är att öka kännedomen och förtroendet för samt fördjupa kunskapen om Allmänna arvsfonden och hur fondens medel används.

Nyhetsbreven skickas vanligtvis en vecka efter Arvsfondsdelegationens sammanträde som hålls sex gånger per år. Under 2024 skickades sex nummer av Arvsfondens nyhetsbrev ut.

I slutet av år 2024 har antalet prenumeranter minskat marginellt från 5500 prenumeranter vid första numret till 5420 vid årets sista nummer. Öppningsfrekvensen fortsätter att vara hög och ligger i dag på 43 procent.

7.4 Arvsfonden i media

Projektbarometern: för nionde året i rad publicerade Allmänna arvsfonden sin Projektbarometer med syftet att visa hur fördelningen av projektstöd ser ut länsvis och på så vis öka kännedomen om fonden och möjligheten att söka medel. Projektbarometern för utdelade medel 2023 resulterade i 44 publiceringar (120 2022). Det mediala genomslaget för Projektbarometern har således minskat med drygt 63 procent från föregående år.

Figur 16 – Genomslag i media

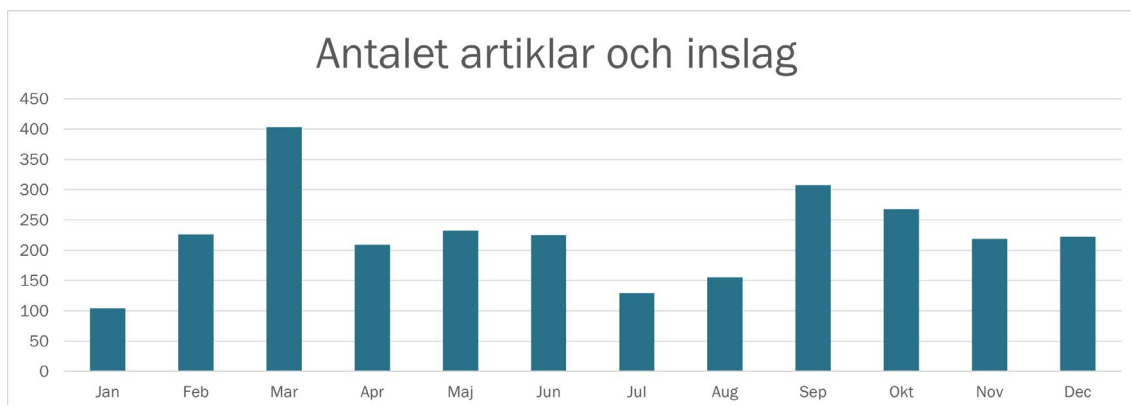
	2024	2023	2022
Antal artiklar/inslag	2 699	2 277	2 640
Total räckvidd, milj <small>(antal potentiella läsare)</small>	214	123	171
Genomslag, milj <small>(antal sannolika läsare)</small>	20	10	13
Synlighetsvärde <small>(Snittkvalité på synligheten)</small>	27	28	25
Talespersoner <small>(andel omnämmanden artiklar/inslag)</small>	3%	3%	2%

Mediegenomslag: som framgår av figur 16 har Allmänna arvsfondens exponering och genomslag i redaktionella medier varit fortsatt hög där Sveriges Radio och SVT:s lokalredaktioner är de redaktioner där Allmänna arvsfonden väcker störst intresse.⁴ Drygt 85 procent av publiceringarna

⁴ Källa: Statistisk årsanalys Infomedica.

bedöms som neutrala alternativt positiva vilket är en minskning från 97 procent året innan.⁵ Denna minskning kan härledas till Riksrevisionens rapport om Allmänna arvsfonden.

Figur 17 – Antalet artiklar och inslag

Mediefrekvens över året: som framgår av figur 17 kan topparna i mars och september kopplas till Riksrevisions rapport samt Regeringens beslut gällande svar på Riksrevisionens rapport om Allmänna arvsfonden. I samband med Arvsfondsdelegationens sex sammanträden under året (feb, apr, jun, sep, okt och dec) görs mycket proaktiv mediabearbetning. Närmare 700 publiceringar har genererats tack vare detta proaktiva pressarbete.⁶

7.5 Kampanj – Allt börjar med en idé om något bättre

Under hösten, vecka 43-46, genomfördes en kampanj med budskapet: Allt börjar med en idé om något bättre. Budskapet vände sig direkt till civilsamhället och kampanjen gick ut brett i tryck och digitala plattformar.

Kampanjen riktades främst till personer i övre medelålder i de län där Projektbarometern tidigare indikerat att ansökningar om stöd blivit färre.

---

⁵ Källa: Statistisk årsanalys Infomedia.

⁶ Källa: Statistisk årsanalys Infomedia.

Annonsmaterial i form av klipp och bilder från fyra olika projekt verksamma i fyra olika delar av landet togs fram. Specifika satsningar gjordes också för att sprida de två korta filmer som producerats för fondens äldre målgrupper, personer som vill driva projekt för dem som fyllt 65 år.

512 130 personer nåddes via digital annonsering

169 670 personer nåddes genom TV4play

500 000 konton nåddes via sociala medier

456 nya följare på Allmänna arvsfondens Facebooksida

7.6 Förtroende- och kännedomsmätning

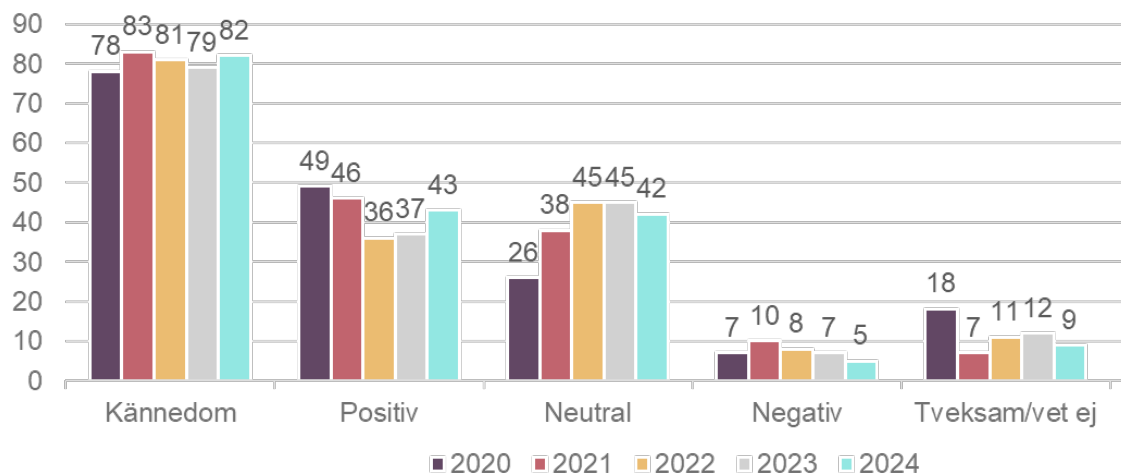
Varje år genomförs en kännedom- och förtroendemätning hos allmänheten. 2024 års mätning visar på en ökad kännedomen hos allmänheten. Även förtroendet ligger på en högre nivå än de senaste åren. Andelen neutrala minskade till förmån för de positiva, som ökade från 37 procent 2023 till 43 procent 2024. Andelen negativa är den lägsta på minst fem år.

Datainsamlingen genomfördes genom en webbenkät med inbjudan att delta via en webbpanel. Målgruppen för undersökningen var allmänheten från 16 år och uppåt. Målgruppen delades upp i kvoter för att spegla Sveriges befolkning.

I undersökningen som besvaras av 1000 personer ställs frågorna om kännedom om Arvsfonden: ”Har du hört talas om Allmänna Arvsfonden?” Och om förtroende för Arvsfonden: ”Om du hört talas om Allmänna arvsfonden, är du på det hela taget positivt, neutral eller negativt inställd till Arvsfonden?”

Det bör betonas att resultaten som redovisas i graferna nedan visar allmänhetens kännedom och förtroende för Allmänna arvsfonden i dess helhet och inte specifikt Arvsfondsdelegationens delar av fondens verksamhet.

Figur 18 – Resultat från Kännedom- och förtroendemätning 2024 (siffrorna anger procent av de som svarade)

7.7 Informationsträffar

Under 2024 har handläggare informerat och deltagit på träffar som arrangerats av föreningar, organisationer, studieförbund och offentliga aktörer med syfte att få in fler ansökningar och öka kännedomen om möjligheterna som Arvsfonden kan ge.

Informationsträffar med personer som arbetar med, engagerar eller tillhör fondens målgrupper har skett digitalt eller på plats hos bland annat Brottsoffermyndigheten, Svenska Seglingsförbundet, Svenska stadskärnor och centrumutvecklare, Samtidskonstdagarna, Svenska Bordtennisförbundet, Barnrättsdagarna i Gävle, Studieförbundet Bilda och flera kommuner.

Dessutom kunde föreningar och åhörare i samband med Arvsfondens egna konferenser ta del av information om Arvsfondens kriterier för att beviljas stöd. Arvsfonden har även medverkat på konferenser som genomförs av andra aktörer, exempelvis MR-dagarna i Skellefteå.

Totalt har representanter från kansliet deltagit på fler än 40 olika arrangemang under 2024, såväl fysiskt som digitalt.

7.8 Målgrupp äldre

Två informationsfilmer har tagits fram där personer från två arvsfondsprojekt som riktar sig till äldre målgrupp, ”Digitala pensionärer i Västmanland” och ”Säker @digitalt”, medverkar. Den ena filmen fokuserade på att förklara och avdramatisera ansökningsprocessen, den andra handlade mer om hur man kan hitta inspiration i andra föreningars utvecklande projekt. Filmerna har även spridits i sociala medier, via nyhetsbrevet och använts vid informationsträffar.

För att nå målgruppen äldre har också en digital informationsträff med ett studieförbund och samverkande pensionärsförbund genomförts liksom fysiska informationsträffar tillsammans med pensionärsföreningar och kommunala pensionärsråd i Askersund, Ale, Bjuv, Höganäs och Håbo kommun.

I oktober arrangerades webinariet Mötesplatser för äldre. Temat var på vilket sätt Allmänna arvsfonden kan bidra till sammanhang som minskar ofrivillig ensamhet bland äldre. Webinariet är tillgängligt på www.arvsfonden.se/aldre.

8. Uppföljning och utvärdering

I det här avsnittet redovisas de årliga uppföljningarna av projektstöd och lokalstöd samt utvärderingsverksamheten under 2024. Arvsfondsdelegationen har en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd. Vid större utvärderingar ska som huvudregel vetenskaplig expertis anlitas (2 kap 2§ i förordning [2021:403] om Allmänna arvsfonden). I Arvsfondsdelegationens strategi (beslutad december 2023) beskrivs ramarna för delegationens uppföljnings- och utvärderingsverksamhet. Syftet med verksamheten är att ge underlag för att kunna fatta välgrundade beslut i verksamheten och bidra till ett kontinuerligt lärande internt och externt. Den övergripande målsättningen med uppföljnings- och utvärderingsverksamheten är att bidra till att Allmänna arvsfondens ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens målgrupper uppnås.

8.1 Uppföljning av överlevnad efter projektslut hos enskilda projekt

För att projekt ska beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden ska projektet enligt lag (2021:401) om Allmänna arvsfonden ha förutsättningar att främja målgruppen även efter det att stödet ur Allmänna arvsfonden har upphört (2 kap. 3§). Årligen följs slutredovisade projekts överlevnad efter projektslut upp. Med överlevnad avses verksamheter, aktiviteter, metoder och/eller arbetssätt som lever vidare och därmed kan fortsatt främja Arvsfondens målgrupper även efter att projektfinansieringen från Arvsfonden upphört. Uppföljningen av överlevnad avser enbart avslutade projekt som beviljats projektstöd och vars slutredovisningar godkänts under det år som uppföljningen avser. Projekt som beviljats lokalstöd följs upp genom särskilda uppföljningar som genomförs fyra respektive tio år efter det att stödet beviljats (se avsnitt 6).

I avsnitt 8.1.1 redovisas resultaten av 2024 års uppföljning av överlevnad efter projektslut för projekt som beviljats projektstöd. I avsnitt 8.1.2 redovisas överlevnaden efter projektslut över tid, under perioden 2007–2024. Slutligen

redovisas i avsnitt 8.1.3 de bedömningar som forskare gjort av överlevnaden hos slutredovisade projekt som ingått i utvärderingar genomförda på uppdrag av Arvsfondsdelegationen.

8.1.1 Arvsfondsdelegationens kategorisering av överlevnad efter projektslut

Bedömningen av överlevnad baseras dels på en genomgång av projektens slutredovisningar, dels på en särskild uppföljning i form av en enkät som stödmottagande organisationer får besvara. Arvsfondsdelegationens bedömning av överlevnaden baseras på de uppgifter som stödmottagande organisationer lämnat i enkätsvaren. Viktigt att uppmärksamma är att bedömningen av överlevnad är en nulägesbild vid tiden för besvarandet av enkäten. Förändringar av överlevnaden kan därmed ha skett i enskilda projekt efter det att Arvsfondsdelegationen gjort sin bedömning. Det är också viktigt att notera att Arvsfondsdelegationens bedömning av överlevnad kan skilja sig åt från den bedömning som stödmottagande organisationer själva gör när de svarar på enkäten.

I 2024 års uppföljning ingår 107 avslutade projekt vars slutredovisningar godkänkts under 2024. Totalt omfattar enkätsvaren 105 projekt. För de två projekt som inte svarat på enkäten har bedömningen av överlevnad gjorts baserat på projektens slutredovisningar och annan relevant information om projekten. Vissa av projekten har avslutats nära inpå uppföljningen, medan andra har avslutats mer än ett år före uppföljningen. Projekten delas in i tre kategorier, baserat på i vilken utsträckning det finns resultat från projektet som lever vidare efter projektslut:

Kategori 1: Projekt som inte kunnat genomföra det stödmottagaren beviljats medel för

Kategori 2: Projekt vars resultat inte lever vidare på ett tydligt sätt

Kategori 3: Projekt vars resultat lever vidare på ett tydligt sätt

Det är enbart projekt som bedöms tillhöra kategori 3 som ligger till grund för den överlevnadsandel som redovisas (se även bilaga 1 för korta beskrivningar av dessa projekt). 2024 års uppföljning visar att 70 procent av de slutredovisade projekten bedömts tillhöra denna kategori. Viktigt att notera är att kategori 3 kräver att det finns resultat från projekten som tydligt lever vidare, i termer av bland annat spridning, användning eller finansiering. Det gör att det i kategori 2 finns många projekt som har resultat som lever vidare efter att projektfinansieringen upphört, men att det inte varit lika tydligt på vilka sätt det sker, vid tiden för enkäten.

I det följande redovisas dessa tre kategorier och hur många projekt som ingår i respektive kategori.

8.1.1.1 Kategori 1 – Projekt som inte kunnat genomföra det stödmottagaren beviljats medel för

I kategori 1 ingår projekt som inte har kunnat genomföra den verksamhet som stödmottagande organisation beviljats medel för. I 2024 års uppföljning har 4 projekt bedömts tillhöra denna kategori. En vanligt förekommande anledning till att projekt inte kunnat genomföra det som stödmottagande organisation beviljats medel för är att projekten inte varit tillräckligt förankrade i till exempel samarbetsorganisationer. Under de år som Arvsfonden kategoriserat överlevnaden för slutredovisade projekt är det endast ett fåtal projekt som tillhört denna kategori. En förklaring till detta är sannolikt att Arvsfonden gör en gedigen förkontroll och beredning av ärendet innan nya projekt beviljas medel samt att projekten därefter årligen behöver redovisa sitt arbete till Arvsfonden och då har en dialog med kansliet om projektplanen för det fortsatta projektet innan det kan fortsätta.

8.1.1.2 Kategori 2 – Projekt vars resultat inte lever vidare på ett tydligt sätt

I denna kategori återfinns projekt som genomförts enligt projektmålen, men vars resultat inte på ett tydligt sätt lever vidare efter projektets slut. Av de projekt som granskats under 2024 är det 28 projekt som bedömts tillhöra denna kategori. Att resultaten inte lever vidare på ett tydligt sätt kan

exempelvis vara att metodmaterial finns tillgängligt på en webbplats och därigenom kan spridas och användas, men att det är oklart i vilken utsträckning som det sker. Det kan också handla om att finansieringen eller ansvaret för det fortsatta arbetet är oklart.

Även om verksamheter, aktiviteter, metoder och/eller arbetssätt inte lever vidare på ett tydligt sätt efter projektets slut kan dessa under projektiden, och efter projektslut, vara av stor betydelse för de målgrupper som projektet vänt sig till (se även avsnitt 8.3).

8.1.1.3 Kategori 3 – Projekt vars resultat lever vidare på ett tydligt sätt

I denna kategori finns projekt vars verksamheter, aktiviteter, metoder och/eller arbetssätt lever vidare på ett tydligt sätt. För att tillhöra denna kategori behöver resultat från projekten, till exempel metoder och arbetssätt, fortsatt tydligt användas av målgruppen, andra aktörer, verksamheter eller organisationer, och därmed vara till nytta för målgruppen efter projektslut. Av de projekt som följts upp har 75 projekt bedömts tillhöra denna kategori. Det motsvarar 70 procent av de granskade projekten. I bilaga 1 finns kortfattade beskrivningar av samtliga projekt som bedömts ha en tydlig överlevnad, baserat på de stödmottagande organisationernas enkätsvar i den särskilda uppföljningen.

Tabell 14 – Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad.
Slutredovisade projekt som ingått i 2024 års uppföljning

Överlevnadskategorier	Antal projekt
Kategori 1	4
Kategori 2	28
Kategori 3	75
Totalt antal	107

8.1.1.4 Fortlevnad och finansiering

Vid sidan av organisationernas beskrivning av överlevnaden efter projektslut har enkäten också omfattat frågor om hur projektens resultat lever vidare, vilka aktörer som ser till att resultaten fortlever, och med vilken finansiering. Frågorna har bestått av flersvarsalternativ och flera alternativ har kunnat väljas.

På frågan hur resultaten fortlever är det vanligaste svaret, precis som föregående års redovisningar, ”som metod” (73 procent), följt av ”som material (digitalt/tryckt)” (72 procent). På frågan vilka aktörer som ser till att resultaten från projektet lever vidare efter projektslut, är det vanligaste svaret, i likhet med föregående års uppföljningar, att det är den stödmottagande organisationen (85 procent), följt av ideell organisation, annan än stödmottagande organisation (52 procent).

I enkäten har organisationerna även fått svara på hur finansieringen ser ut för de delar av projektet som lever vidare efter att projektfinansieringen från Arvsfonden upphört. Det vanligaste svaret är, i likhet med föregående års uppföljningar, att finansieringen sker genom stödmottagande organisation (70 procent).

8.1.1.5 Framgångsfaktorer och hinder

De projekt som ingår i 2024 års uppföljning har i sina slutredovisningar redovisat framgångsfaktorer och hinder i genomförandet av projekten.

I likhet med tidigare års redovisningar återkommer engagemang och förankring som viktiga framgångsfaktorer för att genomföra projekten, såväl hos projektmedarbetare som hos den målgrupp som projektet vänder sig till. Andra framgångsfaktorer är kunskap och erfarenheter hos projektmedarbetare om det område eller ämne som projektet rör, att projektet haft väl fungerande samarbeten, och att det funnits en efterfrågan och behov hos de målgrupper och aktörer som projektet vänder sig till. Kopplat till detta lyfts också vikten av lyhördhet och flexibilitet i förhållande till målgruppens önskemål eller

förändrade förutsättningar. Att projektet har tydliga mål och en plan för hur resultat ska tas omhand efter projektslut, tas också upp av några projekt.

Det enskilt största hindret är, i likhet med de senaste årens uppföljningar, pandemin och efterverkningarna av denna, som bland annat resulterat i förseningar, och i svårigheter att nå målgrupper och genomföra aktiviteter. Andra vanliga hinder är personalomsättning i projektet, och att förankring och relationsskapande tagit längre tid än förväntat.

8.1.2 Arvsfondsdelegationens kategorisering av överlevnad efter projektslut under perioden 2007–2024

Under de senaste arton åren har 2329 avslutade projekt kategoriserats utifrån vad som händer med projektens resultat efter det att Allmänna arvsfondens finansiering upphört. Tabell 25 visar att av dessa projekt är det 53 procent som vid tiden för besvarandet av enkäten haft resultat som tydligt levt vidare efter projektslut.

Tabell 25 - Arvsfondsdelegationens kategorisering av överlevnad efter projektslut. Slutredovisade projekt som granskats 2007–2024.

Överlevnadskategorier	Antal slutredovisade projekt som granskats
Kategori 1	57
Kategori 2	1029
Kategori 3	1243
Totalt antal slutredovisade projekt som granskats	2329

Över tid framträder flera bidragande faktorer till att verksamheter, aktiviteter, metoder och/eller arbetssätt lever vidare efter projektslut. En sådan bidragande faktor är förankring, dels hos målgruppen, dels inom den egna organisationen, men även externt, med bland annat samarbetsparter. En annan bidragande faktor är att det finns tid att förankra och genomföra en projekttid, liksom tid att genomföra utvecklingsarbetet och implementera resultaten.

8.1.3 Forskares kategorisering av överlevnad efter projektslut

På uppdrag av Arvsfondsdelegationen genomför forskare vid svenska universitet och högskolor utvärderingar av arvsfondsprojekt. I det här avsnittet redovisas de bedömningar av överlevnaden av avslutade projekt som ingått i de utvärderingar som forskare gjort. Forskarna bedömer överlevnaden genom granskningar av projektens egen dokumentation, enkäter och/eller intervjuer, samt i vissa fall projektbesök. I utvärderingarna kan ingå såväl pågående som avslutade projekt, och projekt kan också avslutas under tiden utvärderingen genomförs. Forskarna bedömer endast överlevnaden på de projekt som slutredovisats, antingen innan eller under genomförandet av utvärderingen.

8.1.3.1 Överlevnadskategorisering baserat på utvärderingar som publicerats 2024

Under 2024 har en utvärdering färdigställts och publicerats. Utvärderingen presenteras närmare i avsnitt 8.4. I tabell 26 redovisas de bedömningar av överlevnaden efter projektslut som uppdragsansvariga forskare gjort inom ramen för utvärderingsuppdraget. De fem projekt som ingått i utvärderingen har bedömts ha en tydlig överlevnad, vilket motsvarar en överlevnadsgrad på 100 procent.

Tabell 26 - Forskarnas kategorisering av överlevnad efter projektslut

Överlevnadskategorier	Antal bedömda slutredovisade projekt
Kategori 1	0
Kategori 2	0
Kategori 3	5
Totalt antal bedömda projekt	5

8.1.3.2 Överlevnadskategorisering baserat på utvärderingar slutförda under perioden 2007–2024

De senaste arton åren har överlevnaden hos 1 424 slutredovisade projekt bedömts av forskare, som genomfört utvärderingar på uppdrag av

Arvsfondsdelegationen. De projekt som utvärderats av forskarna har fått stöd ur Allmänna arvsfonden under perioden 1994–2023. Tabell 27 visar att 53 procent (753 projekt) av de slutredovisade projekt som ingått i utvärderingarna har haft resultat som levt vidare efter projektslut, vid tiden för forskarnas bedömning i respektive utvärdering. Forskarna har således funnit en överlevnadsgrad som är densamma som Arvsfondsdelegationen har kommit fram till över tid.

Tabell 27 - Forskares kategorisering av projektens överlevnad. Utvärderingar publicerade 2007–2024

Överlevnadskategorier	Antal bedömda projekt
Kategori 1	76
Kategori 2	595
Kategori 3	753
Totalt antal bedömda projekt	1 424

8.2 Uppföljning av projekten ur ett jämställdhetsperspektiv

I det här avsnittet redovisas först statistik över könsfördelningen bland projektledare som drivit projekt med projektstöd respektive lokalstöd. Sedan redovisas statistik över könsfördelningen hos deltagare i de projekt som beviljats projektstöd och som ingått i 2024 års uppföljning. Därefter redovisas statistik över könsfördelningen hos deltagare i verksamheter som beviljats lokal- och anläggningsstöd och som ingått i 2024 års uppföljning. Avsnittet avslutas med en redovisning av nya projekt som Arvsfondsdelegationen beviljat stöd till under 2024 och som främst riktas till flickor/kvinnor respektive pojkar/män.

8.2.1 Könsfördelningen bland projektledare i slutredovisade projekt

I de slutredovisade projekt som erhöll projektstöd har drygt 70 procent av projektledarna varit kvinnor, vilket i stort motsvarar tidigare års könsfördelning. I två av projekten har projektledarskapet delats mellan en kvinna och en man.

För de lokalstödsprojekt vars slutredovisningar godkänkts under 2024 gäller det omvända förhållandet där närmare 70 procent av projektledarna varit män.

8.2.2 Jämställdhetsstatistik projektstöd

I detta avsnitt redovisas statistik över könsfördelningen hos aktiva deltagare i de projekt som ingått i 2024 års uppföljning. Statistiken bygger på den rapportering som stödmottagande organisationer har lämnat i sina slutredovisningar av projekten. Organisationerna har redovisat totalt antal aktiva deltagare per målgrupp, inklusive könsfördelning, för hela projekttiden. Med aktiva deltagare menas personer ur Arvsfondens målgrupper som har inflytande över projektets planering och genomförande och som återkommande/över en längre tid medverkat i projektets aktiviteter. Utöver de aktiva deltagarna i projekten finns deltagare som tagit del av projektets verksamheter och aktiviteter på andra sätt. Dessa deltagare ingår inte i statistiken.

Totalt omfattar 2024 års uppföljning 107 projekt. Hos vissa av projekten saknas statistik, alternativt är den statistik som lämnats i slutredovisningen ofullständig eller svårtolkad. Dessa projekt ingår därför inte i sammanställningen. Hit hör även enstaka projekt som uppgett att antalet aktiva deltagare uppgår till tiotusentals personer. Bedömningen är att dessa projekt inte tolkat aktivt deltagande på det sätt som Arvsfondsdelegationen avsett. För att statistiken inte ska bli alltför snedvriden ingår inte dessa projekt i sammanställningen. Totalt baseras därmed statistiken på 93 projekt.

Antalet aktiva deltagare varierar stort mellan projekten, från några få personer till flera tusen personer. Skillnaderna beror på inriktningen av projekt, men

också hur projekten tolkar vad aktiva deltagare är. Dessa tolkningar får betydelse för vilka uppgifter som lämnas i slutredovisningen. Sammantaget är den statistik som lämnats osäker och snarare uppskattningar, inte minst gäller detta könsfördelningen, men även antal deltagare. Det gör också att den statistik som redovisas är svår att bedöma och inte går att närmare analysera, eller dra slutsatser utifrån. Med anledning av detta ska statistiken i tabell 28 tolkas med försiktighet.

Tabell 28 - Totalt antal aktiva deltagare i projekt som beviljats projektstöd

Målgrupp	Totalt antal deltagare	Andel pojkar/män (medelvärde i %)	Andel flickor/kvinnor (medelvärde i %)	Andel annan könsidentitet (medelvärde i %)
Barn 0–11 år	18187	46	54	0
Ungdomar 12–25 år	33575	46	53	1
Personer över 25 år med funktionsnedsättning	12021	43	56	1
Äldre över 65 år	7246	41	59	0
TOTALT	71029	44	56	0

Totalt antal aktiva deltagare i projekt som beviljats projektstöd (n= 93) samt könsfördelning (medelvärde andel i procent avrundat till heltal)

Tabell 28 visar att drygt 71 000 personer ur Arvsfondens målgrupper har varit aktiva deltagare i de 93 projekt som ingår i statistiksammanställningen. Många av projekten har vänt sig till fler än en målgrupp, och särskilt målgrupperna barn respektive ungdomar kan vara svåra för projekten att särredovisa, vilket också gäller personer som har en funktionsnedsättning.

Det bör, som tidigare nämnts, noteras att utöver de aktiva deltagarna i projekten är det också ett stort antal personer ur Arvsfondens målgrupper som nås av projektens verksamheter och aktiviteter, utan att räknas som aktiva deltagare. Det kan handla om personer som tar del av en föreläsning eller av metodmaterial som tagits fram inom projektet. Dessa deltagare finns inte redovisade i statistiksammanställningen i tabell 28. Med tanke på att en hög

andel av projekten har resultat i form av metoder, hjälpmedel, arbetssätt eller hela verksamheter som lever vidare efter projektslut är det totalt sett avsevärt fler personer bland Arvsfondens målgrupper som har nytta av projekten.

Könsfördelningen bland aktiva deltagare i projekten är, precis som antalet deltagare, baserad på projektens egna uppskattningar och i många fall uppger projekten att redovisningen är osäker. Det gör att statistiken ska tolkas med försiktighet. Det är endast ett fåtal projekt där annan könsidentitet har redovisats och de utgör en liten andel av totalt antal aktiva deltagare. Det är viktigt att notera att könsfördelningen i tabell 28 är ett genomsnitt, vilket innebär att fördelningen mellan könen kan vara mycket ojämn i enskilda projekt. Andelen flickor/kvinnor respektive pojkar/män, samt annan könsidentitet, har avrundats till heltal.

8.2.3 Jämställdhetsstatistik lokal- och anläggningsstöd

I detta avsnitt redovisas könsuppdelad statistik för projekt som beviljats lokal- och anläggningsstöd (hädanefter lokalstöd). Uppgifterna är baserad på den uppföljning som Arvsfonden genomför fyra respektive tio år efter att berörda organisationer erhållit lokalstöd ur fonden. 2024 års uppföljning har omfattat lokalstödsprojekt beviljade 2014 respektive 2020. Uppföljningen har genomförts genom en enkät som skickats till stödmottagande organisationer. Tioårsuppföljningen har omfattat 66 projekt, medan fyraårsuppföljningen har omfattat 75 projekt (se även avsnitt 6.4.8).

Majoriteten av de lokalstöd som ingått i 2024 års uppföljning har, i likhet med tidigare år, beviljats idrottsföreningar, däribland fotbollsföreningar, golfklubbar, ryttaföreningar/ridklubbar, tennisklubbar, skytteföreningar och skidklubbar. Även motorsportklubbar har beviljats lokal- och anläggningsstöd. De beviljade stöden omfattar såväl ny- och tillbyggnationer som tillgänglighetsanpassningar av lokaler och anläggningar.

I enkäten har stödmottagande organisationer fått besvara en fråga om vad för slags verksamhet organisationen beviljats stöd för från Arvsfonden och kunnat välja mellan följande alternativ: organiserad verksamhet, både organiserad och spontan verksamhet, eller enbart spontan verksamhet/aktiviteter.

De stödmottagande organisationer som uppgett att de beviljats stöd för att bygga en lokal/anläggning för att bedriva organiserad verksamhet, alternativt både för organiserad verksamhet och för spontana aktiviteter, har fått uppskatta totalt antal personer (unika individer) som använder lokalen/anläggningen för den organiserade verksamheten i genomsnitt per vecka under ordinarie säsong.

Underlaget baseras på organisationernas egna skattningar. Flera organisationer har uppgett att det varit svårt att göra skattningar eftersom sådan statistik i många fall inte finns tillgänglig eller kan kvalitetssäkras. Det gäller såväl uppskattat antal personer som deltagit, som könsfördelningen. Vidare är de uppgifter som redovisas en nulägesbild, baserad på den information som stödmottagande organisation kunnat inhämta vid tiden för besvarandet av enkäten. I de fall organisationen har angivit ett spann har ett medelvärde tagits fram. Mot bakgrund av de osäkerheter som finns ska statistiken tolkas med försiktighet. Det går inte att dra några slutsatser vad gäller antal personer och könsfördelning i den organiserade verksamheten bland de projekt som ingått i uppföljningen.

Av de 66 projekt som ingått i tioårsuppföljningen har 59 uppgett att de bedriver organiserad verksamhet, alternativt både organiserad verksamhet och spontana aktiviteter. En organisation har gått i konkurs och har därför inte redovisat något underlag avseende den organiserade verksamheten. En annan organisation bedriver inte längre verksamhet i lokalen/anläggningen, varför uppgifter saknas. Två andra organisationer har inte uppgett statistik, eller uppgett ofullständigt underlag avseende den organiserade verksamheten. Dessa fyra projekt ingår därför inte i statistiken. Därmed ingår totalt 55 projekt i uppföljningen.

För de 75 projekt som ingår i fyraårsuppföljningen har 70 uppgett att de bedriver organiserad verksamhet, alternativt både organiserad verksamhet och spontana aktiviteter. En organisation har inte uppgett fullständig statistik och ingår därför inte. Därmed omfattar statistiken totalt 69 projekt.

Tabell 29 – Totalt antal deltagare som använder lokalen/anläggningen i genomsnitt per vecka, uppdelat på kön – Statistiken avser organiserad verksamhet. Avser uppskattning av unika individer.

År för beviljat lokalstöd	Antal uppföljda projekt	Totalt antal deltagare per vecka	Andel pojkar/män	Andel flickor/kvinnor
2014	55	8040	55%	45%
2020	69	6878	53%	47%

Det totala antalet personer som deltagit i organiserad verksamhet per vecka skiljer sig åt mellan organisationerna. Pandemin har i vissa fall påverkat möjligheterna att nyttja lokaler/anläggningar, vilket återspeglas i statistiken som lämnas av organisationerna. När det gäller könsfördelningen har det i flera fall varit svårt för organisationerna att göra en uppskattning av andelen kvinnor respektive män. Viktigt att notera är att könsfördelningen redovisas på aggregerad nivå och baseras på ett medelvärde där verksamheter med såväl hög andel kvinnor som hög andel män ingår. Till verksamheter med en hög andel kvinnor hör bland annat ryttarföreningar/ ridklubbar, medan en hög andel män finns exempelvis i motorsportklubbar och golfklubbar.

Tioårsuppföljningen (2014 års lokal- och anläggningsstöd) visar att andelen flickor/kvinnor varierar mellan 0 och 100 procent, medan motsvarande för pojkar/ män är mellan 5 och 100 procent. Fyraårsuppföljningen (2020 års lokal- och anläggningsstöd) visar att andelen flickor/kvinnor varierar mellan 10 och 98 procent, medan motsvarande för pojkar/ män är mellan 2 och 90 procent.

Tabell 30 avser totalt antal deltagare, inklusive könsfördelning, som använder lokalen/anläggningen i genomsnitt per vecka under den senaste tioårsperioden. Det ska poängteras att dessa uppgifter är behäftade med stor osäkerhet, dels då de bygger på uppskattningar från stödmottagande organisationer, dels då de samlats in och sammanställts på olika sätt över tid. Uppgifterna som lämnats har därför varit bristfälliga eller svårtolkade, vilket krävt tolkningar vid sammanställningen. Det kan handla om att uppgifterna som lämnats avsett årsstatistik, att ett spann uppgivits på antal deltagare, eller

att organisationen enbart utgått från medlemmar i föreningen. Före 2021 års uppföljning gjordes det ingen skillnad mellan organiserad verksamhet och spontana aktiviteter.

I och med 2022 års uppföljning gjordes dessutom ett förtydligande om att de uppgifter som lämnas ska avse unika individer och gälla organiserad verksamhet. Bakom summan för totalt antal deltagare döljer sig också en stor variation. Därför går det inte att värdera totalt antal deltagare för ett specifikt år eller över tid, eller att göra jämförelser mellan år. Sammanfattningsvis syftar statistiken i tabellen därmed endast till att ge en översiktlig bild över tid. Kvalitativa uppföljningar visar att lokalstödsprojekt har stor betydelse för Arvsfondens målgrupper, vilket bland annat bekräftas i 2024 års uppföljning av lokalstöd (se avsnitt 8.3.5).

Tabell 15 – Totalt antal deltagare som använder lokalen/anläggningen i genomsnitt per vecka, uppdelat på kön

År för beviljat lokalstöd ⁷	Antal uppföljda projekt	Totalt antal deltagare per vecka	Andel pojkar/män	Andel flickor/kvinnor
2014	55	8 040	55%	45 %
2015	51	12 388	61 %	39 %
2016	62	24 230	51 %	49 %
2017	37	10 395	49 %	51 %
2018	47	5641	55 %	45 %
2019	53	6429	58%	42%
2020	69	6878	53%	47%

Jämställdhetsstatistiken som redovisas avser organiserad verksamhet. Att redovisa och inhämta uppgifter om hur många personer som spontant besöker och nyttjar lokaler och anläggningar som beviljats stöd, är behäftad med stora svårigheter och osäkerheter. Könsuppdelad statistik samlas därför inte in för spontana aktiviteter i sådana lokaler/anläggningar och redovisas därför inte.

8.2.4 Nya projekt främst riktade till kvinnor respektive män

I det här avsnittet redovisas nya projekt som beviljats projektstöd 2024 och som främst riktas till flickor/kvinnor respektive pojkar/män. Under 2024 var det tre sådana projekt som beviljades projektstöd. Nedan följer en kort redovisning av dessa.

8.2.4.1 Studiefremjandet Riksförbundet: Plats för ung kultur och musik

Målsättningen med projektet är att öka tillgängligheten till kultur och musik för unga tjejer i stadsdelarna Västra Frölunda och Högsbo i Göteborg. För att nå ungdomarna ska föreningen rekrytera ambassadörer från målgruppen som bor i områdena och utbilda dem till cirkelledare.

⁷ Statistiken för år 2014, 2017, 2018, 2019 och 2020 omfattar inte hela projektpopulationen, utan enbart de projekt vars lokaler/anläggningar används för organiserad verksamhet.

Ambassadörerna ska därefter uppsöka andra unga tjejer som också vill utveckla sitt kultur- och musikintresse och leda aktiviteter tillsammans med dem. Den mötesplats som skapas ger målgruppen chansen att pröva på instrument, ge utrymme för kreativt skapande och en möjlighet att ta del av olika kulturella uttrycksformer.

8.2.4.2 Agera kvinnojour: Inkluderande bemötande i ideell stödverksamhet

Projektet vill förbättra kvinnojourers, och i förlängningen myndigheters, bemötande av våldsutsatta mammor med barn och unga i kvinnojoursverksamhet. Syftet är att säkerställa ett gott bemötande oavsett kultur, etnicitet, bakgrund eller utseende. Projektet kommer att genomföras i samverkan med fem andra kvinnojourer och tre kommuner. Genom deltagande från målgruppen och deras mammor ska ett utbildningspaket för kvinnojourer utvecklas.

8.2.4.3 Män för jämställdhet: Killar- Relationer - Arenor

Projektet syftar till att förbättra killars psykiska hälsa och stärka förmågan att hantera och ta ansvar för nära relationer samt förebygga kontroll och våld. Tillsammans med målgruppen killar och unga män i åldern 12–25 år vill man utveckla och konkretisera relationstränande aktiviteter på platser där målgruppen befinner sig. Projektet vill ta fram ett lättillgängligt metodmaterial, verktyg och infrastruktur för relationsträning killar emellan. Materialet ska användas på fritidsgårdar, konfirmationsläger, e-sportläger och andra fritidsverksamheter.

8.3 Uppföljning av målgruppers delaktighet

Vid bedömningen av om ett projekt ska beviljas medel ur Arvsfonden ska hänsyn tas till om målgruppen deltar i planeringen eller genomförandet av projektet (2 kap 3§ lag [2021:401] om Allmänna arvsfonden). I slutredovisningarna för de projekt som beviljats projektstöd redovisar projekten vilka roller målgruppen haft i planeringen och i genomförandet av projektet, samt vilka roller målgruppen förväntas ha efter att projektet

avslutats och projektfinansieringen från Arvsfonden upphört. Stödmottagande organisationer redogör också för vilken betydelse som projekten haft för målgruppen, och om det funnits grupper som projektet velat, men inte kunnat nå under projekttiden. I avsnitten 8.3.1–8.3.4 lämnas en sammanfattande beskrivning av det som framkommit i 2024 års uppföljning.

I lokalstödsprojekt är det främst när byggnationen är klar som målgruppen blir delaktig i den verksamhet som anordnas i lokalen/anläggningen. I långtidsuppföljningen av lokalstöd får stödmottagande i enkäten svara på om lokalstöden nått de målgrupper som avsetts och vilken betydelse lokalstödsprojekten haft för målgruppen. I avsnitt 8.3.5 lämnas en sammanfattande redogörelse.

8.3.1 Målgruppers roller i planeringen av projektet

I likhet med tidigare års uppföljningar varierar det mellan projekten vilken roll som målgruppen eller målgrupperna har haft i planeringen av projektet, bland annat då förutsättningarna att kunna delta och vara delaktiga skiljer sig åt beroende på målgrupp för projektet och vad det är som projektet vill åstadkomma. Personer ur målgruppen kan ha varit initiativtagare till projektet och tagit fram projektidén, och därmed haft en aktiv roll i planeringen av projektet. Vissa projekt har formulerat projektidén genom att undersöka målgruppens egna erfarenheter, önskemål och behov genom till exempel förstudier, intervjuer eller enkäter.

Målgruppen kan också ha involverats först när det finns en projektidé, som då förankras hos målgruppen. Även om målgruppens delaktighet i planeringsfasen kan vara en förutsättning för att genomföra vissa projekt, behöver det alltså inte vara så. Fastän personer ur målgruppen inte tar initiativ till projektet eller är de som kommit med idén till projektet är det vanligt att projektidéer testas och förankras hos målgruppen under planeringsfasen, till exempel genom möten, träffar, workshops, referensgrupper, eller genom förstudier.

Precis som tidigare års uppföljningar visar är det vanligt förekommande att det är företrädare för målgruppen, till exempel anhöriga, eller

personer/organisationer som arbetar för, eller har kontakter med, målgruppen, som tagit initiativ till, och planerat upplägget av projektet. Det finns också exempel på projekt som initierats utifrån enskilda personers egna erfarenheter, där personerna antingen tillhör målgruppen eller på andra sätt har kunskap om målgruppen, till exempel genom sitt yrke eller sin profession. Dessa personer/organisationer har identifierat behov hos målgruppen som resulterat i en projektidé. Det är också vanligt att målgruppen uttryckt behov eller önskemål om insatser, stöd eller verksamheter, medan det är andra runt målgruppen som kommit med idén till projektet och tagit initiativ till det.

8.3.2 Målgruppers roller under genomförandet av projektet

Målgruppernas roller skiljer sig åt i genomförandet av projekten, från att vara aktivt delaktiga och medskapare, till att delta i projektens aktiviteter och vara mottagare av projektens insatser. Vilken roll målgruppen har beror på projektens syfte och inriktning, liksom målgruppens förutsättningar att vara delaktiga. Målgruppens roll kan också förändras under projektets genomförande.

I likhet med tidigare år är formerna för målgruppernas delaktighet i projekten alltså stor. I vissa projekt har personer ur målgruppen varit involverad både i styrning och genomförande av projektet. Det kan handla om att det är personer ur målgruppen som under projektets gång har bestämt vilka aktiviteter som ska genomföras och på vilket sätt. Målgruppen kan ha involverats aktivt och fått tycka till och påverka utformningen av aktiviteter och dessa kan under projekttiden ha anpassats till målgruppen önskemål och behov.

Målgruppen kan också ha varit involverad genom att testa hjälpmedel och verktyg, eller genom att få dela med sig av sina erfarenheter och ge feedback på metodmaterial och stödinsatser. Vissa projekt har mer uttalat haft som mål att involvera målgruppen, medan det i andra fall snarare har handlat om att projektet ska lösa ett problem eller fylla ett behov av stöd, verktyg, metoder eller andra insatser som målgruppen ska få ta del av.

Vilka roller målgruppen har beror på projektets syfte samt typen av aktiviteter och verksamheter i projektet. Målgruppens roll beskrivs därmed på olika sätt i

projekten, exempelvis som styrande, påverkande, som deltagare, testare, kritiker, bollplank, utvärderare, granskare, metodutvecklare, rådgivare eller som projektets motor. Personer ur målgruppen kan också vara ambassadörer, mentorer och inspiratörer. Målgruppens roller kan också beskrivas i termer av yrkesroller som konstnär, filmare, skådespelare. Målgruppens roller, och därmed hur målgruppen deltar och har inflytande, kan variera under projektets gång. Att målgruppen är med och bestämmer projektets upplägg och hur aktiviteter ska genomföras är vanligt i projekt riktade till ungdomar.

Vanligt förekommande är, i likhet med tidigare år, att målgruppen är deltagare i projektets aktiviteter och verksamheter. Målgruppen har därmed en inte lika aktiv roll i utformning och upplägg av verksamheter och aktiviteter. I några projekt är det inte tydligt hur målgruppen varit delaktig, snarare har det varit företrädare för målgruppen, exempelvis föräldrar, som haft inflytande över aktiviteter och verksamheter. Det finns alltså en variation i vad för roller som målgruppen kan ha i projekten; från medskapare och medaktörer, till deltagare i, eller som mottagare eller användare av, insatser, metoder, stöd och verksamheter.

8.3.3 Målgruppers roller i den fortsatta verksamheten efter projektslut

Precis som i planering och genomförande av projekten beskrivs målgruppens roller efter projektslut på olika sätt. I likhet med tidigare år är det vanligt att stödmottagande organisation svarat att målgruppen förväntas ha samma roller som under projekttiden, men det kan vara mer vagt formulerat då det fortsatta arbetet inte alltid är tydligt formulerat eller bestämt när slutredovisningen lämnas till Arvsfonden.

Det kan handla om att målgruppen fortsätter att delta i de verksamheter som projektet skapat, fortsätter att sprida kunskap om metoder och arbetsätt i egenskap av ambassadörer, mentorer, och inspiratörer, eller är fortsatt engagerade som medlemmar i den stödmottagande organisationen. Det kan också handla om att målgruppen efter projektslut ska använda de metoder, appar eller digitala hjälpmedel som projektet tagit fram tillsammans med

målgruppen. I vissa fall har inte målgruppen någon tydlig roll efter projektslut, även om till exempel metoder eller hjälpmedel lever vidare.

I enkäten har de stödmottagande organisationerna fått svara på en fråga om vilken eller vilka roller personer ur projektets målgrupp/målgrupper har i de delar av projektet som lever vidare efter att projektfinansieringen från Arvsfonden upphör. Frågan består av flersvarsalternativ och flera alternativ har kunnat väljas. Det vanligaste svaret är, i likhet med tidigare års uppföljningar, rollen som deltagare (71 procent). Vanligt är också att personer ur målgruppen är användare (51 procent) och ledare (46 procent).

8.3.4 Projektens betydelse för målgruppen och grupper som projekten inte kunnat nå

Att projekten haft betydelse för de personer ur målgruppen/målgrupperna som projekten vänt sig till framhålls i stort sett av alla stödmottagande organisationer. I likhet med tidigare år beskrivs projektens betydelse ofta ur ett individperspektiv. Det handlar om ett stärkt självförtroende, en ökad tilltro till den egna förmågan, ökat välbefinnande, en minskad ensamhet och isolering genom till exempel sociala mötesplatser eller genom att göra olika verksamheter, insatser och stöd tillgängliga för målgruppen. Projekten kan även ha inneburit konkret stöd och vägledning som ger kunskap till målgruppen som underlättar hantering av olika livs- och vardagsituationer. Vissa projekt beskrivs ha haft en livsförändrande och omvälvande betydelse för personer ur målgruppen.

Projektens betydelse på organisatorisk nivå lyfts också, i termer av ökad kunskap och förståelse för målgruppen, en ögonöppnare för olika samhällsinstanser och yrkesgrupper. Hit hör också den betydelse som projekt kan ha genom att ge yrkesverksamma och personer som är i kontakt med målgruppen verktyg att arbeta med. Betydelsen för målgruppen beskrivs också i termer av att insatser inte skulle kunnat nå målgruppen om inte arvsfondsprojektet genomförts.

I slutredovisningarna har organisationerna även fått redogöra för om det finns grupper som projektet hade velat, men inte lyckats nå. I likhet med tidigare år

handlar det ofta om svårigheter att nå specifika grupper inom Arvsfondens målgrupper, alternativt att projektet velat nå fler i den målgrupp som projektet riktat sig till. Bland grupper som varit svåra att nå nämner flera projekt personer med utländsk bakgrund, oavsett målgrupp, liksom personer som bor i socioekonomiskt utsatta områden.

8.3.5 Lokal- och anläggningsstödens betydelse för Arvsfondens målgrupper

Den årliga uppföljningen av projekt som beviljats lokal- och anläggningsstöd (hädanefter lokalstöd) genomförs fyra respektive tio år efter att beslut om stöd har fattats (se även avsnitt 6). Uppföljningen sker genom en enkät till stödmottagande organisationer. En av frågorna i enkäten är om organisationen nått den eller de målgrupper som var syftet med stödet från Arvsfonden. I tioårsuppföljningen (lokalstöd beviljade 2014) har samtliga organisationer utom fyra svarat att målgruppen/målgrupperna nåtts. Av de organisationer som svarat nej på frågan, har en gått i konkurs, medan de tre andra organisationerna inte nått den eller de målgrupper i den utsträckning som var tänkt, alternativt nått vissa men inte andra målgrupper. I fyraårsuppföljningen har samtliga organisationer utom tre svarat att man nått målgruppen/målgrupperna. Anledningen är att dessa organisationer inte nått målgruppen/målgrupperna i den utsträckning som man velat eller planerat för.

Stödmottagande organisationer har också i enkäten fått beskriva vilken betydelse lokalstödet har fått för de målgrupper som projekten riktats till. I likhet med tidigare års uppföljningar uppger många av organisationerna att stödet har varit avgörande för att en viss lokal/anläggning skulle kunna byggas och att verksamhet för en viss målgrupp eller för nya målgrupper skulle kunna bedrivas eller utvecklas. Precis som tidigare år nämner organisationerna bland annat att stödet har gjort verksamheter och aktiviteter tillgängliga för fler målgrupper, gett förutsättningar att kunna bedriva verksamheter i större omfattning, erbjuda ett mer varierat utbud av aktiviteter, samt möjliggjort att verksamheter kunnat bedrivas året runt. Stödet har bland annat bidragit till social sammanhållning och inkludering samt till ökad fysisk aktivitet hos olika

målgrupper. Det har även inneburit fler aktiva i de föreningar som driver verksamheterna.

8.4 Utvärderingsverksamheten

Arvsfondsdelegationen ger uppdrag till forskare vid svenska universitet och högskolor att genomföra utvärderingar av arvsfondsprojekt. Utvärderingarna genomförs inom olika områden och med skilda teman och kan omfatta såväl pågående som avslutade projekt. Sedan 2006 har 64 utvärderingar som Arvsfondsdelegationen finansierat färdigställts och publicerats. I oktober 2024 fattade Arvsfondsdelegationen ett beslut om en utvärdering av brottsförebyggande insatser och metoder för att stärka ungas motståndskraft mot att hamna i destruktiva miljöer. Utvärderingen påbörjas våren 2025 och beräknas vara klar våren 2026.

8.4.1 Utvärderingsrapport: Projekt som fått stöd för att främja psykisk hälsa hos barn och unga. En rapport om erfarenheter och framgångsfaktorer.

Utvärderingen genomfördes av Liv Zetterberg, fil.dr, och Urban Markström, professor, bägge vid Institutionen för socialt arbete, Umeå universitet. Utvärderingen omfattade fem arvsfondsprojekt som syftat till att främja barn och ungas psykiska hälsa.

Syftet med utvärderingen har varit att öka kunskaper och erfarenheter om, samt sprida metoder, modeller och arbetssätt till berörda aktörer som möter barn och unga i olika situationer. I utvärderingen har erfarenheter av att utveckla och pröva nya arbetssätt samt faktorer viktiga för implementering och långsiktig förankring undersökts, liksom erfarenheter av generellt värde för framtida utvecklingsarbete och spridning av kunskap.

I rapporten lämnar forskarna ett antal rekommendationer och slutsatser.

Till aktörer som planerar att söka medel från Arvsfonden:

- Planera i god tid innan projektstart, investera tid för planering av projektet och formalisera strukturerna för samverkan.
- Utarbeta en plan för långsiktig överlevnad och finansiering.
- Bygg kunskap om de miljöer där projektet ska genomföras eller arbeta med personer och organisationer som redan har denna kompetens.
- Var inte rädd för att göra anpassningar och justeringar, men ha en tydlighet kring vilka grundläggande element som projektet är uppbyggt kring, och som inte kan förhandlas bort.
- En eldsjäl är ofta viktig för projektet, men behöver kompletteras med en bredare förankring och engagemang hos fler personer och funktioner.
- Fundera över hur projektets metod/arbetssätt/insats passar in i organisationen. Det betyder inte att komplicerade och utmanande projektidéer ska undvikas, men att man behöver analysera eventuella utmaningar.
- Involvera eller konsultera den tilltänka målgruppen så tidigt som möjligt, och upprätthåll den kontakten genom projektets alla delar. Hur detta ska ske kommer att behöva se olika ut i varje enskilt projekt.

Till Arvsfonden:

- Stöd både projektidéer med hög originalitet och innovationskraft, även om ”överlevnadspotentialen” initialt kan upplevas vara lägre, såväl som mer säkra och beprövade idéer.
- Ta hänsyn till graden av originalitet och komplexitet i projektidéer och anpassa stöd och finansiering efter detta.
- Visa öppenhet för anpassningar. Bedöm inte bara framgång i termer av uppfyllelse av de ursprungliga projektmålen.
- Utveckla metodstöd för utvärdering och ge möjlighet till finansiering för lokal utvärdering till projekt som får medel.
- Betona långsiktighet och vikten av en plan för överlevnad för projekten.
- Höj ambitionsnivån på Arvsfondens egna utvärderingar genom större resurser och mer explicita krav på vetenskaplig förankring och design.

8.4.2 Erfarenhetsspridning från utvärderingar

Alla utvärderingsrapporter publiceras på Allmänna arvsfondens webbplats och sprids genom sociala medier. Därutöver kan forskarna sprida resultaten genom sina nätverk och forskningsområden. Målgrupperna för utvärderingarna är flera: Arvsfondsdelegationen, civilsamhällesorganisationer, statliga myndigheter, kommuner, regioner och allmänheten.

Den utvärdering som färdigställts och publicerats under 2024 (se avsnitt 8.4.1) har presenterats på Arvsfondens erfarenhetsspridningskonferens i december 2024. I avsnitt 9 beskrivs denna konferens och arbetet med erfarenhetsspridning av arvsfondsprojekt närmare. Resultaten från utvärderingen, och de rekommendationer och slutsatser som lämnats, kommer att tas omhand av Arvsfondens kansli och vara ett underlag i det utvecklingsarbete som där bedrivs.

9. Erfarenhetsspridning

9.1 Inledning

De organisationer som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden uppmanas att arbeta med erfarenhetsspridning under och efter deras projektperiod. Syftet är att de resultat, verksamheter och mötesplatser som finansierats genom stödet ska komma fler ur Allmänna arvsfondens målgrupper till gagn. Ett annat syfte är att öka kännedomen om vilket betydande samhällsförbättrande arbete som sker med stöd från Allmänna arvsfonden.

Utifrån Arvsfondsdelegationens beslut har arbetet under 2024 fokuserats på två teman: Sociala mötesplatser för äldre och personer med funktionsnedsättning och Hur bidrar Arvsfonden till att skapa motståndskraft hos unga, så att de kan stå emot destruktivitet och få möjligheter att stärkas och utvecklas som individer. De flesta projekt samarbetar och samverkar också med en rad andra aktörer. Kunskaper, erfarenheter och metoder som utvecklas i ett arvsfondsprojekt sprids därför både inom den projektägande organisationen och till projektets samarbetsorganisationer samt andra intressenter.

Utöver projektens arbete med erfarenhetsspridning genomför Arvsfondsdelegationen flera aktiviteter för att sprida och lyfta fram goda exempel från både pågående och avslutade arvsfondsprojekt. Detta görs bland annat genom att årligen arrangera egna konferenser och webinarier samt delta på andra relevanta konferenser, mässor och nätverk. Mottagare för erfarenhetsspridningen är Arvsfondens fyra målgrupper, liksom civilsamhället och offentliga och privata aktörer som arbetar med och för målgrupperna.

9.2 Externa aktiviteter 2024

Förutom den erfarenhetsspridning som sker från arvsfondsprojekten har Arvsfondsdelegationen genomfört ett antal aktiviteter för att ytterligare öka erfarenhetsspridningen. Under 2024 har två hybridkonferenser och ett webinarium genomförts med syfte att sprida och uppmärksamma resultat

från framgångsrika arvsfondsprojekt. Till konferenserna och webinariet har sammanlagt 1000 personer varit anmälda, vilket visar på ett stort intresse för Allmänna arvsfondens arrangemang. Antalet faktiska deltagare var lägre, runt 700. Majoriteten av deltagare kommer från civilsamhället, men även offentlig förvaltning (kommun, region eller statstjänstemän) deltog.

Syftet med konferenserna har varit att skapa ett sammanhang för att mötas, sprida och dela erfarenheter. Ett annat syfte är att öka kännedom om Allmänna arvsfonden som bidragsgivare och kunskapskälla om samhällsförbättrande metoder och verksamheter hos intresserade aktörer i civilsamhället och potentiella slutanvändare i offentlig förvaltning. Att skapa ett tematiskt forum för arvsfondsprojekt, civilsamhället, forskare och relevanta aktörer från offentlig förvaltning där man kan träffa handläggare och annan personal från Arvsfonden har länge varit efterfrågat från många organisationer som driver arvsfondsprojekt.

Konferenserna har visat på värdet och betydelsen av civilsamhällets kunskap, kompetens och förmåga till innovativ metodutveckling inom en rad olika områden. Dit hör brottsförebyggande arbete gentemot unga, att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre och den betydelse civilsamhället kan ha för att stärka barns och ungas psykiska hälsa inom olika områden.

9.2.1 Ungas motståndskraft!

Den 26 april arrangerades konferensen Ungas motståndskraft! Temat för dagen var: Hur kan civilsamhället och arvsfondsprojekt skapa motståndskraft hos unga som riskerar att hamna i destruktiva miljöer? Konferensen Ungas motståndskraft med fokus på brottsförebyggande arbete renderade stort intresse och var väldigt uppskattad. Medverkande var Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) som berättade om samverkansmodellen SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid), Forskaren Linnéa Bruno, lektor i barn- och ungdomsvetenskap, berättade om brottsförebyggande metoder. Ett antal medverkande föreningar som drivit arvsfondsprojekt presenterade resultat och viktiga perspektiv.

Av deltagarna uppgav 70 procent att de upplevde konferens som Mycket bra och 30 procent uppgav Bra. 90 procent av deltagarna svarade att de tar med sig nya kunskaper som de har användning för i sitt yrkesliv/eller ideella engagemang och resterande uppgav att de Kanske att har användning av kunskaperna i sitt yrkesliv/eller ideella engagemang.

9.2.2 Mötesplatser för äldre

Den 18 oktober arrangerades webinariet Mötesplatser för äldre. Fokus var framför allt att ge information och tips om hur organisationer kan beviljas medel från Arvsfonden för idéer eller byggprojekt för personer över 65 år. SPF Seniorerna berättade om sitt lyckade arvsfondsprojekt SPF - Seniorerna Säker@digitalt. Av dem som följde livesändningen uppgav 39 procent att de upplevde konferens som Mycket bra och 58 procent uppgav Bra.

Av deltagarna svarade 70 procent procent att de tar med sig nya kunskaper som de har användning för i sitt yrkesliv/eller ideella engagemang och resterande uppgav att de Kanske att har användning för kunskaperna i sitt yrkesliv/eller ideella engagemang. Detta arrangemang var kortare och endast digitalt, vilket kan vara en förklaring till det något lägre resultatet.

9.2.3 Ungas psykiska hälsa

Den 3 december arrangerades konferensen Ungas psykiska hälsa med fokus på hur civilsamhället genom arvsfondsprojekt kan bidra till att utveckla metoder för att öka ungas psykiska hälsa. Medverkande på konferensen var Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU), Folkhälsomyndigheten, Liv Zetterberg och Urban Markström, forskare vid Umeå universitet som presenterade utvärderingen av arvsfondsprojekt: "Projekt som fått stöd för att främja psykisk hälsa hos barn och unga – En rapport om erfarenheter och framgångsfaktorer". Ett antal medverkande föreningar som drivit arvsfondsprojekt presenterade resultat och viktiga perspektiv inom området.

Av deltagarna uppgav 62 procent att de upplevde konferens som Mycket bra och 37 procent uppgav Bra. Av deltagarna svarade 93 procent att de tog med sig nya kunskaper som de har användning för i sitt yrkesliv/eller ideella

engagemang och resterande uppgav att de Kanske har användning för kunskaperna i sitt yrkesliv/eller ideella engagemang.

Ett viktigt resultat av aktiviteterna är att påvisa att Allmänna arvsfonden är en viktig bidragande aktör för civilsamhällets brottsförebyggande arbete, arbetet för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre och det förebyggande arbete för barns och ungas psykiska hälsa.

Efter varje avslutad konferens har de medverkandes organisationernas kontaktuppgifter samt tillgängliga metoder och material skickats ut för att öka spridningen av projektens resultat, metoder och material. De delar som livesänds på webben sparas, textas och teckenspråkstolkas och finns tillgängliga på www.arvsfonden.se

9.2.4 Andra externa aktiviteter

Under året genomfördes en mängd andra externa aktiviteter med fokus på erfarenhetsspridning

9.2.4.1 LinkedIn

Arvsfondens kommunikationskanal på LinkedIn har fortsatt att utvecklas, med fokus på erfarenhetsspridning och med syfte att nå intressanta slutanvändare. Följarantalet ökar stadigt och under 2024 har cirka 1600 nya följare anslutit sig. Det har bidragit till en ökad interaktion med viktiga aktörer inom Allmänna arvsfondens områden. Både civilsamhällsaktörer, viktiga nyckelaktörer och personer som arbetar inom offentlig förvaltning nås via LinkedIn och det har visat sig vara ett bra sätt att sprida resultat och erfarenheter från arvsfondsprojekt.

9.2.4.2 Deltagande i nätverk

Arvsfondens personal deltar i myndighetsövergripande nätverk och kunskapsutbyten med fokus på erfarenhetsspridning, utvärdering och uppföljning, vilket varit prioriterat under året. Vid träffarna möts representanter från bland annat Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Socialstyrelsen, Jämställdhetsmyndigheten,

Folkhälsomyndigheten, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för delaktighet, Forum för levande historia, SKR och Länsstyrelsen i Stockholm.

9.2.4.3 Mässor och konferenser

Arvsfonden har deltagit på mässor, konferenser och webinarier, både som medverkande och som åhörare. Bland annat vid MR-dagarna, Barnrättsdagarna, Folkhälsomyndighetens webinarium, SKR:s öppna forum kring barns och ungas psykiska hälsa, Brisnätverk, Skandia Idéer för livet med fokus på brottsförebyggande arbete.

9.3 Internt utvecklingsarbete 2024

Arvsfondsdelegationen arbetar fortlöpande för att utveckla arbetet med internt lärande och extern erfarenhetsspridning. Under 2024 har dessutom ett utvecklingsarbete påbörjats med syfte att hitta synergier mellan arbetet med erfarenhetsspridning och ambitionen att få in nya ansökningar med potential.

9.3.1 Färdigställande av Effektstöd

Under 2024 gick vi i mål med utvecklingsarbetet att ta fram ett nytt stöd, Effektstödet, vilket lanserades i början av 2025. Syftet är att erfarenheter, resultat och metoder från enskilda arvsfondsprojekt, i större utsträckning än idag, ska kunna spridas och användas av Allmänna arvsfondens målgrupper och andra berörda samhällsaktörer. Effektstödet innebär att projekten kan söka upp till ett år, utöver beslutad projekttid, för att möjliggöra erfarenhetsspridning och stöd till implementering. Så gynnas fler av projektens resultat. Med effektstödet inför Arvsfondsdelegationen ett nytt krav på utfallsmätning. De som ansöker om effektstödet ska uppge tydliga resultat, och utfallsmål som ska följas upp med utfallsmätning av de aktiviteter som genomförs, både före och efter insatserna. Detta redogörs sedan i projektens slutrapport. Arvsfondsdelegationen bedömer att detta underlag kommer ge en bättre bild av vilka effekter projektens insatser faktiskt kan få för målgrupperna.

Arvsfondsdelegationen har under hösten 2024 tagit fram en e-tjänst för effektstödet och en informationssida på webbplatsen. Stöd och information om utfallsmätning och SMART: a mål har utvecklats för att skapa bättre förutsättningar för att beviljade projekt ska kunna leva upp till Arvsfondens nya krav. Arvsfondsdelegationen har gemensamt med MUCF och Jämställdhetsmyndigheten under hösten tagit fram en utbildning i effekt- och utfallsmätning för handläggare. Utbildningen var mycket uppskattad och visar på ett stort intresse för utvecklingsarbete kring utfall och effekter inom bidragsgivning och uppföljning.

Effektstödet och kravet på utfallsmätning är efterfrågat i civilsamhället. I Allmänna arvsfondens samråd med NOD och civilsamhället lyfte flera organisationer upp följande:

En utmaning är att organisationer ofta saknar den interna kompetensen att planera för spridning av projektresultat. Ett förslag var att Arvsfonden kan erbjuda stöd genom experter som kan hjälpa till med planering och genomförande av spridningen. Detta kan exempelvis ske genom specialiststöd i slutet av projektperioden för att identifiera nästa steg och bygga upp en spridningsplan. Fler tips finns i NODs rapport från samrådet om Allmänna arvsfondens bidragssystem)

9.4 Exempel på erfarenhetsspridning från enskilda arvsfondsprojekt

Projektet arbetar på olika sätt med erfarenhetsspridning. I detta stycke redovisas ett antal projekt som lyckats väl med sitt erfarenhetsspridningsarbete under 2024.

Suicid zeros projekt Livsviktiga snack i skolan har utvecklat en metod tillsammans barn, för att prata om känslor och psykisk hälsa i skolan. Metoderna bygger på forskning och de har haft ett nära samarbete med experter när de utvecklat metoderna. Projektet har fått stor uppmärksamhet i media och spridit sitt läromedel till över 139 kommuner.

Ett annat projekt som uppmärksammats medialt är föreningen Tidigt Föräldrastöds projekt Mentormammor i Bergsjön, som i ett reportage i Uppdrag granskning Här möter socialsekreteraren mammornas rädsla – vågar inte ta barn till läkare | SVT Nyheter, visar på hur de arbetar för att öka förtroende för socialtjänsten och få fler att ta emot stöd och hjälp kring sina barn. Efter avslutat projekt fortsätter nu verksamheten som en bilaga till föreningens IOP- avtal med Socialnämnden Nordöstra Göteborg.

Vissa projekt både räddar och underlättar liv. Ett sådant exempel är T1D-säker – T.A.D.1 – Together Against Diabetes 1 som informerar och utbildar vuxna, främst i skolan, som möter barn och unga med diabetes typ 1. De har redan fått stor spridning och används inom skolan och elevhälsan, med goda resultat. RF-SISU Dalarnas projekt Seniorkul har tagits emot mycket väl av målgruppen, med målet att förbättra den fysiska och psykiska hälsan för äldre som är inaktiva. Metoden sprids nu inom flera kommuner i Dalarna.

RF-SISU driver projektet i samverkan med primärvården, kommunernas äldreomsorg, idrottsföreningar och pensionärsföreningar. FUB Uppsalas projektet Relationer som funkar har tagit fram och utvecklat kunskap och verktyg som gör det lättare för personer med intellektuell funktionsnedsättning att ha nära, ömsesidiga relationer på de sätt som de själva vill. De har utvecklat en helt unik app för målgruppen, DigiVi, som är en enkel och trygg webb-app för att hitta vänner eller kärlek, dejta eller bara umgås. Under 2024 har de samverkat med både Socialstyrelsen och SKR och nått ut till nyckelaktörer som arbetar med och för målgruppen.

9.5 Hur arbetar arvsfondsprojekten med erfarenhetsspridning?

I uppföljningsenkäten (se mer under avsnitt 8.1.1), som alla slutredovisade projekt får svara på, finns tre frågor som berör området erfarenhetsspridning. Enkätsvaren visar att de organisationer som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden samarbetar och samverkar med en rad aktörer – såväl offentliga som ideella och privata. Kunskaper, erfarenheter och metoder sprids därmed vidare genom de organisationer som deltar i projekten. I vissa projekt är

erfarenhetsspridningen nationell och i andra regional eller lokal. Det sker en betydande erfarenhetsspridning från enskilda projekt digitalt genom organisationernas egna webbplatser, men även genom sociala medier, där majoriteten av projekten är aktiva.

Många lyfter vikten av personliga möten och sammanhang för att dela erfarenheter och berätta om projektens resultat. Majoriteten av de avslutade projekten fortsätter arbetet med erfarenhetsspridning och det finns ett stort intresse av projektens resultat, metoder, arbetssätt och material efter att projekten är avslutade. Det största intresset kommer från offentliga aktörer enligt projektägarnas bedömning (tex. kommuner, regioner, statliga myndigheter, universitet/högskolor) på 93 procent, tätt följt av aktörer från civilsamhället på 90 procent.

Det främsta arbetet med att ta hand om och förvalta projektens resultat och erfarenheter görs genom att man inkorporerar detta i organisationens befintliga verksamhet. Resultaten och erfarenheterna sprids och marknadsförs ofta i relation till organisationens externa verksamhet och möten med viktiga aktörer. Så här beskriver två organisationer sitt arbete med att sprida erfarenheter:

”Som del i ”andra” utbildningar, t.ex. för våra styrelseledamöter, PR-ombud osv, där vi lyfter olika sätt att arbeta för projektets målgrupp.”

”Vi har med information kring projektets produkter på alla sätt som tänkas kan. Vi upplever att det infogats i vår ordinarie verksamhet på ett mycket bra sätt som verkligen ger ett handfast stöd till både primära målgrupper, sekundära och helt andra grupper också.”

Tabell 31 – Hur har er organisation fortsatt sprida erfarenheter från projektet efter det att projektfinansieringen från Arvsfonden upphört? (De har kryssat flera alternativ)

Namn	Antal	Procent
Genom information på vår hemsida/webbplats	94	88,7
Genom utbildningar/föreläsningar/webbinarier/konferenser	66	62,3
Genom nätverk/fysiska möten	75	70,8
Genom utskick av material som tagits fram i projektet	50	47,2
Genom att material som utvecklats i projektet finns tillgängligt på vår hemsida/webbplats	69	65,1
Genom en app som utvecklats i projektet	5	4,7
Genom filmer/Youtube	63	59,4
Genom återkommande uppdateringar på våra sociala medier	46	43,4
Genom verksamhetsutveckling	44	41,5
Vi har inte fortsatt med erfarenhetsspridning efter projektslut	3	2,8
Total	529	499,1

Projektens samarbetsparter är viktiga i genomförandet, för att skapa förtroende hos målgrupper och för att nå mottagare av projektens resultat. I hög grad uppger projekten att de samarbeten som påbörjades under projekttiden fortsätter även efter avslutat projekttid. Att ha tid och resurser att utveckla nätverk och samverka har stor betydelse för att projektens resultat och erfarenheter ska fortsätta gynna projektets målgrupper. Så här beskriver några organisationer vilken betydelse deras arbete med samverka har haft:

”Vi har lärt känna varandras organisationer och medlemmar, och har vid behov närmare till kontakt. Även kommunerna/äldreomsorg och regionen/vårdcentraler har fått en ny syn på Seniororganisationerna som en tillgång och resurs.”

”Genom vårt samarbete med Sensus har vi fått kontakt med andra aktörer som hembygdsföreningen, kulturföreningar som velat ha med info om vår metod.”

Samarbetspartnerna spelar också en viktig roll i spridningen av metoder och resultat efter avslutat projekt. Uppföljningsenkätens svar visar, precis som

data från pågående projekt, att projektens främsta samarbetspartner återfinns i civilsamhället. En stor andel av projekten uppger även att de samarbeten de utvecklat under projektets gång med offentliga aktörer så som kommuner, regioner och statliga myndigheter fortsätter efter avslutat projektet. Endast ett fåtal uppger att de samarbeten som inleddes under projekttiden inte fortsätter.

Tabell 32 - Vilka samarbeten som utvecklades under projekttiden har fortsatt efter att projektfinansieringen från Arvsfonden upphört? (De har kryssat flera alternativ)

Namn	Antal	Procent
Samarbeten med civilsamhällets aktörer	82	77,4
Samarbeten med kommuner	57	53,8
Samarbeten med regioner	22	20,8
Samarbeten med statliga myndigheter	19	17,9
Samarbeten med högskolor/universitet	23	21,7
Samarbeten med näringslivet	22	20,8
Inga samarbeten har fortsatt efter projekt slut	9	8,5
Total	258	243,4

Den sista frågan i uppföljningsenkäten Finns det något annat av vikt som Arvsfonden bör få kännedom om? tar organisationerna tillfälle i akt att berätta vilken betydelse projekten har haft för deras organisation, för målgruppen, deras lokalsamhälle och hur man tar erfarenheter och resultat vidare. Många gånger lyfter man även vikten av Allmänna arvsfonden som finansiär och samhällsförbättrare.

”Genom projektet startades det en idrottsförening i Karesuando där vi, projektet, hjälpte till att söka medel till en konstgräsplan, Sveriges nordligaste, som finansierades av Arvsfonden och Kiruna kommun. Detta från att det inte fanns någon förening i byn. På första träffen vi hade där kom det 70 barn och ungdomar från Karesuando och grannbyarna.”

”Utan Arvsfondens stöd hade inte IfA haft möjlighet att utveckla så många olika delar som vi gjort under åren. Vår primära målgrupp, personer med stora

funktionsnedsättningar och därmed rätt till personlig assistans, har fått ta del av resultaten genom åren och har därmed fått så mycket bättre förutsättningar i sina liv.”

”En viktig del av vårt arbete är att vi aktivt informerar andra organisationer och aktörer om den stora betydelse som Arvsfonden har för att möjliggöra samhällsförändrande initiativ.”

Sammanfattningsvis arbetar projekten med erfarenhetsspridning på många olika sätt, men alla har målsättningen att projektens resultat och erfarenheter ska fortsätta gynna Allmänna arvsfondens målgrupper även efter att projekten avslutats. Allmänna arvsfonden fortsätter att driva utvecklingsarbetet för att stötta arvsfondsprojekten i deras arbete för att fler ska gynnas av det som utvecklats med medel från Allmänna arvsfonden.